

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ห้องเรียนจากภายใน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

INNER SANCTUM CLASSROOMS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts (VISUAL ARTS)

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2020

Copyright of Graduate School, Silpakorn University

หัวข้อ	ห้องเรียนจากภายใน
โดย	สุธิตา เกิดท่าพระ
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผนก ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	อาจารย์ ทรงไชย บัวชุม

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.จุไรรัตน์ นันทานิช)

พิจารณาเห็นชอบโดย
..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ทัศนฤกษ์ ทิพย์วารี)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(อาจารย์ ทรงไชย บัวชุม)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิษณุ มุกดาภณี)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(รองศาสตราจารย์ รุ่ง ธีระพิจิตร)

59001205 : ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ทฤษฎี, เทคโนโลยี, ธรรมชาติ, การหลอมรวม, จินตนาการ

นางสาว สุธิศา เกิดท่าพระ: ห้องเรียนจากภายใน อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก :
อาจารย์ ทรงชัย บัวชุม

สังคมในยุคปัจจุบันเป็นสังคมแห่งทุนนิยม มีเทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของทุกคน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สร้างความแปลกแยกกับธรรมชาติโดยสิ้นเชิง ทำให้ระบบสังคมดูซับซ้อนขึ้น คุณค่าของมนุษย์กลับถูกโอบอุ้มไปด้วยค่าของวัตถุมากกว่าคุณค่าทางใจ สภาวะอันซับซ้อนนี้ สร้างความผิดธรรมชาติให้กับเด็กเป็นอย่างมาก ประเด็นคือการแสดงออกถึงโลกแห่งความสุขที่แท้จริงของเด็ก อันเป็นโลกที่หลุดพ้นจากกฎเกณฑ์และกรอบการขีดจำกัดค่า ซึ่งผู้ใหญ่เป็นผู้กำหนด แต่ยังคงอยู่บนรากฐานของระบบสังคมแบบเดิมซึ่งอุปมาอุปไมยโลกของเด็กและผู้ใหญ่ที่ซ้อนทับเป็นคู่ขนานซึ่งกันและกัน ใช้สื่อทางสุนทรียภาพในการเชื่อมโยง โลกแห่งความจริงและโลกแห่งจินตนาการของเด็กให้ผสมกลมกลืน หลอมรวมเป็นเนื้อเดียวกันแสดงสภาวะที่โลกทั้งสองไปเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เกิดเป็นจินตนาการแบบใหม่ ซึ่งจะไม่เบียดบังเรื่องราวเนื้อหาของจินตนาการที่เด็กสร้างสรรค์ขึ้น หากแต่เป็นการร้อยเรียงเนื้อความซับซ้อนให้ความฝันและความเป็นจริงของโลกและธรรมชาติยังคงอยู่ร่วมกันซึ่งแสดงออกอย่างชัดเจนและมีคุณค่ามากยิ่งขึ้น

ห้องเรียนจากภายในเป็นสภาวะของการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนพลังจากภายในออกสู่ภายนอกแปรเปลี่ยนเป็นพลังสร้างสรรค์ ที่เกิดจากการจัดการกับปัญหาและนำมาสู่การแก้ไขอย่างยั่งยืน ซึ่งสภาวะนี้เป็นสภาวะที่ปรับปรุงระบบจากฐานรากของมนุษย์สู่ธรรมชาติ สร้างการเข้าถึงระบบในธรรมชาติโดยจำลองสภาวะของธาตุให้ชัดขึ้น เพื่อการเข้าถึงแบบองค์รวมที่สร้างการอยู่ร่วมกันเป็นระบบนิเวศจากมวลที่เล็กที่สุดก่อรวมกันเป็นระบบนิเวศทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ โดยพลังงานสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นเกิดจากพื้นฐานความเป็นมนุษย์และธรรมชาติ

หลักการแห่งความสร้างสรรค์ในเนื้อที่มาจากภายในกลั่นกรองสู่จิต อาจใช้เวลาเปลี่ยนแปลงที่ยาวนานตั้งแต่ฐานรากยันกระพี้ซึ่งเป็นการแสดงความจริง จริยในที่นี้คือจริงกับตนเอง จึงจะเกิดการตอบสนองต่อความรู้สึกกลมกลืน ความงาม และบูรณภาพ เป็นสิ่งที่เทียบเคียงได้กับสิ่งที่ค้นพบว่าสุดท้ายแล้วความงามมาพร้อมกับความดีและความจริงในแบบของมัน เมื่อพลังภายในออกสู่จิตและถูกกลั่นกรองเพื่อแสดงออกสู่ภายนอกจะเกิดความสมดุลทั้งระบบ

59001205 : Major (VISUAL ARTS)

Keyword : capitalism, technology, nature, fusion, imagination

MISS SUTHISA KERDTHAPRA : INNER SANCTUM CLASSROOMS THESIS
ADVISOR : SONGCHAI BUACHUM

Today's society is a capitalist society. There is inevitable technology to be part of everyone's life. Create a completely alien to nature which makes the social system look more complicated human values are embraced by the value of the object rather than the spiritual value. This complex condition creates a lot of natural faults for children. Therefore presenting works of art that focus on expressing the world of children's true happiness which is the world that free from the rules and the framework for identifying values Which the adult is determined but still on the foundation of the traditional social system in which the metaphors of the world of children and adults are overlapping in parallel use the media in aesthetic images in the links The real world and the world of children's imagination to blend Fusing homogeneous, showing the conditions in which both worlds are connected by creating a new imagination that will not misunderstand the story of the imagination of children. But it is a sort of body focus on the dream. And the expression of the child is even more clear and valuable.

Inner Sanctum classroom is a state of learning that drives energy from the inside out, then changes this energy into creativity that deals with problems and leads to sustainable solutions. This state is improved from human foundations to nature, and simulates elemental states to access natural systems. This holistic accessing creates coexistence from the smallest parts into a natural ecosystem, that arises from the foundations of humanity and nature.

The principles of creativity come from within, distilled into the mind. It may take a long time to change from the foundation to the shell until the truth is revealed. The truth here is true to oneself. Therefore, one can respond to the sense of harmony, beauty and integrity in the truth. In the end, one can discover that beauty comes with goodness and truth in its own way. When the inner energy is released from the mind and manifests

itself outward, the balance of the whole system is formed.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวชิยานิพนธ์ในหัวข้อ “ห้องเรียนจากภายใน” ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความกรุณาอย่างสูง เพื่อให้เกิดความเจริญอกงาม ความสำเร็จทั้งปวงในชีวิตของข้าพเจ้า ขอมอบให้แด่คุณพ่อคุณตา เกิดท่าพระ คุณแม่ภรรยา คุณแม่ภรรยา คุณแม่ภรรยา และครอบครัว เพื่อนสนิทรวมถึง ที่พยายามช่วยเหลือเกื้อหนุนอย่างครบถ้วนมิได้บกพร่อง ในเรื่องการเรียน และการดำรงชีวิต ได้รับความกรุณาเป็นอย่างดีให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้

ขอขอบพระคุณ คุณครู อาจารย์ทุกท่าน ขอขอบคุณ อาจารย์ทรงไชย บัวชุม อย่างที่สุดในฐานะเป็นคุณครูผู้ประเสริฐอย่างยิ่งที่พยายามสร้างความเข้าใจในศาสตร์ทางศิลปะ และศาสตร์ด้านอื่น ๆ ให้ข้าพเจ้าอย่างมากมาย และยังคงกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ของข้าพเจ้า

นอกจากนี้ต้องขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยศิลปากร คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ ที่ทำให้เข้าใจว่าบ้านหลังที่สองนั้นประเสริฐอย่างยิ่งเป็นสถาบันที่ส่งเสริมการศึกษาหลากหลายแขนงวิชา

สุดท้ายข้าพเจ้าขอให้กุศลความดีที่ข้าพเจ้าได้สร้าง หนุนส่งให้ ครอบครัว อาจารย์ และญาติสนิท มิตรสหายจงมีความสุข กระทำอย่างใดลุล่วงไปได้ด้วยดี และส่งผลให้เกิดประโยชน์แก่สังคม และเพื่อนมนุษย์ที่ดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันด้วยเถิด

สุธิตา เกิดท่าพระ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ	ฌ
สารบัญรูปภาพ	ฏ
บทที่ 1	1
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	7
สมมติฐานของการศึกษา.....	9
ขอบเขตการสร้างสรรค.....	9
ขั้นตอนการสร้างสรรค.....	10
วิธีการสร้างสรรค.....	10
แหล่งข้อมูลในการสร้างสรรค.....	11
บทที่ 2.....	13
ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค.....	13
ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค.....	13
ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ	14
1. อิทธิพลจาก สังคม และสื่อต่างๆ	14
2. อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปกรรม	45
ศิลปกรรมจากงานภูมิศิลป์.....	45
บทที่ 3.....	53

การกำหนดรูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์	53
การประมวลความคิดจากข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์.....	53
การวิเคราะห์ทัศนธาตุเบื้องต้น.....	54
ทัศนธาตุในงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1	54
ทัศนธาตุในงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2	56
ทัศนธาตุในงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3	58
เทคนิคและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	60
บทที่ 4	65
การวิเคราะห์และคลี่คลายสู่การดำเนินงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์.....	65
ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์.....	65
ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์.....	72
ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1	76
ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2	78
ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3	98
ปัญหาและวิธีการแก้ไข.....	105
บทที่ 5.....	107
สรุป.....	107
รายการอ้างอิง.....	109
ประวัติผู้เขียน.....	112

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 หน้าปก The Secret Life of Walter Mitty (2013)	39
ภาพที่ 2 Jennifer Bolande, VisibleDifference, LanceGerber,	47
ภาพที่ 3 Doug Aitken, Mirage, Osceola Refetoff	49
ภาพที่ 4 Phillip K. Smith, Lucid Stead, in California,	50
ภาพที่ 5 ซื่องาน New(s) - Hope – Paper – Empty – ความหวังของกระดาษเปล่า	54
ภาพที่ 6 ซื่อผลงาน วาดบนโลก - Draw on the earth	56
ภาพที่ 7 ซื่อผลงาน I am - your in the rainy season ฉัน - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน	58
ภาพที่ 8 สมุด โต๊ะ ดินสอสี ดินสอEE ปากกาเมจิก	60
ภาพที่ 9 บล็อกตะแกรง ถังน้ำสำหรับแช่กระดาษ กระดาษ วัสดุธรรมชาติ	62
ภาพที่ 10 ผ้าฝ้ายธรรมชาติ พลาสติกซีล ถังน้ำสนิม หม้อ	62
ภาพที่ 11 เชือกป่าน วัสดุธรรมชาติ ฟ็อกกี้ ตะเกียบ	63
ภาพที่ 12 วิธีทำ ภาพพิมพ์ธรรมชาติ	63
ภาพที่ 13 เพจเฟซบุ๊กของวิทยานิพนธ์ ชื่อเราชอบตัวการ์ตูนของเราเลย (ใช้โปรแกรมกิจกรรม)	64
ภาพที่ 14 ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลา ซื่องาน Memory – โลกของฉันที่เลื่อนราง, สีนํ้ามันบนผ้าใบ, 2559	66
ภาพที่ 15 รายละเอียดงาน Memory – โลกของฉันที่เลื่อนราง	68
ภาพที่ 16 ซื่องาน An empty ship – เบื้องหน้าที่แสนไกล	69
ภาพที่ 17 รายละเอียดงาน An empty ship - เบื้องหน้าที่แสนไกล	70
ภาพที่ 18 ร่างแบบต้นแบบความคิดในงานวิทยานิพนธ์จิตไร้สำนึกและจิตใต้สำนึก	73
ภาพที่ 19 ร่างแบบต้นแบบความคิดในงานวิทยานิพนธ์จิตไร้สำนึก และจิตใต้สำนึก	74

ภาพที่ 20	ชื่องาน New (s) - Hope - Paper - Empty - ความหวังของกระดาษเปล่า.....	76
ภาพที่ 21	รายละเอียดในงาน New (s) - Hope – Paper – Empty – ความหวังของกระดาษเปล่า	77
ภาพที่ 22	สมุดเปล่า.....	77
ภาพที่ 23	กระบวนการการทำลายกระดาษ.....	81
ภาพที่ 24	ทำกิจกรรมกับเด็กที่ศูนย์เยาวชนแห่งชาติ.....	82
ภาพที่ 25	ทำกิจกรรมกับเด็กในสวนสาธารณะ.....	83
ภาพที่ 26	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	84
ภาพที่ 27	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	85
ภาพที่ 28	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	86
ภาพที่ 29	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	87
ภาพที่ 30	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	88
ภาพที่ 31	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	89
ภาพที่ 32	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	90
ภาพที่ 33	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	91
ภาพที่ 34	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	92
ภาพที่ 35	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	93
ภาพที่ 36	รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper).....	94
ภาพที่ 37	ชื่อผลงาน วาดบนโลก - Draw on the earth.....	95
ภาพที่ 38	ชื่อผลงาน วาดบนโลก - Draw on the earth.....	96
ภาพที่ 39	ชื่อผลงาน วาดบนโลก - Draw on the earth.....	97
ภาพที่ 40	ภาพผลงาน I am - your in the rainy season - ฉัน - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน.....	99
ภาพที่ 41	รายชื่อผู้สร้างสรรค์.....	100

ภาพที่ 42 รายละเอียด ผลงาน I am - your in the rainy season - ฉัน - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน 101

ภาพที่ 43 รายละเอียด ผลงาน I am - your in the rainy season - ฉัน - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน 102

ภาพที่ 44 รายละเอียดผลงาน I am - your in the rainy season - ฉัน - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน 103

ภาพที่ 45 พวกเรา 104

บทที่ 1

บทนำ

เด็กในยุคปัจจุบันมีลักษณะการใช้ชีวิตที่แตกต่างไปจากยุคก่อน เทคโนโลยีที่เข้ามาอย่างรวดเร็วเร่งให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในวัยเยาว์ที่ผิดธรรมชาติ ลักษณะวิถีคิดเปลี่ยนแปลงไปสู่โลกของวัตถุ ทุกอย่างเป็นของสำเร็จรูป เช่น ของเล่นในวัยเด็ก มีถือที่มีความสามารถครบพร้อม จะพบว่าระบบสังคมมีส่วนในการเร่งรัดทางความคิดของเด็กเป็นอย่างมาก จากที่ในวัยเยาว์เด็กจะต้องพัฒนาศักยภาพให้ครบทุกด้านในร่างกาย เช่น มือที่ต้องฝึกฝนให้มีความชำนาญ สมรรถนะวิเคราะห์เหตุการณ์ที่เข้ามาหลากหลาย การฝึกทักษะทางจินตนาการจากศิลปะหรือการได้ลองผิดลองถูกจากการสร้างสรรค์วิธีการต่าง ๆ นั้นเริ่มหายไป สิ่งที่เริ่มเข้ามาเป็นการปลูกฝังเรื่องค่านิยมที่ผิดให้แก่พวกเขา เด็ก ๆ ถูกยึดเยียดความคิดในลักษณะสำเร็จรูปเข้าสู่ความคิดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ความสำเร็จรูปทำให้ไม่เข้าใจกระบวนการของสิ่งที่ได้มา เพราะได้มาด้วยความง่าย ซึ่งผู้คนบริโภคสินค้ากันที่ความงาม อันถูกปลูกสร้างมาจากผู้ผลิตทั้งนั้น ความคิดอันฉาบฉวยสร้างความสับสนให้แก่เด็ก จากศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกฝนทักษะในร่างกายและสมองของพวกเขา ถูกมองว่าเป็นงานที่ซิดเซี่ยอย่างไม่สวยงาม และถูกคาดหวังเรื่องความสวยงาม มีเวทีการประกวดศิลปะเด็กสร้างขึ้นเพื่อเด็กมีทักษะการเขียนที่เหนือเด็กคนอื่น ผู้ใหญ่มองศิลปะเด็กไปในทางแข่งขันเพื่อการเชิดชูทางสังคมมากกว่าการฝึกฝนจินตนาการ ความงามถูกมองเพียงสุนทรียภาพที่เข้าใจง่ายถึงความสวย แต่กระบวนการอันงดงามกลับถูกมองข้ามไป ความคิดแบบนี้เริ่มเป็นเรื่องธรรมดาสามัญไปเสียแล้วในสังคมทุกวันนี้

ว่าด้วยการสร้างสรรค์

ธรรมชาติของเด็กเยาว์วัยมีความสนใจในสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งที่พบเห็นจะอยู่ในความทรงจำของเขา สิ่งที่เขาทำคือค่อย ๆ เรียนรู้ทำความเข้าใจในสิ่งที่พบเห็นและสัมผัส การเรียนรู้ช่วยสั่งสมประสบการณ์ การกระทำของพวกเขาแสดงออกในลักษณะตรงไปตรงมา ซึ่งถ้ายังเยาว์วัยมากการสื่อสารนั้นแทบเป็นการแสดงเพียงอาการ จังหวะท่าทาง หรือเป็นสัญลักษณ์ เช่น รูปภาพที่

เด็กวาด จะแสดงอาการขีด ๆ เขียน ๆ ที่ดูไม่มีเหตุผล ลายเส้นขยุกขยิก ซึ่งนั่นเป็นลักษณะพื้นฐานของเด็กที่พยายามแสดงออกถึงการพยายามสื่อสารต่อโลกที่เขารู้จัก โดยเขาไม่เข้าใจสิ่งที่ทำลงไป แต่เป็นเพียงการสำแดงอาการเพื่อการปลดปล่อยของเขานั้นเอง การสื่อสารที่ออกมา นั้นเพื่อต้องการการตอบสนอง โดยทำความเข้าใจและรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ซึ่งเด็กเปรียบเสมือนพื้นที่ว่างเปล่าที่กำลังสั่งสม และรอการสร้างสรรค์ลงไปนั่นเอง

การสร้างสรรคที่ติดกับสิ่งที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน คือ ศิลปะ โดยการเริ่มปลูกสร้างศิลปะให้กับเด็ก เป็นขั้นตอนสำคัญซึ่งกิจกรรมที่เกิดขึ้นมักสร้างความสนุกเพลิดเพลินให้แก่พวกเขา และยังเป็น การสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เพราะการสร้างศิลปะไม่ใช่ต้องการเพียงความงามทางสุนทรียะ แต่กระบวนการในการสร้างสรรค์นั้นเองที่ทำให้เกิดสุนทรียะ เป็นผลพลอยได้ที่ทำให้เด็กกล้าคิด กล้าทำ กล้าตัดสินใจ และยังจะฝึกทักษะการช่างสังเกตด้วย เช่น ให้เด็กวาดต้นไม้พวกเขาจะเริ่มสังเกตเข้าไปในรายละเอียดเพราะเด็กนั้นขี้จดจำ เขาจะเข้าใจรายละเอียดของต้นไม้ และอาจพบสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ เช่น มด แมลง ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของมด แมลง และต้นไม้ เข้าใจใน ความสัมพันธ์ของธรรมชาติกับสิ่งมีชีวิตที่เกิดมามีความเกี่ยวข้องอันสัมพันธ์ซึ่งกันและกันราวกับว่า เขาเข้าไปอยู่ในวัฏจักรนั้นด้วย เด็กจะได้รับความเข้าใจในกิจกรรมนั้น ๆ เป็นเหมือนการจำลองโลก ย่อส่วนที่ทำความเข้าใจกับหน่วยเล็ก ๆ ไปสู่มิติที่ใหญ่กว่า เพื่อให้เขาเข้าใจการสร้างสรรคชีวิตที่ ดีในอนาคต

คำกล่าวที่น่าสนใจของ เฮอริเบิร์ต ริด ย้ำว่า “เราต้องนำศิลปะเข้ามาอยู่ในการดำเนินชีวิตของเรา หากเราหวังที่จะได้รับผลจากศิลปะ เราต้องลงมือเขียนภาพเองมากกว่าจะไปชมภาพเขียน ต้องเล่นดนตรีเองแทนที่จะไปฟังคอนเสิร์ต ต้องร้องรำ และเล่นละครเอง ต้องให้ประสาทสัมผัสของเราทั้งหมด เข้าไปรวมอยู่ในพิธีกรรม และการรังสรรค์ศิลปะ เมื่อนั้นอาจมีบางอย่างเกิดกับเรา เพื่อที่จะก่อร่างร่างกายและวิญญาณของเรา”¹ จากที่กล่าวมากระบวนการมีความสำคัญกว่าผลสำเร็จมาก ซึ่งต้องแนะนำเด็ก ๆ รู้จักกับท่วงทำนอง และจังหวะแห่งการสอดประสาน

¹ เทวี ประสาท, ศิลปะ : รากฐานแห่งการศึกษา (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก, 2546), 44.

กลมกลืนในธรรมชาติเสียตั้งแต่ในวัยแรกเริ่มการศึกษาของพวกเขา เพราะองค์ประกอบเหล่านี้จะแทรกซึมลงไป在心ใจเด็กอย่างลึกซึ้ง² (เทวี ประสาท, 2546)

สู่ธรรมชาติ

ในนวนิยายเรื่อง Tarzan of the Apeman ที่เด็ก ๆ รู้จักกันดี เป็น Folk Hero ของเด็กทั่วโลก ถูกถ่ายทอดครั้งแล้วครั้งเล่าทั้งในรูปแบบของการ์ตูนและภาพยนตร์ จนแทบไม่มีใครในโลกนี้ไม่รู้จักทาร์ซาน ถูกสร้างขึ้นด้วยปลายปากกานักประพันธ์ชาวอเมริกันชื่อ Edgar Rice Burroughs เป็นเรื่องราวของทารกน้อยลอร์ดเกรย์โตรค บุตรชายขุนนางชาวอังกฤษที่ถูกทิ้งไว้ในป่าดงดิบแอฟริกาโดยได้รับการเลี้ยงดูจากลิงกอริลา โดยทาร์ซานเป็นผู้ซึ่งมีคุณธรรมในจิตใจที่สูงส่งเขาพยายามต่อสู้กับผู้ที่มารุกราน และทำร้ายเพื่อนร่วมโลกของเขา ทาร์ซานเป็นตัวแทนธรรมชาติต่อสู้กับมนุษย์ที่กำลังเข้ามาสำรวจเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และก็แทรกเข้ามาตัดดวงผลประโยชน์จากธรรมชาติ โดยใช้ความรุนแรงเพื่อรุกรานธรรมชาติ รวบรวมวาระระบบทุนนิยมกำลังแหล่ล้มล้างเข้ามายังธรรมชาติ³ (มาลินี แก้วเนตร, 2543)

จากกรณีศึกษาของนวนิยายเรื่อง Tarzan of the Apeman ทาร์ซาน เปรียบเสมือนกับเด็กที่ถูกขัดเกลามาจากธรรมชาติจนกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกับธรรมชาติภายนอก ทำให้เขาได้ปลดปล่อยอิสระความคิดออกมาเต็มที่ทุกอย่างไม่มีผิดถูก ไม่มีควมซับซ้อน ธรรมชาติทำให้เขารู้จักการเอาตัวรอดจากการฝึกฝนทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การปีนป่ายต้นไม้ การหาของกินเพื่อเอาตัวรอด การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทุกอย่างที่ทำมีความจริงแท้ภายในใจแปรเปลี่ยนไปสู่ภายนอกโดยมีคุณธรรม ความรักในพวกพ้อง ความเข้าใจเห็นอกเห็นใจ และพยายามทำความเข้าใจกับประสบการณ์ต่าง ๆ สิ่งที่เขาทำ คือ การปกป้องธรรมชาติ และอยู่ร่วมกันประสานกลมกลืนกับธรรมชาติ เพราะธรรมชาติ คือ ที่อยู่อาศัยเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของเขารวมถึงพวกพ้องที่ใช้ชีวิตร่วมกันมาตั้งแต่เขาเกิดด้วย

จะเห็นได้ว่ากระบวนการคิดของเราจะเปลี่ยนจากภายนอกสู่ภายใน และทัศนคติจากภายในนั้นเองก็จะหมุนเวียนออกมาเปลี่ยนรูปร่างภายนอก⁴ ทำให้ตระหนักถึงสิ่งที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตเด็ก

² เทวี ประสาท, ศิลปะ : รากฐานแห่งการศึกษา, 47.

³ มาลินี แก้วเนตร, คนงามในหนามเตย, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน), 253.

⁴ ประสาน ต่างใจ, บุพนิมิต กระบวนทัศน์ใหม่, (กรุงเทพฯ : บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง), 189.

ซึ่งเป็นเรื่องยากสำหรับคนในสังคมปัจจุบันที่มีการดำรงชีวิตที่ไกลห่างจากธรรมชาติขึ้นทุกที การสร้างความประสานกลมกลืนกับธรรมชาติเป็นเรื่องที่ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ง่าย ในปัจจุบันระบบสังคมนั้นเป็นตัวล่อหลอมความคิดความเข้าใจของเด็ก เด็กเสมือนอยู่ท่ามกลางความสับสนยุ่งเหยิงในการดำรงชีวิต เมื่อวิถีคิดของคนในยุคปัจจุบันเป็นลักษณะทุนนิยม จึงมีการแข่งขันในสังคมสูงทำให้เข้าใจได้ว่าเด็กนั้นเป็นหนึ่งในผลผลิตของผู้ปกครองที่พยายามปลูกสร้างเด็กขึ้นมาเพื่อการรอดอ้างคุณภาพในผลผลิตของตน (ประสาน ต่างใจ, 2545)

ปรากฏการณ์ในปัจจุบัน

ในยุคแห่งทุนนิยม ซึ่งมีการผลิตสินค้าคราวละมาก ๆ โดยจ้างศิลปินออกแบบไว้ จะเห็นว่าทุกวันนี้เราจะสู้กันด้วยสุนทรียภาพ สินค้าจึงพยายามดึงดูดผู้บริโภคด้วยความงาม และสินค้าที่ถูกเลือกสอยก็นำไปใช้สอยในชีวิตประจำวันโดยคนทั่วไปก็ยิ่งแข่งขันกันเรื่องความงาม ความงามที่แท้จริง สำหรับเหล่าจิวอ นั้นต้องมุ่งทางสิ่งเสริมปัญญาของคนเป็นที่ตั้ง⁵ (จาง แซ่ตั้ง, 2553) เมื่อเทียบกับงานเชิงฝีมือพื้นบ้าน เช่น งานจักสาน เครื่องปั้นดินเผา ซึ่งมีลักษณะที่เห็นกระบวนการลงมือทำ บางครั้งอาจไม่สมบูรณ์แบบ และไม่สามารถเหมือนกันได้ทุกใบ ซึ่งดูมีเสน่ห์ เป็นศิลปะที่มีค่ามากกว่างานอุตสาหกรรมที่สร้างเพื่อสร้างความมั่งคั่ง เพราะมีแนวโน้มที่จะมีคนสามารถนำไปเรียนรู้ได้ ดังจะเห็นว่า กระบวนการในขณะสร้างงานถูกมองข้ามคนไม่ให้ความสำคัญต่อบัจเจกผู้สร้างงานเพียงเหตุผลเพราะว่าดูเซย รสนิยมคนก็เปลี่ยนไป คนมั่งคั่งใช้เงินซื้อศิลปะวัตถุมาสะสม และถูกจัดว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญทางศิลปะ เดียวนี้การสะสมศิลปะวัตถุกับการแสดงความสง่างามในเนื้อแท้ของคนคนหนึ่งนั้นเป็นคนละเรื่องกันเลย ดังจะเห็นว่าศิลปะถูกแยกให้ออกห่างไปจากชีวิตของตัวเอง จนลืมไปว่าสาระสำคัญของชีวิตจริงกับศิลปะก็คือความงามของมันนั่นเอง⁶

สังคมที่มีการสร้างมาตรฐานรูปแบบการเข้าใจนี้ ส่งผลกระทบต่อเด็กเป็นอย่างมากเมื่อคนมองงานศิลปะเด็กบางครั้งเป็นเพียงแค่การขีดเขียนที่ไม่มีความหมาย และมองไม่เข้าใจ ซึ่งนั่นเป็นข้อดีที่เด็กพยายามเริ่มฝึกแสดงออกแต่กลับเป็นข้อเสียในความไม่ชัดเจนไม่เหมือนจริง ทำให้ผู้ใหญ่เริ่มยึดเยียดความเหมือนจริงหรือสิ่งที่ดูแล้วเข้าใจง่ายมาให้แก่เด็กด้วย

⁵ จาง แซ่ตั้ง, คัมภีร์ เต๋าเต๋อจิง, (นครปฐม : ลูก - หลาน จาง แซ่ตั้ง), หน้า 68.

⁶ เทวี ประสาท, ศิลปะ : รากฐานแห่งการศึกษา, 7.

ความรวดเร็ว เพื่อพยายามสร้างความพิเศษหรือความแตกต่างให้แก่เด็กว่าเด็กคนนั้นมีความสามารถที่จะแสดงความเหมือนจริง และสวยงาม (ตามทัศนคติของผู้ใหญ่) ได้มากกว่าเพื่อน เหตุที่คิดแบบนี้เป็นเพราะในงานศิลปะผู้ใหญ่ นั้นมักแสดงความสมจริงเพื่อให้ผู้ดูเข้าถึงได้ง่าย ถ้าเด็กคนไหนทำไม่ได้ก็จะเริ่มถอยห่างจากศิลปะ เหตุเพราะความรู้สึกที่ล้มเหลวทำให้ไม่อยากจมอยู่กับมันเพราะความผิดหวังเด็กถอยห่างจากศิลปะจนถึงขั้นไม่ชอบไปในที่สุด บางกรณีมีการจัดประกวดงานศิลปะกรรมเด็ก ทำให้เกิดการแข่งขันกัน แต่นั่นไม่ใช่ของเด็กแต่เป็นของผู้ใหญ่ที่พยายามให้ลูกเข้ามามีส่วนร่วมในรางวัลเพื่อเป็นที่ขีดหน้าชูตาของตน

ประธาน ต่างใจ ได้ให้คำอธิบายลักษณะของการศึกษาของสังคมไว้อย่างน่าสนใจว่า “เราสอนเด็กให้มัวเมาอยู่กับคุณค่าของชีวิตและราคาค่างวดของคนที่เราคิดว่าดีที่คนส่วนใหญ่ยอมรับให้ ทั้งหมดเป็นเรื่องของผู้ใหญ่ เป็นไปโดยผู้ใหญ่ และเพื่อผู้ใหญ่ มันจึงไม่มีสาระอื่นใดสำหรับเด็ก”⁷

บทบาทที่สำคัญที่ผู้ใหญ่ควรสร้างให้แก่เด็กนั้นไม่ใช่ความเคยชินที่พบในชีวิตประจำวัน การมองย้อนกลับไป และเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเด็ก โดยไม่อาศัยการชี้วัดคุณค่าในกฎเกณฑ์ทางสังคม เพราะมันเป็นความเข้าใจคนละอย่างกันโดยสิ้นเชิง คุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กนั้นต้องถูกสร้างขึ้นอย่างเข้าใจ และมีความละเอียดอ่อนเป็นอย่างมาก จากนวนิยายเรื่อง Tarzan of the Apeman ทาร์ซันนั้นโตขึ้นมาจากการสั่งสมประสบการณ์ ผึกฝนทักษะในรูปแบบต่าง ๆ โดยความเข้าใจด้วยตัวเอง ลองผิดลองถูก และไม่ถูกกดดันหรือทำร้ายจิตใจเพราะมันไม่มีกฎเกณฑ์ทางสังคมใด ๆ มาจำกัดความคิด นอกจากการสอนให้เอาตัวรอดในป่าให้ได้ ปลุกฝังความคิดความรักในเพื่อนร่วมโลกด้วยกัน นั้นเปรียบเสมือนโลกย่อส่วนที่แสดงให้เราเห็นถึงความเข้าใจในธรรมชาติของการมีชีวิตอยู่ และสร้างสรรค์สังคมของตนให้น่าอยู่ต่อไป สังคมที่ยั่งยืนคือสังคมที่ไม่เบียดเบียนหรือทำลายอะไรเพื่อให้สังคมตัวเองอยู่รอด ใช้สิ่งที่เป็นอยู่มีอยู่เพื่อสร้างสรรค์สังคมของตัวเอง ซึ่งกฎเกณฑ์ในสังคมที่ผิดครรถงนั้นมันเป็นเรื่องที่ไม่สามารถนำมายึดเยียดให้แก่เด็ก ประสบการณ์ที่จะสร้างให้เขาเป็นผู้มีจินตนาการ และความเข้าใจในการใช้ชีวิตเพื่อ

⁷ ประธาน ต่างใจ, บุญนิมิต กระบวนทัศน์ใหม่, 191.

สร้างสรรค์สังคม อาศัยความคิดที่มีคุณธรรมซึ่งนำไปสู่การทำลายปัญหายุ่งเหยิงในสังคมปัจจุบัน อีกด้วย

สรุป

สังคมในยุคปัจจุบันเป็นสังคมแห่งทุนนิยม โดยมีเทคโนโลยีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของทุกคน อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ มีวัฏจักรการดำเนินชีวิตผิดธรรมชาติ มีความแปลกแยกกับธรรมชาติโดยสิ้นเชิง อาจกล่าวได้ว่ามนุษย์ผู้ถูกขัดเกลาจากธรรมชาติอย่างทารุณนั้นไม่มีทางเป็นไปได้ เป็นเพียงการยกตัวอย่างบุคคลในอุดมคติเพื่อได้ตระหนักถึงความเป็นจริงบางอย่าง โดยพยายามย่อส่วนความเข้าใจในความคิดมนุษย์แบบง่าย ๆ แต่สามารถแสดงถึงข่ายใยความเข้าใจของครวมของโลกใบใหญ่ จากบทความทารุณเป็นเสมือนสิ่งช่วยกระตุ้นมโนภาพที่ดี ทำให้ย้อนมาหาวิถีการใช้ชีวิตเริ่มต้นจากการปลูกฝังตั้งแต่วัยเยาว์สั่งสมมา ทำให้เกิดประสบการณ์มาจากการสัมผัสจริง กระบวนการเรียนรู้ในวัยเด็กมีความสำคัญและส่งผลต่อ วิธีคิด การตัดสินใจ โดยโลกที่มีแต่ธรรมชาติ ทารุณจึงไม่มีข้อผูกมัดหรือกฎเกณฑ์ทางสังคมเข้ามาตีกรอบความคิดในการตัดสินใจ ทุกอย่างผ่านการขัดเกลาโดยธรรมชาติรอบตัว และความเข้าใจของตัวเอง ซึ่งไม่มีความซับซ้อนในกลไกการใช้ชีวิตมากนัก โดยใช้ชีวิตอยู่เพื่อกลมกลืนกับธรรมชาติ แต่ในโลกปัจจุบันมีแต่ความเข้าใจที่ซับซ้อน และหนีห่างจากธรรมชาติ เงื่อนไขการใช้ชีวิตมากมายเพราะทุกสิ่งถูกสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยที่สะดวกสบาย ทุกอย่างสร้างขึ้นอย่างรวดเร็ว และมีแบบแผนตายตัวไปในทางเพื่อทุนนิยม ทำให้ตระหนักถึงเด็กที่กำลังโตขึ้นในสังคมปัจจุบัน สังคมที่ยั่งยืนแบบนวนิยาย “ทารุณ” นั้นจึงเป็นไปได้ยากมาก เมื่อมองย้อนกลับมายังสังคมปัจจุบันมันมีข้อแม้ในการใช้ชีวิตมากมายการปลูกฝังเด็กให้เข้าใจความหมายของความยั่งยืนน่าจะเป็นเส้นทางของการสร้างสรรค์สังคมที่ดีได้

ความรวดเร็วอาจทำให้ผู้ใหญ่มองข้ามกระบวนการสร้างสรรค์หรือการพยายามเรียนรู้โลกของพวกเขา บางครั้งสภาพแวดล้อมอาจไม่ใช่ตัวกำหนดความคิดของเด็กเพียงเท่านั้น แต่มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงมีลักษณะเป็นตัวแปรที่มีส่วนช่วยบ่มเพาะศักยภาพของพวกเขาได้ โดยการทำให้เด็กพยายามเข้าใจในแต่ละเรื่องด้วยกายใจอย่างลึกซึ้ง และเป็นธรรมชาติ ความเข้าใจในทุกกระบวนการเติบโตของเด็ก ๆ จึงมีความสำคัญที่ผู้ใหญ่ต้องทำความเข้าใจและพยายามสนับสนุนโดยไม่สมควรนำพาพวกเขาไปสู่โลกของวัตถุที่สร้างขึ้นมาจากมาตรฐานความเข้าใจคนละอย่างกับ

ธรรมชาติของเด็กเร็วจนเกินไป เพราะเด็กมีประสบการณ์น้อยยังไม่สามารถเข้าใจกระบวนการในการเรียบเรียงความคิด วิเคราะห์เหตุการณ์ในเรื่องที่ซับซ้อนของสังคมปัจจุบัน โลกของเด็กที่ถูกควบคุมด้วยอำนาจของผู้ใหญ่ ที่พยายามครอบงำเด็ก และสร้างแม่แบบเพื่อให้เด็กเดินตามโดยใช้ความคุ้นเคยความเข้าใจของตัวเองเป็นตัวกำหนดทางเดินให้แก่เด็ก จึงเป็นเรื่องที่น่าน่ากลับมาขบคิด เพราะสุดท้ายแล้วสิ่งที่ทำไปนั้นเพื่อประโยชน์ของใคร นี่คือนี่สิ่งที่สมควรตระหนักมากที่สุด

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในวัยเด็กเป็นช่วงเวลาพิเศษที่สุดสำหรับพวกเขา เมื่อพวกเขาเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ เขาจะนึกย้อนถึงวันวานที่ผ่านมาเสมอ เด็ก ๆ ได้สร้างสรรค์สิ่งรอบตัวเขาอยู่ตลอดเวลาโดยที่ไม่รู้เลยว่าสิ่งที่ทำจะมีผลตอบสนองต่อเขาอย่างไรในอนาคต เพราะสิ่งที่เขากระทำขึ้นเป็นเพียงการฝึกฝนทักษะในการทำความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ โดยเริ่มจากฝึกฝนทักษะทางกายภาพเบื้องต้น เช่น การใช้มือ การใช้ ตา หู จมูก ปาก ซึ่งเป็นสัมผัสแรกที่ติดตัวตั้งแต่เกิดมา มาสู่การเริ่มใช้ทักษะทางสมองในการคิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล ประสานเชื่อมโยงกันทั้งทางกายภาพ และทางสมอง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบความคิดเชิงสร้างสรรค์ (Creativity) จินตนาการ (Imagination) เช่น การฝึกทักษะทางจินตนาการจากศิลปะเป็นการได้ทดลองการสร้างสรรค์โดยกลวิธีต่าง ๆ พวกเขามักเริ่มทำความรู้จักกับสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว และพยายามสร้างความเข้าใจกับสิ่งเหล่านั้นอย่างตั้งใจ การกระทำของพวกเขาจึงเต็มไปด้วยการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจ เด็กจะเริ่มสร้างสรรค์จากการได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่ผ่านการเข้าถึงอย่างลึกซึ้ง ในการแสดงออกที่ตรงไปตรงมา เต็มไปด้วยการฝึกฝนกับเรื่องที่เขาสนใจ บางครั้งมักถูกมองข้ามจากผู้ใหญ่ เด็กในยุคปัจจุบันมีลักษณะการใช้ชีวิตที่แตกต่างไปจากยุคก่อน เทคโนโลยีที่เข้ามาอย่างรวดเร็วนั้นเร่งให้เกิดการพัฒนาศักยภาพในวัยเยาว์ที่ผิดธรรมชาติ ลักษณะวิถีคิดเปลี่ยนแปลงไปสู่โลกของวัตถุ ทุกอย่างเป็นของสำเร็จรูป เช่น ของเล่นที่ขายเป็นของสำเร็จรูป มือถือที่มีความสามารถที่หลากหลาย จะพบว่าระบบสังคมเริ่มลดทอนพื้นที่ทางจินตนาการของเด็ก การฝึกฝนทางจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์นั้นจะเริ่มถูกลดบทบาทความสำคัญลง สิ่งที่เข้ามาเป็นการปลูกฝังเรื่องค่านิยมที่ผิดให้แก่พวกเขา โดยถูกยึดเยียดความคิดในลักษณะเชิงสำเร็จรูปเข้าสู่ความคิดอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

พื้นที่การแสดงออกของเด็กมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์ และจินตนาการเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของพวกเขา โดยการสร้างสรรค์นั้นต้องเกิดมากจากการได้ลงมือทำของพวกเขาเองมิใช่ถูกยึดเยียดความสำเร็จรูป เพราะทำให้ไม่เข้าใจที่มาในของแต่ละอย่าง ซึ่งได้มาอย่างง่าย ๆ ผู้คนบริโภคสินค้ากันที่ความงาม ถูกปลูกสร้างมาจากผู้ผลิตทั้งนั้น ความคิดอันฉาบฉวยสร้างความสับสนให้แก่เด็ก จากศิลปะที่สร้างขึ้นเพื่อฝึกฝนทักษะของร่างกาย และสมอง โดยแสดงออกอย่างไม่มีถูกผิดจึงถูกมองว่าเป็นผลงานขีดเขียนที่ไม่สวยงาม เด็กถูกคาดหวังในเรื่องของความสวยงามในผลงาน มีเวทีการประกวดศิลปะเด็กที่สร้างขึ้นเพื่อเด็กที่มีทักษะการเขียนที่เหนือเด็กคนอื่น ผู้ใหญ่มองศิลปะเด็กไปในทางการแข่งขันเพื่อการเชิดชูทางสังคมมากกว่า การฝึกฝนทางจินตนาการ ความงามถูกมองเป็นเพียงสุนทรียภาพที่เข้าใจง่ายถึงความสมบูรณ์ที่สุด แต่กระบวนการที่ตรงกลับถูกมองข้ามไป ความคิดแบบนี้เริ่มเป็นเรื่องสามัญธรรมดาไปเสียแล้วในสังคมทุกวันนี้ สิ่งที่สำคัญที่สุดบางครั้งอาจไม่ใช่วัตถุ แต่มันเป็นคุณค่าทางจิตใจในขณะที่ได้สร้างสรรค์ขึ้นมาเสียมากกว่า

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการสร้างสรรค์

1. เพื่อสร้างงานศิลปะการจัดวาง ที่มีลักษณะที่让孩子มีส่วนร่วมในงานด้วย แสดงกระบวนการในการเรียนรู้และสร้างสรรค์ในพื้นที่ที่แสดงสภาวะของสังคมที่มีบทบาทต่อความคิดของเด็กเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการให้พื้นที่ทางจินตนาการในสอดคล้องกับสภาวะที่เหมาะสมของเด็ก
2. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการในการจัดการการศึกษาเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างถูกวิธี พร้อม ๆ กับการตรวจสอบวิธีการที่เหมาะสมในการพัฒนาศักยภาพเด็ก
3. เพื่อศึกษาถึงจิตเวชเกี่ยวกับเด็ก ให้เข้าใจสภาวะแวดล้อมหรือปัญหาของเด็กที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพในเด็ก
4. เพื่อศึกษางานศิลปะของศิลปินที่นำเสนอศิลปะที่เข้าสู่พื้นที่หรือให้คนเข้ามามีส่วนร่วมในงานได้เพื่อให้เข้าใจในการบวนการสร้างการปฏิสัมพันธ์กัน
5. เพื่อศึกษางานศิลปะของศิลปินที่นำเสนอเด็กในรูปแบบที่หลากหลาย ทั้งตัวศิลปะและแนวความคิด อันสะท้อนปัญหา หรือแสดงสภาวะความเป็นเด็กในรูปแบบต่าง ๆ

สมมติฐานของการศึกษา

จะเห็นได้ว่ากระบวนการคิดของเราจะเปลี่ยนจากภายนอกสู่ภายในและทัศนคติจากภายในนั้นเองก็จะหมุนเวียนออกมาเปลี่ยนรูปร่างนอก^๑ ทำให้ตระหนักถึงสิ่งที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตเด็ก ซึ่งเป็นเรื่องยากสำหรับคนในสังคมปัจจุบันที่มีการดำรงชีวิตที่ไกลห่างจากธรรมชาติขึ้นทุกที การสร้างความประสานกลมกลืนกับธรรมชาติเป็นเรื่องที่ไม่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ง่าย ในปัจจุบันระบบสังคมนั้นเป็นตัวหล่อหลอมความคิดความเข้าใจของเด็ก เด็กเสมือนอยู่ท่ามกลางความสับสนเสี่ยงในการดำรงชีวิต เมื่อวิถีคิดของคนในยุคปัจจุบันเป็นลักษณะทุนนิยม จึงมีการแข่งขันในสังคมสูงขึ้น ทำให้เข้าใจได้ว่าเด็กนั้นเป็นหนึ่งในผลผลิตของผู้ปกครองที่พยายามปลูกสร้างเด็กขึ้นมาเพื่อการรอดอย่างคุณภาพในผลผลิตของตน ซึ่งพื้นที่การแสดงออกของเด็กมีความสำคัญต่อการสร้างสรรค์และจินตนาการเป็นอย่างมาก เพราะจะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ของพวกเขา โดยการสร้างสรรค์นั้นต้องเกิดมากจากการได้ลงมือทำเองมิใช่ถูกยัดเยียดความสำเร็จรูป เพราะนั่นมันไม่ใช่ความสมดุลในชีวิตและธรรมชาติของเด็ก มนุษย์คือธรรมชาติ เด็กก็เช่นกันคือธรรมชาติในเนื้อแท้ที่ยังไม่ถูกปรุงแต่งความซับซ้อนของสังคมในปัจจุบันเข้ามาอย่างเต็มที่ ซึ่งไม่มีทางเป็นไปได้ที่จะให้เด็กยังคงเป็นธรรมชาติในเนื้อแท้แบบ “ทารกาน” เพราะพวกเขาต้องเติบโต และอยู่ในสังคมให้ได้ แต่จะทำอย่างไรให้ธรรมชาติของเด็กกับสภาวะสังคมปัจจุบันนั้นสมดุลกัน เป็นขायโยความสัมพันธ์เดียวกันอย่างแนบแน่น

ขอบเขตการสร้างสรรค์

1. ขอบเขตด้านความคิดเนื้อหา - นำเสนอถึงเนื้อหาที่แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ในการแสดงออกทางจินตนาการสำหรับเด็ก ซึ่งสื่อสารควบคู่ไปกับกระบวนการในการระดมองค์ความรู้เพื่อใช้ในการสร้างสรรค์ สังคมที่ดีในอนาคต
2. ขอบเขตของรูปแบบ - งานเป็นลักษณะติดตั้งจัดวางและสื่อผสม โดยมีลักษณะของการผสมผสานความเป็นวัตถุที่สามารถสัมผัสและรู้สึกถึงคุณสมบัติเนื้อแท้ของวัตถุนั้น อาจหยิบยืมวัตถุที่มีความหมายที่แตกต่างกันนำมาผสมกับทัศนคติส่วนตัวเพื่อนำเสนอเนื้อหางาน

^๑ ประสาน ต่างใจ, บุญนิมิต กระบวนทัศน์ใหม่, 189.

3. ขอบเขตของเทคนิควิธีการ - สร้างสรรค์ผลงานโดยสร้างกิจกรรมที่แสดงเนื้อหาของงาน ใช้เทคนิควิธีการหลากหลาย ผสมผสานกัน ได้แก่ การใช้เทคนิคทางจิตกรรม วาดเส้น สื่อวัสดุ วัสดุสิ่งของ การใช้สื่อเทคโนโลยี การติดตั้งจัดวาง การติดตั้งแสงและไฟ เป็นต้น

ขั้นตอนการสร้างสรรค์

1. การศึกษาภาคเอกสาร

1.1 ศึกษาข้อมูลเอกสารเกี่ยวกับวิธีการศึกษาการสร้างสรรค์ในวัยเด็กที่สามารถ สร้างศักยภาพที่ดีแก่เด็ก

1.2 ศึกษาข้อมูลทางจิตเวชเกี่ยวกับเด็ก ถึงสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความคิดและ จิตใจของเด็กในบริบทต่าง ๆ

1.3 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับศิลปินที่มีลักษณะการสร้างงานในเชิงนำเสนอ กระบวนการที่เกิดการปฏิสัมพันธ์

1.4 เพื่อศึกษางานศิลปะของศิลปินที่นำเสนอจินตนาการเด็กในรูปแบบต่างๆ ทั้งตัวศิลปะ และแนวความคิด อันสะท้อนปัญหา หรือแสดงสภาวะความเป็นเด็กใน รูปแบบ ต่าง ๆ

2. การศึกษาภาคสนาม

2.1 สร้างกิจกรรมเกี่ยวกับเด็กเช่น สร้างโจทย์เพื่อกระตุ้นความคิดทาง จินตนาการของเด็ก ไปตามสถานที่ที่มีบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อตรวจสอบข้อมูลของเด็กใน แต่ละพื้นที่

วิธีการสร้างสรรค์

1. ขั้นตอนการดำเนินงานสร้างสรรค์

1.1 ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเกี่ยวกับการศึกษาในวัยเด็ก ที่ส่งเสริมและ พัฒนาเชิงศักยภาพ

1.2 ศึกษาข้อมูลถึงสภาวะของเด็กในแต่ละบริบทที่มีอิทธิพลต่อเด็กในด้านต่างๆ เพื่อเรียบเรียงข้อมูลและค้นหาความน่าสนใจในข้อมูล

1.3 ศึกษาวิเคราะห์วัสดุที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์เกี่ยวกับเด็ก ที่ให้ความรู้สึก

ถึงสภาวะของจินตนาการ

1.4 สร้างแบบร่างที่มีเนื้อหา เรืองราวที่สอดคล้องกับเรื่องการสร้างพื้นที่ในการแสดงออกทางจินตนาการ และให้สอดคล้องกับกระบวนการและเทคนิค

1.5 วิเคราะห์แบบร่างถึงสุนทรียภาพของงานเพื่อการรับรู้ทางความรู้สึก และนำมาปรับปรุงและพัฒนาขึ้นไป

2. ขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2.1 จัดเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในวัยเด็ก

2.2 จัดเตรียมภาพร่าง

2.3 เตรียมอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์

2.4 สร้างรูปแบบกิจกรรมที่กระตุ้นศักยภาพทางจินตนาการของเด็ก ๆ เพื่อนำมาวิเคราะห์ และแสดงผลในงานสร้างสรรค์ต่อไป

2.5 เมื่อได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กถึงวิธีการศึกษานั้นจึงนำมาประมวลความคิดเพื่อหาประเด็นในการสร้างงาน

2.6 เก็บข้อมูลหลังจากติดตั้งชิ้นงานเพื่อตรวจสอบรับในงานสร้างสรรค์

2.7 รวบรวมและเก็บข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนางานต่อไป

2.8 นำเสนอผลงาน ฟังคำวิจารณ์ และแก้ไขปัญหา

2.9 จัดนิทรรศการแสดงผลงาน เพื่อเผยแพร่ตามสื่อต่าง ๆ

2.10 สรุป เรียบเรียงและเขียนเอกสารประกอบการสร้างสรรค์

แหล่งข้อมูลในการสร้างสรรค์

1. ศึกษาจากการสร้างกิจกรรมเกี่ยวกับเด็กตามสถานที่ต่าง ๆ เช่น ห้อง แหล่งชุมชน โรงเรียน ศูนย์เยาวชน สวนสาธารณะ เป็นต้น

2. ศึกษาจากประสบการณ์ที่ได้จากสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน และสิ่งแวดล้อมที่เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น พื้นที่ทางธรรมชาติ พื้นที่ย่านตัวเมือง พื้นที่ผลักดันระบบการใช้ชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ

3. ศึกษาข้อมูลทางเอกสาร ภาพร่าง ภาพถ่าย จากห้องสมุด อินเทอร์เน็ต การสัมภาษณ์ทางวิชาการ เป็นต้น

4. ศึกษาจากผลงานของศิลปิน ทั้งในอดีตและปัจจุบันที่มีลักษณะแนวความคิด รูปแบบวิธีการสอดคล้องในเรื่องเดียวกัน

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การศึกษาเป็นรากฐานของชีวิต ความสำคัญของการใช้ชีวิตในยุคปัจจุบันขึ้นอยู่กับสิ่งที่ยาวชนได้รับ การเก็บข้อมูลและสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับระบบการศึกษาในประเทศไทย มักเป็นไปโดยชนชั้นนำในประเทศที่สร้างกลไกขึ้นเพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นมาอยู่ในระบบการดำเนินชีวิตแบบไม่มีชีวิต มีลักษณะคล้ายอุตสาหกรรมที่โรงเรียน มหาวิทยาลัย สร้างมนุษย์วัยเด็กให้เดินไปตามระบบที่เรียกพวกเขาว่าเป็นผลผลิต โดยผลิตขึ้นมาเพื่อจุดประสงค์ใดจุดประสงค์หนึ่งอย่างตายตัว แต่ความเป็นจริงแล้วมนุษย์ผู้มีชีวิตจิตใจนั้นไม่สามารถได้สัมผัสชีวิตจริง ๆ ที่ควรจะได้รับเลย มนุษย์ประหนึ่งเป็นธรรมชาติที่ แต่ถูกตัดออกจากความเป็นธรรมชาติโดยสิ้นเชิง มนุษย์ควรได้เรียนรู้ธาตุที่สัมผัสและสัมพันธ์กับธาตุในร่างกาย คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ แต่ก็แทบไม่ได้สัมผัสผิวดินเลย การศึกษาจึงเป็นไปในทิศทางเดียว คือ การสร้างชุดความรู้ในกระดาษที่บอกกว่านั้นคือการเดินทางของชีวิต เป็นชุดความคิดที่ตัดสินสังคมให้เป็นไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งอย่างชัดเจน

ทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

การสร้างสรรค์จึงเป็นไปในแนวทางปลายเปิด ใช้กระบวนการที่หลากหลายเพื่อกระตุ้นศักยภาพของผู้รับให้เกิดความคิดที่ต่อยอดสร้างสรรค์ เป็นศิลปะที่บอกเล่าเรื่องราวแบบง่าย ๆ สอดแทรกจินตนาการที่หลากหลายจากประสบการณ์ของตนเองและประสบการณ์จากเด็กผู้ร่วมสร้างจินตนาการไปด้วยกัน ในส่วนหนึ่งของรูปแบบงานยังซ่อนเร้นกระบวนการทางสังคมบางอย่างที่ยังเป็นรากฐานในการใช้ชีวิตของเด็กในยุคสมัยนี้ แต่บอกเล่าในเชิงสร้างสรรค์เปิดประสบการณ์แก่ผู้รับสารเพื่อให้เห็นพลังแห่งจินตนาการของเด็ก ๆ ในระบบสังคมที่เป็นอยู่

ที่มาของแนวความคิดและแรงบันดาลใจ

มนุษย์เป็นผลผลิตจากอุตสาหกรรม และอุตสาหกรรมก็เป็นผู้สร้างผลผลิตที่เป็นกลไกในสังคมอุตสาหกรรมต่อไป เป็นวัฏจักรวนเวียนไม่สิ้นสุด ส่วนคุณภาพชีวิตมนุษย์นั้นไร้ซึ่งชีวิต และมีคุณภาพการใช้ชีวิตที่ต่ำลงมาก มนุษย์มีไซเคิลเครื่องจักรกล แต่มนุษย์กลับได้ทำงานเสมือนเครื่องจักร เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า ทุ่มเทร่างกายแรงใจเพื่อความ สุขความสบายของคนกลุ่มน้อย ตารางเวลางานที่บีบบังคับไม่ให้นักมนุษย์ได้เกิดจินตนาการเพื่อสร้างสรรค์สังคมที่ดีขึ้นได้เลย เวลาอันน้อยนิดสำหรับการพักผ่อน แต่ทำงานที่ทำได้เพื่อให้ตัวเองได้อยู่รอดไปในแต่ละวัน ซึ่งทำร้ายร่างกาย และบั่นทอนจิตใจมนุษย์ ค่าเงินที่หามาได้หวังจะได้มีเวลาใช้เพื่อความมั่นคง และสุขสบายยามชรา กลับกลายเป็นค่ารักษาพยาบาลที่แพง และรักษาไม่จบไม่สิ้นกันจนถึงวันตาย มนุษย์เป็นสัตว์สังคมแต่สังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่ไม่ค่อยสร้างสรรค์ การสร้างสรรค์สังคมด้วยมือเราเองมันอาจทำให้เกิดพลวัตที่ดีขึ้นกว่าเดิม สุดท้ายความตระหนักผู้บางอย่างมันมีเหตุและผล เมื่อหยั่งรากลึกลงไปมันเกิดขึ้นตั้งแต่ระบบการศึกษาวัยเด็ก ส่งผลถึงเด็ก พ่อแม่ไม่มีเวลาแม้แต่ให้คำปรึกษาลูก หวังให้โรงเรียนเป็นเรือพาเด็กเดินทางให้พบทางของตน แต่กลับเล่นวน อยู่กลางมหาสมุทร

อิทธิพลหลักที่สนับสนุนแนวความคิดอันส่งผลต่อการสร้างสรรค์งานศิลปะในชุดนี้ได้แก่

1. อิทธิพลจาก สังคมและ สื่อต่าง ๆ เช่น โซเชียล หนังสือนิต ภาพยนตร์ การ์ตูน
2. อิทธิพลจาก ศิลปินรูปแบบทางความคิดศิลปกรรมจากงานภูมิศิลป์ (Land Art)

1. อิทธิพลจาก สังคม และสื่อต่างๆ เช่น หนังสือนิต โซเชียล ภาพยนตร์ การ์ตูน

จากการปฏิรูปการศึกษาเกิดขึ้นทั่วโลก และเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนมักแข่งขันพัฒนาศักยภาพทั้งบุคลากร และผู้เรียนอย่างจริงจัง แต่ความสำคัญที่ผู้ปฏิรูปล้วนเป็นเพียงการปฏิรูปเพื่อให้เข้าไปอยู่ในหลักคิดแบบอุตสาหกรรม ยกตัวอย่างโรงเรียนมัธยมทั่วประเทศ โรงเรียนเป็นสถานที่เรียนรู้แต่กลับสัมผัสได้ถึงโรงงานอุตสาหกรรมที่นำกลไกมาให้ผลผลิตเป็นไปตามกลไกตลาด ดังจะเห็นจากการรอดอ้างคุณภาพการศึกษาเอาไว้มากมาย ลักษณะการจัดการของโรงเรียนไม่ต่างจากโรงงาน จะเห็นว่าในแต่ละวันจะมีช่วงเวลาย่อย ๆ เมื่อออกสัญญาน

ดั่งกิจกรรมในแต่ชั่วโมงเปลี่ยนแปลงทั้งการสอนการเรียนรู้ และการปรับเปลี่ยนทางกายภาพ แม้แต่ผู้สอนก็มีความเชี่ยวชาญในบางรายวิชาเสมือนเป็นหลักการที่ได้ผลดีต่อการผลิตบุคลากรหรือสินค้า แต่ในอนาคตกลับไม่เป็นอย่างนั้นเลย การสร้างมาตรฐานทางการศึกษาพยายามเน้นหลักสูตรและการประเมินผลเป็นที่ตั้ง ไม่ได้ให้นักเรียนเป็นที่ตั้งเลย ไปรับค่านิยมที่เป็นสากลมาใช้ ซึ่งอันที่จริงแล้วไม่สามารถทำแบบนั้นได้เพราะ แต่ละประเทศมีบริบทที่แตกต่างกัน แต่กลับนำการประเมินผลแบบเดียวกันมาสู่เด็กเพื่อให้ได้ชื่อว่าสถานที่เรียนนี้มีมาตรฐาน แต่กลับไม่ได้เอ่ยถึงเลย ว่ามาตรฐานแบบไหน และของใคร

ในส่วนของการ “การสอน” ขบวนการปฏิรูปมาตรฐานการศึกษาจะนิยมชมชอบให้ผู้สอนป้อนข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริง และถ่ายทอดทักษะให้ผู้เรียนโดยตรง รวมทั้งนิยมให้ผู้สอนนักเรียนทั้งชั้นมากกว่าให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม ขบวนการปฏิรูปมาตรฐานยังมีความคลางแคลงใจเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ การส่งเสริมให้นักเรียนแต่ละคนได้แสดงออก รูปแบบกิจกรรมที่ไม่ต้องอาศัยทักษะทางภาษาหรือคณิตศาสตร์ รวมไปถึงการเรียนรู้ผ่านการค้นพบด้วยตนเอง และการเล่นที่ต้องใช้จินตนาการ (Imaginative play) แม้แต่กับเด็กก่อนวัยเรียน สำหรับ “การประเมินผล” ขบวนการปฏิรูปมาตรฐานการศึกษาจะเน้นที่การจัดสอบข้อเขียนอย่างเป็นทางการ และส่งเสริมให้ใช้ข้อสอบปรนัยแบบหลายตัวเลือก เพื่อให้ครูสามารถตีความ และประมวลผลคำตอบของนักเรียนได้ง่าย ขบวนการนี้ยังคลางแคลงใจในการเก็บคะแนนงานย่อย ๆ ที่มอบหมายระหว่างเรียน (Course Work) การใช้แฟ้มสะสมผลงานการสอบแบบให้ผู้เรียนเปิดหนังสือได้ การตัดสินโดยครูผู้สอน การประเมินโดยกลุ่มเพื่อน รวมถึงวิธีการอื่น ๆ ที่ไม่สามารถเปลี่ยนถ่ายเป็นข้อมูลเชิงปริมาณได้ง่าย นี่คือสาเหตุหนึ่งที่นักเรียนได้แต่ใช้เวลาส่วนใหญ่นั่งอยู่ที่โต๊ะ และต่างคนต่างทำงานของตัวเองไป⁹ จะเห็นได้ว่าโรงเรียนโฆษณาเด็กที่ได้คะแนนสูง ถูกติดประกาศไว้หน้าโรงเรียน เพื่อประกาศว่าเด็กนั้นมีศักยภาพในการแข่งขันวัดระดับทั่วประเทศ โดยอีกนัยยะหนึ่งเพื่อเป็นเครื่องมือเชิดชูโรงเรียนไปในตัว ระบบการศึกษาในทุกวันนี้ทำให้เด็กมีความรู้สึกถึงความเครียดทุกครั้งที่ได้เข้าเรียน ทั้งที่การศึกษานั้นมันคือวิธีการที่เป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างสรรค์สังคม ถ้าอยาก

⁹ เคน โรบินสัน และ อโรนิกา ลู, โรงเรียนบันดาลใจ = Creative Schools ของ Ken Robinson and Lou Aronica ; แปลจากภาษาอังกฤษโดย วิชา ปิตชามุข, (กรุงเทพ : โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิ่ง เฮาส์, 2559), 56.

ให้สังคมสร้างสรรค์ ต้องเริ่มตั้งแต่ห้องเรียนที่สร้างสรรค์ เช่นนั้นแล้วสังคมจะดีได้อย่างไรในเมื่อคนในสังคมละเลยที่จะทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน (โรบินสัน เคน, 2559)

ผลจากการสอบถามเมื่อวันที่ 27 เดือน 12 ปี 2561 นายเอ อาชีพพนักงานประจำ ตำแหน่ง หัวหน้าผู้เคลมประกัน บริษัท วิริยะประกันภัย ได้พูดประโยคสำคัญไว้หนึ่งประเด็นคือ “แม้แต่ตอนนี้เค้ายังไม่รู้เลยว่าเขาชอบทำอะไรกันแน่ในชีวิต เพียงแต่มีความเข้าใจแค่ว่าต้องทำงานเพื่อให้ได้เงิน” ณ ปัจจุบันเขาลาออกจากบริษัทแล้ว วันที่ 11 เดือน 09 ปี 2562 จะพบว่าผู้ที่ทำงานในโลกปัจจุบันนี้ไม่ได้มีความสุขในการทำงานเลยถึงแม้จะได้เงินมากกว่าคนทั่วไป เงินเป็นเสมือนเครื่องซื้อเวลาแห่งความสุขเล็กน้อยที่ทดแทนเวลาที่เสียไปทั้งวันมากกว่า ความหมายของชีวิตในปัจจุบัน คือ ความสุขนั้นต้องใช้เงินซื้อ ผู้ทำงานไม่ได้มีแรงจูงใจในการทำงานแต่อย่างใด เป็นเพราะพวกเขาเป็นเพียงกลไกหนึ่งในระบบอุตสาหกรรมเท่านั้น

การศึกษาที่ไร้เป้าหมาย การแสดงออกที่เรียกว่า “เรียนไปงั้น ๆ” มีเด็กจำนวนมากมายไม่ถึงสำเร็จการศึกษานับว่าน่าตระหนกพอแล้ว แต่ยังไม่รวมถึงนักเรียนจำนวนล้าน ๆ คนที่ต้องทนอยู่ในระบบการศึกษาตั้งแต่ต้นจนจบด้วยความเบื่อหน่ายและไม่รู้สึกยินดียินร้ายอะไร งานศึกษาในทวีปอเมริกาเหนือชิ้นหนึ่งชี้ให้เห็นว่า คนกลุ่มหลังนี้มีจำนวน 63 เปอร์เซ็นต์ของนักเรียน ม.ปลายทั้งหมด เด็กเหล่านี้อยู่ในโรงเรียนอย่างไม่เต็มใจ แทบจะไม่มี ความสนใจในสิ่งที่ตัวเองทำ และเอาแต่รอเวลาให้หมดไปวัน ๆ รวมถึงเฝ้ารอวันที่จบการศึกษา เพื่อจะเอาเวลาที่เหลือไปทำอย่างอื่นในชีวิตเสียที่¹⁰ ดังจะเห็นได้จากวิถีชีวิตของคนในปัจจุบันที่รู้ว่าตัวเองชอบที่จะทำอะไรและอยู่กับสิ่งที่ชอบนั้นได้นานแค่ไหน เพราะระบบการศึกษาไม่ได้เอื้อให้คนได้ทดลองทำอะไรใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย และแตกต่างไปจากแบบแผนเดิม ไม่ได้ลองผิดลองถูกกับสิ่งที่อยากทำ มนุษย์ก็ไม่เกิดประสบการณ์ในการรับมือกับปัญหา จากที่กล่าวมาไม่ได้หมายถึงการต่อต้านสังคมปัจจุบัน แต่การสื่อสารนั้นต้องการนำเสนอว่าด้วยเรื่องความหลากหลาย มนุษย์ทุกคนมีความหลากหลาย ผิดพรวน หน้าตา เชื้อชาติ แต่กลับต้องเดินไปตามกฎเกณฑ์บางอย่างที่มีแบบแผนตายตัวเพื่อผลผลิต ถ้าผู้ใดที่ไม่ตรงตามกฎเกณฑ์จะถูกแบ่งไปอยู่ในโหมด ผู้ไร้ความสามารถ ตัวผลผลิตนั้น

¹⁰ เคน โรบินสัน และ อโรนิกา ลู, โรงเรียนบันดาลใจ (Creative Schools), 69.

เป็นมนุษย์ที่มีจิตใจ เด็กต่างมีความสามารถความแตกต่างที่หลากหลาย แต่การสร้างกรอบเดินตามระเบียบนั้นอาจเป็นการปิดกั้นจินตนาการหรือพรสวรรค์อีกด้วย

ระบบการประเมินผลที่ส่งเสริมการเรียนรู้ และให้ฟีดแบ็กที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน แต่การตอบสนองของฝ่ายการเมืองกลับเป็นไปในทางตรงกันข้าม นั่นคือ ทำหลักสูตรให้หลากหลายน้อยที่สุด ทั้งยังทำทุกวิถีทางเพื่อให้เนื้อหาการสอนและการประเมินผลมีมาตรฐานเดียวซึ่งเวลาก็ได้พิสูจน์แล้วว่าเป็นการตอบสนองที่มาผิดทาง¹¹ เพราะมันนำไปสู่เส้นทางสายเดียวซึ่งเป็นหลักคิดแบบอุตสาหกรรมเป้าหมายของการผลิตแบบอุตสาหกรรมคือการผลิตสินค้าเดียวกันให้ออกมาเหมือนกันไม่มีผิดเพี้ยนสินค้าชิ้นที่ไม่เข้าเกณฑ์จะถูกโยนทิ้งหรือนำไปผ่านกระบวนการผลิตใหม่ ระบบการศึกษาสำหรับมวลชนถูกออกแบบมาเพื่อหล่อหลอมนักเรียนให้มีคุณลักษณะตรงตามข้อกำหนดที่วางไว้ได้เห็นนี่จึงไม่ใช่ทุกคนจะผ่านไปตามระบบได้ และมีบางคนที่ถูกระบบปฏิเสธ ส่วนของระบบต่าง ๆ จำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และมาตรฐานที่กำหนดอย่างเคร่งครัดทุกวันนี้การจัดการศึกษายังคงประยุกต์ใช้หลักการดังกล่าวขบวนการปฏิรูปมาตรฐานการศึกษาที่มีรากฐานมาจากการยึดกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัดทั้งในด้านหลักสูตรการสอนและการวัดประเมินผล¹²

ปัจจุบันโลกมีความหลากหลาย และเปิดกว้างกว่ายุคก่อนมาก การเข้าถึงองค์ความรู้ต่าง ๆ นั้นค่อนข้างง่ายเด็กทุกคนสามารถทำสิ่งที่พวกเขาสนใจได้โดยการฝึกฝนด้วยตนเอง ในยุคก่อนเป็นเรื่องยากมากที่จะสามารถเข้าถึงข้อมูลหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ ได้ แต่ปัจจุบันกลับเป็นเรื่องง่าย และมันสามารถลดความเหลื่อมล้ำในมนุษย์ด้วยกันเองได้ ความไม่เท่าเทียมเป็นปัญหาในการแสดงออกที่สร้างสรรค์ ความเหลื่อมล้ำทางความคิดมักทำให้เกิดปัญหา และความรุนแรงมากขึ้น ย้อนกลับไปตั้งแต่ศตวรรษที่ 19 สังคมรูปแบบใหม่ก็ได้ถือกำเนิดขึ้น โดยมีฐานะเป็นชนชั้นแรงงานในเมือง ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง และเด็ก ผู้ซึ่งขายกำลังกายของตนเพื่อขับเคลื่อนเครื่องจักรกลขนาดใหญ่ของลัทธิอุตสาหกรรม ชนชั้นแรงงานเหล่านี้มักถูกปฏิบัติอย่างไร้ความปราณี ทั้งจากความยากจนขั้นแค้น สุขภาพที่เสื่อมถอยจากการทำงาน และความเสียหายที่บาดเจ็บ และเสียชีวิตจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเมื่อไหร่ก็ได้ พวกเขา คือ พลทหารผู้ไร้ตัวตนของลัทธิอุตสาหกรรม ความ

¹¹ เคน โรบินสัน และ อโรนิกา ลู, *โรงเรียนบันดาลใจ* (Creative Schools), 71.

¹² เรื่องเดียวกัน, 86 - 87.

ยากจนขั้นแค้นที่เต็ม 100 จากการทำงาน และความเสี่ยงที่จะบาดเจ็บยาวนานในเหตุที่เกิดขึ้นเมื่อไหร่ก็ได้พวกเขาคือพลทหารผู้ไร้ตัวตน ระหว่างชนชั้นแรงงานกับชนชั้นสูง และเกิดชนชั้นใหม่ที่เรียกว่าชนชั้นกลางแทรกเข้ามาซึ่งก็เป็นกลุ่มคนที่สร้างฐานะขึ้นมาท่ามกลางเศรษฐกิจสมัยใหม่ประกอบไปด้วยคนหลายกลุ่มย่อย ๆ ได้แก่ กลุ่มเจ้าของ และกลุ่มผู้ประกอบการวิชาชีพเฉพาะทาง เช่น หมอ และนักบัญชี กลุ่มผู้ประกอบการ และนักลงทุนรวมถึงนักการเงินที่คนเหล่านี้ต้องพึ่งพาชนชั้นกลางบางส่วนสามารถขยับสถานะฐานะของตนเองขึ้นมาได้โดยอาศัยไหวพริบ และความมุ่งมั่นในภาพรวมชนชั้นกลางเหล่านี้มีความทะเยอทะยานอย่างยิ่งที่จะยกฐานะตนเอง และครอบครัวพวกเขา ยังมีเงินทอง และช่องทางที่จะสานฝันให้เป็นจริงในทางการเมืองชนชั้นแรงงาน และชนชั้นกลางต่างกดดัน เพื่อให้พวกเขามีสิทธิมีเสียงมากขึ้นในการกำหนดรูปแบบการปกครอง ทว่าแต่ละชนชั้นจะเรียกร้องด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันไป ในขณะที่เดียวกันระบบศักดินาของชนชั้นปกครองเก่าก็เริ่มลดบทบาททางการเมืองรูปแบบใหม่ก็เริ่มก่อตัวเป็นรูปเป็นร่างชัดเจนขึ้น¹³

มีคนจำนวนหนึ่งบอกว่าการศึกษารัฐจัดให้ประชาชน คือ การควบคุมทางสังคมรูปแบบหนึ่งขณะเดียวกันมีคนจำนวนมากเห็นว่าการศึกษาเป็นวิถีทางส่งเสริมให้เกิดโอกาส และความเท่าเทียมทางสังคม แต่สำหรับบางคนการไปโรงเรียนที่เหมาะสม และเข้าสังคมกับคนได้ถูกกลุ่มถือ เป็นเป็นขั้นตอนการชุบตัวให้ลูกหลานของชนชั้นกลางสู่ชนชั้นสูงแม้ในปัจจุบันก็ยังคงเป็นเช่นนั้นอยู่¹⁴ สาเหตุของการสร้างมาตรฐานสังคมเกิดขึ้นจาก ระบบสังคมที่มีความไม่เท่าเทียมกัน การศึกษานั้นแบ่งชั้นของมนุษย์ ผู้ที่ได้รับการเรียนในสาขาที่มีความสำคัญหรือเพื่อทำให้กลไกของสังคมเดินต่อไป อย่างเป็นระบบ และได้รับคุณค่าทางสังคมสูงมาก เช่น ประเทศอินเดีย ตั้งแต่เกิดมาเด็กทุกคนล้วนถูกปลูกฝังให้เข้ามหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในทางวิศวะ วิศวะ คือ วิชาชีพหนึ่งของประเทศอินเดียคนที่เข้าได้คือผู้ที่ประสบความสำเร็จทางสังคมมากที่สุดรองลงมาคือหมอ ตัวอย่างจากภาพยนตร์เรื่อง 3 idiots (รายละเอียดเพิ่มเติมหน้า 37) เป็นภาพยนตร์ที่เล่าเรื่องเกี่ยวกับระบบการศึกษาในกรอบของอินเดีย และการหาทางออกที่ดีทางการศึกษาของตัวแสดงนำ เป็นการแสดงถึงการศึกษามีชีวิต คือ ระบบที่มีชีวิตสามารถปรับตัว และมีวิวัฒนาการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้เสมอ ระบบที่มีชีวิตมีความสอดคล้องกับระบบของโลก และยังคงสอดคล้องกันกับ

¹³ เคน โรบินสัน และ อโรนิกา ลู, โรงเรียนบันดาลใจ (Creative Schools), 83.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, 85.

ระบบของร่างกาย ธาตุดิน น้ำ ลม ไฟ ที่มีผู้นอนอยู่ในร่างกายของเรา สัมผัสที่เชื่อมอยู่รอบตัว และภายในตัวอยู่ตลอดเวลา หากเราปราศจากการมีอยู่ของระบบที่มีชีวิตเหล่านี้ เราจะอยู่อย่างไร ในเมื่อระบบมันแสดงถึงความสมดุล และสมบูรณ์ในตัวเอง

การเรียนรู้และการศึกษาจำนวนมากเกิดขึ้นภายนอกรั้วโรงเรียน นอกกระบวนการศึกษาในหลักสูตรระดับชาติ มันเกิดได้ทุก ๆ แ่งหนที่มีผู้เรียนเต็มใจเรียนรู้ และครุมนั่งทำหน้าที่ของความท้าทาย คือ เราต้องสร้างประสบการณ์เช่นนี้ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และทำให้มันดำรงอยู่อย่างยั่งยืน เรามีภาระกิจสำคัญคือเราต้องสร้างสภาวะที่เอื้อให้ความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับครูเจริญงอกงาม นี่เองที่ถึงเรียกว่าเป็นการปฏิวัติการศึกษาจากพื้นดินขึ้นมา และเพื่อให้บรรลุผลดังกล่าว จำเป็นต้องมีระบบนิเวศการแบ่งความรับผิดชอบ¹⁵

การพุ่มพักเรื่องการใช้ทรัพยากร ความรู้สหวิทยาการ คือ การตระหนักและมีจิตสำนึกต่อโลก ความรู้ด้านการเมือง และการเป็นผู้ประกอบการความรู้ด้านความเป็นพลเมือง ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ทักษะการเรียนรู้เชิงความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม การคิดเชิงวิพากษ์ และการแก้ไขปัญหาการสื่อสาร สร้างความร่วมมือกับบุคคลอื่น สร้างแผนในการใช้ชีวิตและการทำงานอย่างยืดหยุ่น การปรับตัวและความคิดริเริ่มการกำหนดเป้าหมายของตนเองทักษะทางสังคมและการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม ศักยภาพในการผลิต การยอมรับการตรวจสอบความเป็นผู้นำ และความรับผิดชอบ ทักษะเหล่านี้จำเป็นต่อทศวรรษแห่งทศวรรษที่ 21 ไม่ใช่ที่ทักษะจำพวกนี้เพิ่งมีแต่จริง ๆ แล้วเกิดมาก่อนศตวรรษที่ 21 ตั้งนานนม ทั้งหมดล้วนมีความสำคัญมาโดยตลอด และยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นไปอีกในปัจจุบัน แม้แต่กระบวนการปฏิรูปมาตรฐานการศึกษาที่ยังพูดถึงความสำคัญของทักษะเหล่านี้ แต่ไปส่งเสริมแนวปฏิบัติที่กัดกันทักษะเหล่านี้จนแทบไม่มีที่ทางในโรงเรียนเสียนี้ ความท้าทายใหม่และเร่งด่วน คือ การจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้เยาวชนได้รู้สึกว่าคุณเองมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับประเด็นทางเศรษฐกิจระดับโลกในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืน และสวัสดิภาพของสิ่งแวดล้อมเพื่อเป็นการสนับสนุนให้พวกเขาหันไปดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ส่งเสริมสุขภาพอนามัย และหมุนเวียนใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า แทนกิจกรรมที่มุ่งแต่ถลุงและปล้นใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

¹⁵ เคน โรบินสัน และ อโรนิกา ลู, โรงเรียนบันดาลใจ (Creative Schools), 134.

โรงเรียนจำเป็นต้องฟูมฟักพรสวรรค์ และความสนใจที่หลากหลายของเยาวชนเพื่อช่วยให้พวกเขาค้นพบเป้าหมายทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับตนเองนอกจากนั้นยังต้องพยายามไม่ให้เกิดการแบ่งแยกระหว่างการเรียนสายสามัญกับสายอาชีพโดยให้น้ำหนักความสำคัญกับทั้งสองสายอย่างเท่าเทียมกันรวมทั้งสร้างความร่วมมือกับสถานประกอบการในโลกของการทำงานจริงเพื่อให้ได้มีประสบการณ์ตรงในสภาพแวดล้อมการทำงานที่หลากหลาย¹⁶

ความยั่งยืนทางธรรมชาติ ทางสังคม การไม่ทำลาย ทุกวันนี้มีระบบที่เปิดรับการศึกษาศึกษาพิเศษสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ ไม่ใช่เพื่อการสอบแข่งขัน แต่เป็นการฝึกกระบวนการความคิดแบบทักษะแนวใหม่ สร้างความยืดหยุ่นใหม่ให้กับคนในยุคสมัยนี้ ความยั่งยืนทางธรรมชาติ ชีวิต และสังคม มาพร้อมกับการไม่ทำลาย หลักคิดนี้มีมานานแล้วแต่คนกลับหลงลืม และมองข้ามผลจากระบบทุนนิยมที่เข้ามาครอบงำ

หลักคิดคือผู้ธรรมชาติเริ่มมีผู้นำมาใช้ในการดำเนินชีวิตอย่างแพร่หลายขึ้น เช่น มหาลัยแห่งความรักและธรรมชาติ ห้องเรียนที่สอนให้ไม่กลัวการใช้ชีวิตในโลกยุคที่มองไปทางไหนก็เห็นแต่การแข่งขัน ใครหลายคนต้องซ่อนความเป็นตัวเองเอาไว้แล้วหมุนตามระบอบทุนนิยมที่ใช้ความทะเยอทะยานนำหน้า เกิดความเครียด และคำถามหลาย ๆ ข้อที่ชวนให้ไม่กล้าใช้ชีวิตต่อไป ‘เรามันไม่ดีพอ’ ‘ทำอะไรก็ได้เหมือนคนอื่น’ ‘ทำไมคนอื่นที่อายุเท่าฉันประสบความสำเร็จกันเร็วจัง’ ‘กลัวว่าโตไปแล้วจะเลี้ยงดูพ่อแม่ไม่ได้’ ความคิดเหล่านี้มักผุดขึ้นมาในหัวบ่อย ๆ โดยเฉพาะกับคนรุ่นใหม่ ที่พอเจอโลกความจริงที่ทุกอย่างเป็นเงินเป็นทอง ความกลัวก็ถาโถมเข้ามาเป็นเกลียวคลื่นไม่รู้ว่าจะจมลงเมื่อไหร่

จากวาทกรรมหลักของคนยุคนี้ทำให้เราตั้งคำถาม และหาคำตอบจากมหาลัยแห่งความรักและธรรมชาติ ว่าเราทุกคนล้วนผ่านการศึกษามากมาย ซึมซับความรู้หลายแขนง แต่กลายเป็นว่าสิ่งที่ไม่เคยถูกบรรจุในหลักสูตรการศึกษาไทยระดับไหน คือวิถีเอาชนะความกลัวพวกนั้น แล้วใช้ชีวิตอย่างมีความสุขจริง ๆ จนกระทั่งเราได้รู้จักกับ มหาลัยแห่งความรักและธรรมชาติ ซึ่งเป็นมหาลัยทางเลือก เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2558 โดยใช้พื้นที่บริเวณปากช่องเป็นที่บุกเบิก ก่อนจะพัฒนาไปเป็นโครงการมหาลัยเคลื่อนที่อย่าง Gap Year Program ที่นี้ไม่มีการแข่งขันหรือสอบวัด

¹⁶ เคน โรบินสัน และ อโรนิกา ลู, โรงเรียนบันดาลใจ (Creative Schools), 102.

ระดับ มีแต่ความจริงใจ และหัวใจศรัทธาที่ ป๊อบ - กิตติพงษ์ หาญเจริญ ผู้ก่อตั้งโรงเรียนแห่งนี้ โดยตั้งใจให้เป็นสถานที่ที่จะมาช่วยเพิ่มศักยภาพของตนเอง มีอิสระในการใช้ชีวิต และสร้างความสุขที่ยั่งยืน ป๊อบกล่าว “เรารู้สึกขอบคุณคนรุ่นก่อน เขาอุทิศส่สำหรับคัพพันธู์พีชให้คนรุ่นหลังว่าอันไหนดี อันไหนไม่ดี มันก็เกิดคำถามจาก คุณโจน¹⁷ ว่า เราจะส่งต่ออะไรให้คนรุ่นถัดไป เราจะส่งต่อหนี้สิน และทรัพยากรที่พังพินาศไปแล้วให้เธอ เราออกกับตัวเองว่าอยากเป็นบรรพบุรุษที่ดี ที่คนรุ่นหลังจะไม่มาบ่นตามหลังว่าทิ้งแต่โลกพัง ๆ ไว้ให้” ป๊อบเล่าให้ฟังถึงการตัดสินใจครั้งนั้น จากพันพรรณ ดินแดนแห่งความเรียบง่ายสู่การเป็นครู การไปใช้ชีวิตในชุมชนแห่งการเรียนรู้อย่างพันพรรณเป็นเวลา 4 ปี ทำให้ป๊อบซึมซับแนวความคิดการอยู่ร่วมกันกับธรรมชาติ และการพึ่งพาตนเองมากขึ้น เขาสนใจการเก็บ และแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์ ได้ชีวิตที่เรียบง่ายกลับคืนมา ในสังคมที่ไม่แบ่งชนชั้น ป๊อบ ยังได้พบผู้คนที่มีความสนใจคล้ายกัน อย่าง ดร.ประมวล เพ็งจันทร์ ที่สอนให้เขาให้คุณค่ากับความเมตตา ความรัก และความปรารถนาดีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยไม่แบ่งแยก Gap Year จึงเป็นที่รู้จักกันดีของวัยรุ่นที่เพิ่งเรียนจบใหม่ ๆ สื่อถึงการใช้ชีวิตตามใจฉัน วางจากทั้งการเรียน และการทำงานเพื่อจุดประสงค์ที่ต่างกันไป ป๊อบ จึงใช้คอนเซปต์นี้มาเป็นชื่อโครงการ เพื่อชวนคนที่สมัครเข้ามาออกเดินทางสักปี ผู้ร่วมโครงการ Gap Year จะได้เห็นคุณค่าการเป็นมนุษย์ เติบโตขึ้น และปลดล็อกศักยภาพของแต่ละคน ที่ซ่อนอยู่ภายใต้ความกลัว และการแข่งขันที่เจอในทุกช่วงชีวิต โดยใช้หลักการของการช่วยเหลือกัน “เราจะได้เดินทางไปกับผู้คนหลากหลาย ไปใช้ชีวิตหลาย ที่ซึ่งเขาจะเรียนรู้ได้ว่าโลกทั้งใบ และวิถีชีวิตในทุกวันนี้คือการเรียนรู้ หลังจากนั้นไม่ว่าเขาจะไปอยู่ที่ไหน เขาจะเกิดการเรียนรู้ตลอดเวลา ไม่ต้องหวังว่าต้องมาลงคอร์สเพิ่ม มันเปิดหัวใจ และมุมมองที่เปิดกว้างต่อสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ทั้งหมด สุดท้ายชีวิตคนนึงไม่น่าห่วงแล้ว ไม่ต้องมีเราแล้วก็ได้”¹⁸ (โจนจันได) (Aday)

¹⁷ โจนจันได, พันพรรณ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และศูนย์เมล็ดพันธุ์, เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <https://www.facebook.com/punpunlearningcenter/>

¹⁸ Aday, มหาวิทยาลัยแห่งความรักและธรรมชาติ, เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2561, เข้าถึงได้จาก <https://adaymagazine.com/draft-college-of-love-and-nature/>

จากการสัมภาษณ์เด็กที่ออกจากการศึกษากลางคัน ช่วงชีวิตพวกเขาเริ่มต้นมหาวิทยาลัย
 ชั้นนำในประเทศไทยแต่เลือกที่จะเดินออกจากรั้วมหาวิทยาลัย เพียงเพราะต้องการหาคำตอบของ
 ชีวิตจริง ๆ ไม่ใช่ชีวิตที่ถูกจัดไปตามกลไกทางสังคม ให้เชิดชูแบบนี้ดี แบบนั้นดี แบบนี้งาม ต้องทำ
 ตามมายาคติบางอย่างไปอย่างไม่สงสัยของคนยุคก่อน เช่น เรียนเพื่อจบมาเป็น เจ้าคนนายคน
 หางานทำได้เงินเดือนเยอะ ๆ เอามาเลี้ยงดูพ่อแม่ อันที่จริงแล้วการเลี้ยงดูพ่อแม่ต้องการใช้ภาษา
 กายดูแลทำนุยามแก่เฒ่า ความห่วงใยที่ออกมาจากดวงตา และการกระทำมันล้ำค่ากว่า ภาษาเงิน
 ที่ใช้ซื้อบ้านหลังใหม่ในหมู่บ้านที่ดูดีให้พ่อแม่ภูมิใจ แต่ทว่าในบ้านหลังนั้นก็ยังมีแค่พ่อแม่อยู่แต่
 ตนเองไม่มีแม่แต่เวลาไปดูแล และถ้าทั้งชีวิตหมดเวลาไปกับการหาเงินเพื่อตัวเอง แล้วเวลาไหน
 เล่าทำเพื่อจิตสาธารณะ คำตอบของคำถามเกิดขึ้นในชีวิตมากมายในช่วงเวลานี้ เพราะเป็นยุคที่
 สังคมเริ่มเปิดกว้าง ผู้คนเข้าถึงความรู้ได้โดยไม่ต้องเสียเงิน และเวลามาก ผู้คนมีความหวังครั้งใหม่
 ในการใช้ชีวิต ความรู้ที่เกิดขึ้นทางอินเทอร์เน็ต สื่อ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาในแต่ละวันเพื่อ
 บทเรียนในการเรียนรู้และวิเคราะห์โลกที่เป็นอยู่จริง ๆ ตอนนี้ ไม่ใช่ความรู้ในสังคมเดิม ๆ ที่แคบ
 และไม่เปิดกว้างจนเกิดความเหลื่อมล้ำแม้กระทั่งเรื่องของความรู้ ต้องมีผู้อุปถัมภ์ ต้องเดินขึ้น
 บันไดที่ผู้ใหญ่อ้างไว้ให้เพื่ออยู่เหนือใคร ๆ แบ่งแยกหมวดหมู่ และพวกเขาพวกเราชัดเจน เรื่อง
 แบบนี้จะเริ่มจางหายไปจากสังคมปัจจุบันแน่นอน เพราะความหวังใหม่ ๆ มันสวยงามเกินกว่าจะ
 ไม่เหลียวมอง

การสัมภาษณ์ นาย ปิ และนาย แซ็ก การใช้ชีวิตของเขามีค่าในการเรียนรู้ของคนรุ่นใหม่
 อายุ 19 ปี แต่เค้าทำให้เห็นอนาคตที่ยั่งยืน เขาพยายามมากที่จะตามหาชีวิตที่เป็นชีวิตที่ดั่งใจ เค้า
 ออกไปเรียนรู้ตามที่ต่าง ๆ มากมายในเรื่องที่สนใจ และตั้งเป้าหมายอยากจะทำ เค้ามองว่าชีวิต
 เค้า ต้องสร้างสมดุลกับตัวเอง และธรรมชาติให้ได้ เช่น เรียนรู้ทำบ้านดิน เรียนรู้ผู้นำกระบวณัทชนะ
 แนวใหม่ และความรู้ดั้งเดิมที่เขาอยู่ต่างจังหวัด และอยากนำเสนอต่อสังคมที่ไร้ธรรมชาติ ซึ่งตอนนี้
 เค้าได้ริเริ่มโครงการนักสืบสายน้ำ เป็นการชักชวนเพื่อน ๆ ในเฟซบุ๊กมาร่วมกิจกรรมเพื่อสำรวจ
 สายน้ำที่สนใจ และจัดบันทึกข้อมูลดิบ นำมาวิเคราะห์ความเปลี่ยนแปลงของระบบนิเวศเพื่อหา
 เหตุ และผลในการอนุรักษ์ระบบนิเวศในน้ำอย่างยั่งยืน ยกตัวอย่างความเข้าใจง่าย ๆ เช่น ระบบ
 นิเวศในท้องที่ที่มีความหลากหลายทางธรรมชาติหลากหลายสายพันธุ์ ทั้งพืช และสัตว์ เช่น มีปลา

ที่สายพันธุ์ ปลาจำพวกนี้เหมาะกับระบบนิเวศแบบไหน แต่แล้ววันหนึ่งปลาสายพันธุ์นี้หายไป เพียงเพราะการเปลี่ยนแปลงธรรมชาติ มีเหตุและผลของการสูญพันธุ์พันธุ์ได้อย่างไร

ยกตัวอย่างเช่น การนำ **เอเลี่ยน สปีชีส์** (Alien Species) ผู้บุกรุกจากต่างแดนที่ไม่ใช่ปลาในประเทศไทย เช่น ปลานิลมีถิ่นกำเนิดมาจากแม่น้ำไนล์ ทวีปแอฟริกา มาเพาะเลี้ยง และแจกจ่ายสู่ประชาชน เพื่อสร้างให้เป็นปลาเศรษฐกิจ แพร่ขยายพันธุ์ง่าย ซื้อง่ายขายคล่อง เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจ จนบางครั้งเราอาจมองข้ามความสัมพันธ์ของระบบนิเวศ คิดว่าปลานิลเป็นปลาประเทศไทยเพราะเกิดมาก็พบว่าปลานิลเต็มแหล่งน้ำแล้ว ปลานิลเป็นปลากินเนื้ออาจทำให้ปลาท้องถิ่นเสียหายไม่มากก็น้อย ยกตัวอย่างอีกอย่างหนึ่งคือผักตบชวา มีถิ่นกำเนิดมาจากอเมริกาใต้ ซึ่งเมื่อมันได้บุกรุกเข้ามายังประเทศไทย สร้างความเสียหายหนักมาก คือ มันเกิดขึ้นไว และเติมน้ำขึ้นน้ำลงโดยปราศจากพันธุ์ไม้อื่นใด ผักตบชวาแพร่กระจายอย่างรวดเร็วจึงมีมาตรการให้ชาวบ้านเก็บออกจากคลอง และบ่อของตัวเอง แต่เวลาล่องลอยผ่านไปมันก็ยังคงอยู่ กลายเป็นพืชน้ำประจำประเทศเราไปเสียแล้ว องค์ความรู้พวกนี้สมัยก่อนเราไม่สามารถเข้าถึงได้เลยแต่พวกเขาเหล่านักสืบสายน้ำพยายามที่จะบันทึกข้อมูลเพื่อเป็นสาธารณประโยชน์ สามารถเข้าใจระบบนิเวศ และองค์ความรู้ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หนังสือ การได้เรียนรู้กับผู้ที่มีความรู้จริง ๆ ในความเข้าใจนั้น ๆ และภูมิหลังของชีวิตที่เกิดมาพร้อมกับธรรมชาติอันหลากหลาย เพื่อให้มนุษย์ในโลกสมัยใหม่ที่เน้นทุนนิยม ได้เข้าถึงองค์ความรู้อันเรียบง่าย อันมีเหตุและผลเข้าใจถึงผลกระทบที่นำมาซึ่งเหตุปัจจัยต่าง ๆ ทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อสังคมยุคนี้เป็นอย่างมากเรื่องความยั่งยืน มีแต่ความเป็นวัตถุนิยมสูง แต่ไม่เคยเข้าใจถึงความพึงพินาศของระบบนิเวศในธรรมชาติ และปราศจากความยั่งยืนที่แท้จริง

งานสังคมในยุคนี้ต้องมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับธรรมชาติอย่างจริงจัง การเชื่อมประสานทางความคิด และการกระทำสำคัญกว่าการใช้เงินบริจาคเพราะเราไม่สามารถรู้ได้เลยว่าปลายทางเงินมันสามารถสร้างความยั่งยืนในชีวิตได้จริงหรือไม่ นี่เองเป็นคำถามต่อเนื่องมาตั้งแต่เด็กในยุคปัจจุบันที่เดินห่างออกจากความจริงในธรรมชาติมากขึ้นทุกวัน วิทยานิพนธ์นี้พยายามสื่อสารถึงสภาวะการเชื่อมโลก 2 โลกให้มีจุดร่วมที่สมดุล และสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีเอกภาพ

ฌาคส์ ลาก็อง (Jacques Lacan)

สำหรับทัศนะของ ฌาคส์ ลาก็อง เรื่อง อัตบุคคล (Subject) เป็นข้อมูลที่ได้รับอิทธิพลในเรื่องความเป็นตัวตนของบุคคลนั้น ๆ ที่ถูกหล่อหลอมขึ้นจากประสบการณ์ และสภาพแวดล้อม อันนำไปสู่ความเป็นอัตลักษณ์ ลาก็องได้พิจารณามนุษย์ออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. มนุษย์ คือความคิด ความคิดเกี่ยวกับตัวเองหรือ "ฉัน" ซึ่งถูกสร้างจากจินตนาการของการรับรู้ด้วยตา จากภาพหรือแบบในกระจกเงา เกิดขึ้นเพียงแต่ในความคิด เป็นจินตนาการหรือภาพแทนตัวเองที่อยาก让别人เห็น ลาก็องเรียกชั้นกระจกเงานี้ว่า "โลกแห่งจินตนาการ" (The realm of the Imaginary)

2. มนุษย์ เป็นวัฒนธรรม มนุษย์เริ่มที่ความว่างเปล่าใน "ชั้นกระจกเงา" (The Mirror stage) มนุษย์ได้สร้างอัตลักษณ์ขึ้นด้วยความเข้าใจตัวเอง จากการเลียนแบบจากภาพหรือเปลือกนอกของสิ่งอื่น แต่ก็ทำให้สิ่งนั้นกลายเป็นอัตลักษณ์เป็นตัวของตัวเอง กระบวนการขัดเกลาทางสังคมทำให้มนุษย์ได้กลายเป็นวัตถุ (Objectify) คือกลายเป็นผู้ถูกกระทำ มนุษย์มิใช่ผู้กระทำ (Subject) อย่างแท้จริง เพราะในทุกการกระทำของมนุษย์เป็นผลมาจากการถูกกระทำของสังคม กฎเกณฑ์ / อุดมคติ / ค่านิยม / วาทกรรม ลาก็องจึงกล่าวว่าจิตไร้สำนึกของมนุษย์เต็มไปด้วยวาทกรรมของสิ่งอื่น หรือของสังคม ความเป็นมนุษย์ของอัตบุคคลเป็นเพียงประดิษฐกรรมของวัฒนธรรม หรือมนุษย์เป็นวัฒนธรรม

3. มนุษย์อยู่ในปรารถนา สิ่งที่ถูกบันทึกลงในจิตไร้สำนึกของมนุษย์ หรือที่ลาก็องเรียกว่า ความรู้ของมนุษย์ (Human knowledge) ที่บันทึกในกระบวนการแห่งจินตนาการ (The imaginary) เกิดจากการถ่ายแบบจากภาพของสิ่งอื่น ซึ่งให้ผลลัพธ์เป็นอัตลักษณ์ (Identity) หรืออีโก้ในอุดมคติ (Ideal ego) เมื่อมนุษย์เข้าสู่กระบวนการขัดเกลาของทางสังคม (Social dialectic) เมื่อกล่าวโดยรวมแล้วจะเห็นได้ว่า ในทัศนะของลาก็อง อัตลักษณ์แรกเริ่มของมนุษย์เริ่มในจินตนาการ เป็นอัตลักษณ์ที่แปลกแยกจากตัวตนที่แท้จริงของมนุษย์ กระบวนการขัดเกลาของสังคมได้ปรับเปลี่ยนอัตลักษณ์ของมนุษย์ให้มีความแปลกแยกจากธรรมชาติที่แท้จริงมากขึ้นเรื่อย ๆ หรือเมื่อวัฒนธรรมได้รับการยอมรับ มันก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของอัตลักษณ์ โดยอัตลักษณ์มีลักษณะเป็นทวิลักษณ์ (Binary opposition) คือ มี 2 ด้าน ได้แก่ การสงวนรักษา (Preservation) และการปรับเปลี่ยน (Sublimation)

1. การสงวนรักษา (Preservation) เป็นนิสัยของอัตลักษณ์ในด้านตรงข้ามหรือ negativity คือ "ฉันท" ในความจริงที่มีนิสัยคือฉันท คิดเล็กคิดน้อยเอาแต่ใจตัวเอง ไร้เหตุผล ก้าวร้าว และเร่าร้อน ด้วยราคา หรือมีนิสัยทุกอย่างที่เป็นสิ่งที่ต้องห้ามในโลกแห่งสัญลักษณ์ มันจึงมักปรากฏตัวในความฝัน การพลั้งปาก การพูดตลกไปกษา หรืออาการของคนไข้โรคประสาท

2. การปรับเปลี่ยน (Sublimation) เป็นนิสัยของอัตลักษณ์ หรือ "ฉันท" ในสัญลักษณ์บุคคลิก ด้านนี้ของอีโก์ผลักดันให้มนุษย์เข้าสู่กระบวนการทางวัฒนธรรม (การยอมรับทางสังคม) ¹⁹ จากแนวคิดเกี่ยวกับตัวตน และอัตลักษณ์ข้างต้น ทำให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องกันของความหมายของทั้งสองคำ ซึ่งไม่ได้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยสังคม สิ่งแวดล้อมเป็นตัวขัดเกลาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามบริบทของสังคม ซึ่งความเป็นตัวตนและอัตลักษณ์นั้นเป็นความรู้สึกที่ประกอบไปด้วยภาพลักษณ์ของเรา ที่มีต่อตนเอง และจินตนาการเกี่ยวกับความเห็นของผู้อื่นที่มีต่อภาพลักษณ์ของเรา แล้วหลอมรวมกันเป็นความรู้สึกที่เรามีต่อตัวตนของเรา โดย "ตัวตน" จะมีความหมายที่เน้นไปที่ตัวบุคคล ส่วน "อัตลักษณ์" จะเน้นไปที่กลุ่มหรือชุมชน ซึ่งส่งผลในงานสร้างสรรค์ในเรื่องความเป็นตัวตน ซึ่งความเป็นตัวตนเกี่ยวกับเด็กนั้นสร้างผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ ในรูปแบบที่เข้าใจง่ายด้วยหลักเชิงประสบการณ์ ซึ่งเด็กจะเริ่มเข้าสู่กระบวนการขัดเกลาทางสังคม และเข้าไปสู่อัตลักษณ์ ซึ่งในงานรูปแบบจะเน้นความเพ้อฝัน จินตนาการ และความเป็นแฟนตาซี (Fantasy) ในความเป็นตัวตน ความคิดที่เด็กปลดปล่อยออกมาโดยไม่คำนึงถึงผลลัพธ์ที่ตามมา ที่ควบคู่กับความเป็นจริงที่สะท้อนปัญหาทางสังคม สร้างให้เกิดความเป็นอัตลักษณ์ของเด็กในสถานที่นั้น ๆ ที่น่าพาให้สร้างชุดความคิดของตัวเอง และกำหนดทิศทางการดำเนินของเด็กอันอยู่ภายใต้ความคิดที่เกิดจากอัตลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นจากสภาพแวดล้อม (สมเกียรติ ตั้งนโม)

แฟนตาซี (Fantasy) ในบทวิเคราะห์ของ ฌาคส์ ลากีอง (Jacques Lacan) แฟนตาซี หรือใจฝันหวานเป็นมโนทัศน์ที่มีความซับซ้อนผลลัพธ์เชิงนิยามปฏิบัติการที่ไม่อาจหาข้อสรุปได้ง่าย เพราะการหยาบคายมโนทัศน์ดังกล่าวเป็นผลพัฒนามาจากซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) โดยเชื่อกันว่าจิตที่ฝันหวานเป็นส่วนหนึ่งของอัตวิสัย (Subjectivity) ของคน ฉะนั้น คนมิได้

¹⁹ สมเกียรติ ตั้งนโม, ชุดความรู้เที่ยงคืน จากสารานุกรมเกี่ยวกับจิตวิทยา, เข้าถึงเมื่อ 27 ธันวาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://v1.midnightuniv.org/midnight2544/0009999548.html>

ประกอบไปด้วยอรรถวิสัยแห่งมิติทางสังคมต่าง ๆ แต่คนประกอบไปด้วยมิติแห่งจิตใจซึ่งมีความซับซ้อน แพนตาซีเป็นส่วนหนึ่งในมิตินั้น

แพนตาซีเปรียบเสมือนเงื่อนงำที่จะทำให้เข้าใจความปรารถนาเบื้องต้นของคน ในระยะแรกที่ฟรอยด์เริ่มบุกเบิกทฤษฎีนี้ แพนตาซีถูกตีความหมายเทียบเคียงว่าเป็นแค่ภาพลวงตา (Illusion) หรือเป็นภาพที่เกิดแต่ในจินตนาการ (Imagination) ของปัจเจกบุคคลใดบุคคลหนึ่งเท่านั้น แพนตาซีถูกเข้าใจว่าเป็นจินตนาการอันเกิดจากประสบการณ์การสร้างภาพลักษณ์ อาจจะเป็นการได้ยินเสียง (คิดไปเอง) ความหวังในวิมานอากาศ ความวิตกกังวล ทั้งหมดนี้เกิดขึ้นในโลกที่ไม่มีอยู่จริง แพนตาซีจึงเป็นขั้วตรงข้ามกับชีวิตจริงของคน (Fantasy Opposing To Reality)²⁰ แพนตาซีมิใช่เป็นเพียงแค่อจินตนาการแต่เป็นประหนึ่งตัวบท (Text) ตัวหนึ่ง ที่ต้องได้รับการตีความ และถอดความจึงสามารถแยกแยะระหว่าง แพนตาซี (Fantasy) กับจินตนาการ (Imagination) อย่างชัดเจน แพนตาซีมีความเชื่อมโยงกับความปรารถนาของคน แพนตาซีเป็นมากกว่าที่จะเป็นเพียงแค่การแสดงอารมณ์ของปัจเจกบุคคล เพราะจินตนาการไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งที่เราพึงปรารถนา จินตนาการเป็นสิ่งที่คนสามารถคำนึงได้ คิดตามได้ ความคล้ายคลึงกันนี้เป็นเรื่องที่จะละเอียดอ่อนภายในใจคน มันค่อนข้างคล้ายคลึงกันเพราะทั้งสองเป็นความคิดที่แยกตัวออกมาจากความเป็นจริง แต่จินตนาการไม่ได้หมายถึงว่าคนจะปรารถนามันเสมอไปแต่อาจจะหมายถึงการทดลองประกอบร่างความคิด รวบรวมว่าเป็นการวาดฝันภาพลักษณ์บางอย่างขึ้นมาในใจ แต่อาจมิได้ปรารถนาสิ่งที่จินตนาการขึ้นมาเพราะคนสามารถแยกได้ระหว่างจินตนาการกับความเป็นจริง แต่ถ้าเป็นกรณีของ แพนตาซี จะยังมีความเกี่ยวข้องกับความปรารถนาต่อบางสิ่งบางอย่างที่มันสูญหายไป (Object loss of desire) และขณะเดียวกันนั่นเองคนก็พยายามทวงหาสิ่งปรารถนาที่สูญหายไปแล้วโดยการ “เล่า” มันออกมาผ่านแพนตาซีของตนเอง แพนตาซีจึงมีความสลับซับซ้อนยิ่งกว่าจินตนาการ เพราะจินตนาการระดับหนึ่งก็เหมือนกับ “การพูดกับตัวเอง” (Self-Expression) คือ การประกอบสร้างจินตภาพส่วนตัว (Self-Imaginary) และเกิดเป็นเรื่องราวแห่งอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลาย (Different emotions) จากภายในจิตใจของตนเองอันเป็นเหมือนภาพลักษณ์ในสมองที่คนทดลอง (Experiment) คิดขึ้นมาให้คนได้ทำการลอง “นึกภาพ”

²⁰ ฌักส์ ลาก็อง, *สิบมโนทัศน์ในพรมแดนชีวิต* (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์, 2555), 85.

ตามได้ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นสิ่งที่จินตนาการก็ไม่ได้หมายความว่ามันจะเกิดขึ้นจริงในชีวิตพวกเขา²¹
(ฌาคส์ ลาก็อง, 2555)

บทวิเคราะห์ของลาก็องสร้างพรหมแดนพิเศษเพิ่มขึ้นจากการแสดงจินตนาการที่มันเหมือน การนึกคิดขึ้นได้ สำหรับแฟนตาซีนั้นเป็นทางเลือกของการแสดงออกอย่างหนึ่งในวิทยานิพนธ์ ในการสร้างระบบบำบัด และเป็นທີ່ปลดปล่อยอารมณ์ความรู้สึกของตัวเองลงในงานศิลปะโดยใช้ ความแฟนตาซีในการสร้างความรู้สึกปรารถนาในห้วงความคิดที่ไม่มีกรอบ และมีความอิสระ ตั้งแต่การลงสีสร้างอารมณ์ร่วมกับสิ่งที่ย่างแปล่าตรงหน้า คือ พื้นที่ว่าง (Space) เพื่อพยายามสร้าง ภาพที่พึงปรารถนาออกมาจากอารมณ์โดยไม่ได้คำนึงถึงความถูกต้อง และทำให้เกิดซึ่งการสร้าง ภาพจินตนาการโดยยึดการปลดปล่อยอย่างพรังฟูของแฟนตาซีเป็นสำคัญ

ข้อมูลทัศนธาตุในรูปแบบงานทัศนศิลป์ (Visual Element)

หลักการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ (Composition) คือ การนำเอาทัศนธาตุ ได้แก่ จุด เส้น รูปทรง น้ำหนักอ่อนแก่ บริเวณว่าง สี และพื้นผิว มาจัดประกอบเข้าด้วยกันจนเกิดความพอดี เหมาะสม ทำให้งานศิลปะชิ้นนั้นมีคุณค่าอย่างสูงสุด เอกภาพ (Unity) การรวมกลุ่มก้อน ไม่แตกแยกกระจายไปคนละทิศทางจนทำให้ขาดความสัมพันธ์กัน ในทางทัศนศิลป์ เอกภาพยังเป็นส่วนที่แสดงให้เห็นถึงเนื้อหาเรื่องราวที่ต้องการแสดงอย่างชัดเจนด้วย ความสมดุล (Balance) ความสมดุลของสิ่งที่ซ้ำหรือเหมือนกัน (Symmetrical) คือ เป็นการนำเอาส่วนประกอบ โดยมีรูปลักษณะเหมือนกันหรือมีความคล้ายคลึงกันมาจัดองค์ประกอบรวมเข้าด้วยกันให้ประสานกลมกลืน เกิดการถ่วงน้ำหนักขององค์ประกอบส่วนต่าง ๆ ในลักษณะที่พอเหมาะพอดีจนรู้สึกถึงความสมดุล อาจด้วยการจัดวางตำแหน่งที่ตั้ง ช่องไฟ ระยะห่าง อัตราจำนวน ขนาดรูปทรง น้ำหนักอ่อนแก่ ฯลฯ ที่เหมือนกันหรือเท่า ๆ กันจนเกิดเป็นเอกภาพเดียวกัน มีจุดสนใจหรือการเน้น (Emphasis) ส่วนที่สำคัญที่สุดของภาพที่ต้องการแสดง ซึ่งนำไปสู่การบอกเล่าเนื้อหาของภาพทั้งหมดหรือเป็นจุดที่ดึงดูดความสนใจให้มอง ในทางทัศนศิลป์จุดสนใจควรมีเพียงจุดเดียว ซึ่งอาจเป็นส่วนที่แสดงความสำคัญหรือมีสีสันสดใสที่สุด นอกจากนั้นยังเน้นให้เกิดจุดสนใจด้วยการสร้าง

²¹ ฌาคส์ ลาก็อง, สิบมโนทัศน์ในพรหมแดนชีวิต , 86 - 87.

ความแตกต่างขึ้นในภาพ จุดสนใจไม่จำเป็นจะต้องอยู่จุดกึ่งกลางเสมอไป อาจอยู่ส่วนใดส่วนหนึ่งของภาพก็ได้ ความกลมกลืน (Harmony) เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของการจัดองค์ประกอบทางทัศนศิลป์ เพราะความกลมกลืนจะทำให้ภาพงดงาม และนำไปสู่เนื้อหาเรื่องราวที่น่าเสนอ และใช้ความกลมกลืนแบบคล้ายตามกัน หมายถึง การนำรูปร่าง รูปทรง เส้น หรือสี ที่มีลักษณะเดียวกันมาจัด เช่น วงกลมทั้งหมดสีเหลืองทั้งหมด ซึ่งแม้ว่าอาจจะมีความแตกต่างกัน แต่เมื่อนำมาจัดเป็นภาพขึ้นมาแล้วก็จะทำให้ความรู้สึกกลมกลืนกัน เมื่อกลมกลืนจะทำให้เกิดจังหวะ (Rhythm) ระยะเวลาในการจัดภาพหรือการวางของวัตถุ เข้าไปเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ เช่น ลายไทย การปูกระเบื้อง หรือการแปรอักษร เป็นต้น²² (อิทธิพล ตั้งโฉลก, 2550)

เส้น (Line) เป็นทัศนธาตุเบื้องต้นที่สำคัญที่สุด เป็นแกนของทัศนศิลป์ทุก ๆ แขนง เส้นเป็นพื้นฐานของทุกโครงสร้างทุกสิ่งในจักรวาล เส้นแสดงความรู้สึกด้วยตัวของมันเอง ด้วยการสร้างเป็นรูปทรงต่าง ๆ ขึ้น งานศิลปกรรมของไทย และญี่ปุ่น ล้วนแล้วต้องมีเส้นเป็นหัวใจในการแสดงออก ศิลปินตะวันตกบางคน เช่น บอตติเชลลี (Sandro Botticelli) เบลค (William black) ดูฟี (Raoul Dufy) ปิกาสโซ (Pablo Picasso) ก็ใช้เส้นเป็นแกนสำคัญ แม้แต่ในงานประติมากรรมซึ่งส่วนมากแสดงด้วยวัสดุและปริมาตร ก็ยังต้องประกอบขึ้นด้วยมวลของรูปทรงกับเส้นรูปนอกที่สมบูรณ์ ถ้ามีมวลที่ปราศจากรูปนอกก็ย่อมจะเรียกเป็นงานประติมากรรมไม่ได้ นอกจากนี้การเริ่มต้นการพัฒนาจินตนาการของงานทัศนศิลป์ ศิลปินไม่ว่าจะเป็นจิตรกร ประติมากร หรือสถาปนิก จะต้องอาศัยเส้นเป็นปัจจัยสำคัญทั้งสิ้น การใช้เส้นนั้นเราสามารถจะกระทำได้อย่างรวดเร็ว ตรงใจ โดยสัญชาตญาณ หรือใช้อย่างพิถีพิถันหัดด้วยการใช้ปัญญา เส้นแสดงแก่นแท้ของทุกสิ่งได้อย่างเข้มข้นและยับเยินที่สุด²³ (ชลูด นิมเสมอ, 2544)

น้ำหนักอ่อนแก่ของแสงและเงา (Tone) น้ำหนักคือความอ่อนแก่ของบริเวณที่ถูกแสงและบริเวณที่เป็นเงาของวัตถุ หรือการระบายสีให้มีผลต่อความอ่อนแก่ของวัตถุชนิดหนึ่ง หรือหลายสี หรือบริเวณที่มีสีขาว สีเทา และสีดำ ในความเข้มระดับต่าง ๆ ในงานชิ้นหนึ่ง น้ำหนักที่ใช้

²² อิทธิพล ตั้งโฉลก, แนวทางการสอนและสร้างสรรค์จิตรกรรมชั้นสูง, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่งจำกัดมหาชน, 2550), 10.

²³ ชลูด นิมเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด 2544),

²³ เรื่องเดียวกัน, 42.

ตามลักษณะของแสงเงาในธรรมชาติจะทำให้เกิดปริมาตรของรูปทรง นอกจากจะให้ปริมาตรและความแน่นแก่รูปทรงแล้ว น้ำหนักยังมีความรู้สึกและอารมณ์ ด้วยการประสานความอ่อนแก่ในตัวของมันเองอีกด้วย ในงานนามธรรมเราจะได้รับความรู้สึกจากความอ่อนความแก่ของน้ำหนักที่ประสานอยู่ในภาพโดยตรง โดยไม่ผ่านรูปทรงที่รู้ได้เข้าใจได้แต่อย่างใด²⁴

สี (Colour) สีเป็นส่วนของการปรากฏการณ์ที่นามหัตถ์จรรย สีมีอยู่ในแสงแดด ที่เป็นคลื่นแสงชนิดหนึ่ง จะปรากฏให้เห็นเมื่อแสงแดดส่องผ่านละอองน้ำในอากาศและเกิดการหักเหทอเป็นสีรุ้งออกมา สีรุ้งที่เราเห็นในท้องฟ้ามีอยู่ 7 สี คือ ม่วง ม่วงน้ำเงิน น้ำเงิน เขียว เหลือง ส้ม และแดง ถ้าเรานำแท่งแก้วสามเหลี่ยม (Prism) มาให้แสงแดดส่องผ่าน แท่งแก้วก็จะแยกสีออกจากแสงให้เห็นเป็นสีรุ้งเช่นเดียวกัน สีแต่ละสีมีความถี่ของคลื่นแสงไม่เท่ากัน สีแดงมีความถี่ต่ำที่สุดและมีช่วงคลื่นยาวที่สุด คลื่นแสงจะมีความถี่สูงขึ้นเรื่อย ๆ จากแดงไปส้ม จนถึงม่วงที่มีความถี่สูงสุดและช่วงคลื่นสั้นที่สุด คลื่นแสงที่มีความถี่ต่ำกว่าแดงหรือสูงกว่าม่วงยังมีอยู่อีกมากมาย เช่น อินฟราเรดที่มีความถี่ต่ำกว่าแดง หรือแสงอัลตราไวโอเล็ต ที่มีความถี่สูงกว่าม่วง แต่ตามมนุษย์นั้นไม่สามารถรับความถี่ขนาดนั้นได้ เช่นเดียวกับที่หูของเราก็สามารถรับคลื่นเสียงที่มีความถี่ในช่วงหนึ่งเท่านั้น²⁵

ลักษณะพื้นผิว (Texture) หมายถึง ลักษณะของบริเวณพื้นผิวของสิ่งต่าง ๆ ที่เมื่อสัมผัสจับต้องหรือเมื่อเห็นแล้วรู้สึกได้ว่าหยาบ ละเอียด มัน ด้าน ขรุขระ เป็นเส้น เป็นจุด เป็นก้ำมะหยี ฯลฯ ลักษณะผิวมี 2 ชนิดคือ “ลักษณะผิวที่เราจับต้องได้” เช่น กระดาษทราย ผิวส้ม แก้ว ฯลฯ “ลักษณะผิวที่ทำเทียมขึ้น” เมื่อมองดูจะรู้สึกว่าหยาบ หรือละเอียด แต่เมื่อสัมผัสจับต้องเข้าจริงกลับเป็นผิวเรียบ ๆ เช่น วัสดุสังเคราะห์ที่ทำผิวเป็นลายไม้ ลายหิน หรือการใช้รอยฟุ่กันในงานจิตรกรรมบางชิ้นโดยแสดงถึงความเป็นพื้นผิว²⁶

ลักษณะผิวทั่วไปถือว่าเป็นทัศนธาตุที่มีได้เป็นหลักในการสร้างรูปทรง เพราะตัวมันเองมีข้อจำกัด ไม่มีลักษณะทั่วไปสมบูรณ์เหมือนธาตุอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว แต่ก็มีศิลปินร่วมสมัยหลายคนที่ใช้ลักษณะพื้นผิวเป็นทัศนธาตุที่สำคัญในการสร้างงาน ด้วยการใช้นิพจน์ของวัสดุต่าง ๆ มาประกอบเป็นรูปทรงที่สมบูรณ์ได้

²⁵ ชลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ, 54.

²⁶ เรื่องเดียวกัน, 62.

พื้นที่ว่าง (Space) ตามปรกติจะกว้างขวางหาขอบเขตมิได้ เป็นที่ที่สิ่งทั้งหลายทั้งปวงดำรงอยู่ ที่ว่างเป็นทัศนธาตุที่มองไม่เห็นจะปรากฏตัวก็ต่อเมื่อมีทัศนธาตุมากำหนดรูปร่าง หรือมาก่อนให้เกิดปฏิกิริยาขึ้น ที่ว่างจะเป็นเหมือนสนามหรือเวทีที่ทัศนธาตุอื่น ๆ จะลงไปแสดงหรือปรากฏตัวในบริบทของรูปทรง ทัศนศิลป์แต่ละประเภทใช้ที่ว่างต่างกันไปตามลักษณะของงาน จิตรกรรมที่ใช้ที่ว่างเป็น 2 มิติ แต่อาจทำให้เกิดการลวงตาเห็นเป็น 3 มิติได้ ด้วยวิธีการประกอบกันของทัศนธาตุต่างๆ ประติมากรรมที่ใช้ที่ว่างจริงๆ โอบล้อมดูบได้ และเจาะทะลุรูปทรงเป็น 3 มิติ สถาปัตยกรรมใช้ที่ว่างจริงเช่นเดียวกับประติมากรรม และเป็นที่ว่างที่เราสามารถเข้าไปอยู่ภายในได้อีกด้วย ประติมากรรมสิ่งแวดล้อม (Environmental Sculpture) ใช้แนวความคิดที่ให้ผู้ดูเข้าไปอยู่ในที่ว่างที่ห้อมล้อมไปด้วยรูปทรงได้ เช่นเดียวกันงานสถาปัตยกรรม การเดินระบำสมัยใหม่เป็นการสร้างที่ว่างให้มีความหมาย ด้วยการกำหนด และเปลี่ยนแปลงที่ว่างด้วยร่างกาย และลักษณะความเคลื่อนไหวของคน²⁷

ข้อมูลเชิงทัศนธาตุเป็นหลักพื้นฐานในการสร้างงานศิลปะ ความสมดุลทางทัศนศาสตร์ เอกภาพแก่กัน การรับรู้เชิงทัศนธาตุอาจไม่ต้องใช้สมองในการจดจำหรือจำแนกแยกแยะ มันเกิดขึ้นตั้งแต่เรลิมตามองดูโลก ทัศนธาตุก็เข้ามามีประสบการณ์ร่วมกับเรา โดยดวงอาทิตย์เป็นศูนย์กลางของจักรวาล มันสร้างพลังของแสงพาดมายังโลก แสงทำให้สามารถแยกแยะทัศนธาตุต่าง ๆ ได้ชัดเจน สามารถรับรู้มันได้จากดวงตาเมื่อดวงตาประมวลผลเข้าสู่ธาตุภายในทั้งรูปธรรมที่เห็น และนามธรรมที่รู้สึกก็เรียงร้อยไปพร้อม ๆ กัน ในการใช้ชีวิตอย่างสมดุล

ข้อมูลธาตุภายในในรูปแบบพลังงานชีวิต (Life Energy Element)

ข้อมูลธาตุภายในในรูปแบบพลังงานชีวิต คือ ธาตุที่เราสามารถสัมผัสได้ภายในเป็นนามธรรม มีอยู่จริงแต่ไม่สามารถสัมผัสรูปร่าง เป็นธาตุที่รับรู้จากภายใน และพลังพุ่งออกสู่ภายนอกในรูปแบบพลังงานชีวิต แต่ธาตุรูปแบบงานทัศนศิลป์แสดงจากภายนอก ความประทับใจแรก (First impression) และรับจากรูปธรรมแปลงมาเป็นความเข้าใจสู่ภายใน แต่การเรียนรู้ในรูปแบบภายนอกก่อนนั้นเป็นเรื่องยากที่จะนำกลับมาสู่ภายใน เป็นเพราะภายนอกมีสิ่งเร้า ในรูปแบบสังคม ที่ดีความทัศนธาตุในแบบที่สามารถจับต้องได้ชัดเจน จนทำให้ภายในปั่นป่วน และ

²⁷ ชลูด นิ่มเสมอ, องค์ประกอบของศิลปะ, 65.

น้อยครั้งที่มนุษย์จะเข้ามาสำรวจภายในตัวตน

ธาตุเกิดมาพร้อมกับมนุษย์เป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตที่สำคัญ เช่น เมื่อเราตื่นเช้า เราจะพบแสงเช้า เป็นธาตุไฟเป็นธาตุแรกในชีวิตตั้งแต่ลืมตาดูโลก และเป็นเหตุเป็นผลให้เกิดธาตุอื่นๆ ตามมา ตื่นมาพร้อมรับแสงอาทิตย์ที่กระตุ้นมาวนตา และการไหลเวียนเลือด สีสันยามเช้าช่างแตกต่างจากเมื่อคืนนัก มีค่าของน้ำหนักสีที่แตกต่างกันในยามเช้า และกลางคืน แสงเงานั้นก็คือมิติเวลาของแสงที่พาดลงทุกมุมบนโลก เกิดน้ำหนัก แสง และเงา ขึ้นเพื่อให้รับรู้ว่ามีวัตถุที่โดนแสง กระทบนั้นนั่นมีอยู่จริง ธรรมชาติสอนเราครบเกี่ยวกับทัศนธาตุ จุดที่เกิดขึ้นหรือพื้นผิวนั้นก็สังเกตได้จากแสงที่ส่อง สร้างให้เราเห็นพื้นผิวของธรรมชาติ พื้นผิวเรียบระนาบเดี่ยวกว้างใหญ่เรากลับรู้สึกว่างเปล่าสบายใจได้จากกรกระทบของแสงและเราสามารถแยกลักษณะของของแต่ละชนิด

มนุษย์นั้นก็ยึดโยงอยู่กับธรรมชาติ มนุษย์ปัจจุบันที่อยู่ในโลกของมายาคติ เช่น คนไทยพยายามอยากขาว ไม่ตากแดดเพราะกลัวดำ แต่นั่นจะต่างอะไรจากต้นไม้ที่ไม่โดนแสง เลือดนั้นไหลเวียนช้าลง ผู้คนดูไม่สดชื่น ร่างกายไม่แข็งแรงมักเป็นโรคง่าย พลังงานในการใช้ชีวิตค่อนข้างต่ำ วิตามินที่จะนำมาสังเคราะห์กับร่างกาย เช่น กระจก เลือด ผิวหนัง นั้นไม่ได้รับอย่างเต็มที่ มันก็เปรียบเสมือนต้นไม้ที่ต้องโดนแสง เมื่อไม่ได้รับแสงเต็มที่ก็เฉา และเน่าตายไป **นิวกลม** ให้แง่คิดในการใช้ชีวิตอย่างน่าสนใจว่า “การมีชีวิตอยู่ไม่ใช่เพื่อแค่มีชีวิตอยู่ แต่ยังหมายถึงคุณต้องออกงามด้วย ถ้าไม่ออกงามเพิ่มขึ้นไป ก็ไม่ต่างจากคุณตายไปแล้ว”²⁸ แสดงนัยยะการใช้ชีวิตเปรียบกับต้นไม้แบบง่าย ๆ ต้นไม้ใหญ่เกิดมาพร้อมตาย คุณค่าในการมีชีวิต แม้นเราอยู่ใกล้ยังได้ร่วมเงา และได้ออกซิเจน ทำให้ดินชุ่มชื้น และยังยึดหน้าดินไม่ให้พังทลาย น้ำท่วมก็ซึมซับเอาไว้ ครั้นโดนลมพัดใหญ่ก็ไม่เป็นอะไรยังช่วยต้านลม ไม่ให้แรงจนทำให้มนุษย์รับอันตราย ใบของมันร่วงหล่นยังทำให้เกิดขึ้นดินจากการหมักสมบูรณ์ทางธรรมชาติ กิ่งก้านแห่งหมดอายุไขยังมาทำฟืนทำไฟ เมื่อสังเคราะห์แสงเกิดดอกผลผลิต เป็นอาหารให้กับสัตว์น้อยใหญ่ ตกลงยังพื้นเป็นเมล็ดพันธุ์สร้างลูกหลานต่อไป ครั้นมันสิ้นอายุไข ลำต้นก็เอาไปทำบ้านเรือนได้ เปรียบเสมือนมนุษย์เมื่อไม่ได้รับปัจจัยทางธรรมชาติเหมือนต้นไม้ เราจะเป็นมนุษย์แบบไหนกัน มันจะเป็นส่วนที่ไม่สมบูรณ์ไม่มีเหตุและผลในโลกกลม ๆ ที่ขับเคลื่อนด้วยเหตุและผล (กฤตกร สุนทรคติบุตร)

²⁸ กฤตกร สุนทรคติบุตร, วุฒิชัย กฤษณะประกรกิจ, **นิวกลม** : ผู้ค้นพบความหมายของชีวิตจากการตื่นขึ้นมารุ่งตอนเช้าในทุก ๆ วัน, เข้าถึงเมื่อ วันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2564, เข้าถึงได้จาก, <https://adaybulletin.com/talk-conversation-ikigai-%E0%B8%99%E0%B8%B4%E0%B9%89%E0%B8%A7%E0%B8%81%E0%B8%A5%E0%B8%A1/17366> เวลา 15.30 น.

ผลงานสร้างสรรค์เน้นสื่อในการแสดงความเป็นเหตุเป็นผลกันของธาตุ โดยเน้นกระบวนการสร้างสรรค์ที่สามารถเข้าใจง่าย เช่นงาน ชุด new (s) - hope - paper - empty - ความหวังของกระดาษเปล่า ใช้กระดาษที่ไม่ได้ใช้แล้วนำมาสร้างเป็นกระดาษชิ้นใหม่ ที่ได้ลายเส้นสนุกสนานของความไร้เดียงสา ผสมผสานไปกับขั้นตอนการสร้างที่ใช้ดอกไม้ใบไม้เข้ามาใส่ในกระดาษ ทำให้ดูมีชีวิต และธรรมชาติ ขั้นตอนของการปั้นเพื่อให้กระดาษอยู่เราใช้ธาตุน้ำสู่กระบวนการทำแห้งเพื่อให้แข็งด้วย ธาตุไฟ และลม พื้นผิวจะชัดเจนขึ้นแตกต่างจากกระดาษในอุตสาหกรรม ส่วนธาตุดินก็คือตัวมวลของกระดาษและพื้นผิวที่ขรุขระ ลายเส้นของความไร้เดียงสานั้นวิ่งพาดบนกระดาษอย่างมีจิตวิญญาณ ทุกอย่างรวมอยู่เป็นมวล ๆ หนึ่งที่มีคุณค่า งานชุดนี้ได้รับประสบการณ์จริงจากการดูแลผู้ป่วย ซึ่งธาตุทั้งสี่ไม่สัมพันธ์กันในชีวิตทำให้เป็นมนุษย์ที่ไม่สมบูรณ์ มีชีวิตอยู่เหมือนต้นไม้ที่ไม่แข็งแรง กิ่งก้านอ่อนแอเปราะหักง่าย บางครั้งต้องตัดกิ่งริดใบเพื่อให้มีชีวิต บ้างปลวกกินจากภายในผุร่อนประสิทธิภาพการรับอาหารก็น้อยลง²⁹ ซึ่งการสร้างสรรค์งานจึงเน้นกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ และตอบสนองของธรรมชาติภายใน แม้มีความคิดที่ก้าวหน้านั้นย่อมดีแต่อาจจะต้องอยู่ในพื้นฐานทางธรรมชาติ (ใจเพชร กล้าจน)

ดังที่กล่าวมาข้างต้น อนุพันธ์ุ พฤษพันธ์ุจี ได้ให้บทสรุปที่เป็นแรงบันดาลใจแก่การสร้างสรรค์ว่าด้วย ดิน น้ำ ลม ไฟ พิจารณาอย่างเรียบง่ายเด็กทุกคนล้วนมีธาตุเป็นองค์ประกอบอย่างครบถ้วน ตั้งแต่ธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุลม ธาตุไฟ ไม่ต่างกับโลกที่มีภูเขา ลำธาร ลมพัดพา และดวงอาทิตย์ หลักดำเนินชีวิตที่สอดคล้องกับธรรมชาติควรงใ้เด็กสัมผัสไปถึงธาตุ และได้รับสิ่งนี้อย่างสมดุลสม่ำเสมอผ่านกิจกรรมศิลปะในแต่ละช่วงชีวิต³⁰ (อนุพันธ์ุ พฤษพันธ์ุจี, 2562)

ข้อมูลเชิงจิตวิทยาของสี

ทฤษฎีสีของเกอเธ่ (Johann Wolf-gang von Goethe) ประสบการณ์สีมีความสำคัญต่อมนุษย์ และยิ่งสำคัญเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่กำลังเจริญเติบโตเพราะโลกภายในกับภายนอกของเด็กนั้นแทบจะไม่แบ่งแยกกันเลย เด็กไม่เพียงรับรู้สีเท่านั้น พวกเขายังสัมผัสถึงคุณภาพของสีได้ และรู้สึกระนาบธรรมของสี ความสามารถนี้จะหายไปเมื่อเด็กโตขึ้น และเมื่อเข้าสู่วัยเรียนเด็กสัมผัสประสบการณ์สีเป็นเพียงแค่คุณสมบัติส่วนหนึ่งของวัตถุ (ลูกบอลสีน้ำเงิน หลังคาสีแดง ฯลฯ) แล้ว

²⁹ ใจเพชร กล้าจน, **หมอเขียวแพทย์วิถีธรรม**, เข้าถึงเมื่อ 10 สิงหาคม 2561, เข้าถึงได้จาก

<https://www.youtube.com/user/fansclubmorkeaw>

³⁰ อนุพันธ์ุ พฤษพันธ์ุจี, **หนึ่งปี - แสง** (In darkness we light), (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ฟ้าทอม, 2562), 97.

ความสามารถที่จะสัมผัสความแตกต่างของสีกับผลของมันจะลดลง ดวงตาแห่งจิตวิญญาณจะไม่พัฒนาต่อไป บ่อยครั้งที่เด็กเล็กรู้สึกด้วยตนเองว่าสีแดง และสีเหลืองเป็นสีที่อบอุ่น สีเขียวและสีน้ำเงินเป็นสีที่เย็น แต่ทันทีที่เด็กโตขึ้น พวกเขาไม่ได้สัมผัสกับประสบการณ์นี้อย่างเต็มที่อีกเลย ทำให้ความสามารถนี้กลายเป็นภูมิรู้ตายซากเข้าถึงได้ยาก³¹ (บรุนไฮลด์ มุลเลอร์, 2557)

จากบทความที่กล่าวมาจะพบว่าในชีวิตปกติทั่วไปเราไม่เคยคิดถึงสีอย่างเป็นตัวตนอิสระ เราชินกับการมองสีล้วนๆ เป็นเพียงคุณสมบัติของวัตถุ อย่างไรก็ตามธรรมชาติแท้จริงของสีย่อมเปิดเผยแก่ดวงตาจิตวิญญาณ เกอเธ่ (Johann Wolfgang von Goethe) เรียกสิ่งนี้ว่า "สีสะท้อนคุณธรรม" หรือตามที่อีสต์แลค (Eastlake) แปลไว้ว่า 'ผลของสีเชื่อมโยงกับคุณธรรม' ข้อความจากทฤษฎีของเกอเธ่ช่วยให้เราเข้าใจถึงความมีชีวิตของสี

สิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้เกิดจินตนาการในการรับรู้ที่ดีที่สุด คือ การระบายสี เด็ก ๆ สามารถสัมผัสประสบการณ์สีจากเทพนิยายเหล่านี้ จะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความคุ้นเคย และสัมพันธ์อันใกล้ชิดลึกซึ้งกับสีทั้งหลาย³²

"ทฤษฎีสีของเกอเธ่" (Goethe's theory of colours) ส่งอิทธิพลที่ทำให้เข้าใจถึงความมีชีวิตของสี พลังสีสามารถช่วยในการบำบัดโรคได้ นักจิตวิทยาเชื่อว่าสีมีความสัมพันธ์กับร่างกายจิตใจ อารมณ์สีนั้นเกิดขึ้นจากกับรับรู้ภายใน สีโทนร้อนและโทนเย็นให้ผลทางความรู้สึกที่แตกต่าง สีโทนร้อนจะให้ความรู้สึกรุกเร้า เช่น สีเหลือง เหลืองอมแดง แดงอมเหลืองให้ความรู้สึกถึงความเร็วความทะเยอทะยาน เกอเธ่กล่าวถึงสี คือ

สีเหลือง เป็นสีที่ใกล้เคียงกับแสงมากที่สุดปรากฏให้เห็นได้ด้วยการคลี่คลายของแสง สีเหลืองจะมีความบริสุทธิ์และสวยงามที่สุด ก่อนจะไปผสมกับสีน้ำเงินทำให้เกิดสีเขียวขึ้นมา สีเหลืองมีความอบอุ่นที่น่าประทับใจ เมื่ออยู่ในช่วงฤดูหนาวที่มีสีโทนเย็น คุณสมบัติของสีเหลืองจะให้ความสำคัญกับช่วงเวลานั้นเป็นพิเศษ สีเหลืองเกิดทั้งความปิติความพึงพอใจ สูงส่ง อ่อนโยน ในทางตรงกันข้ามเมื่อสีเหลืองถูกปนหรือโน้มไปทางด้านลบ จำทำให้เกิดความรู้สึกที่อึดอัด

สีเหลืองอมแดงเมื่อเราแต่งเติมให้มีความเข้มข้นความมืดของพลังสีจะเพิ่มมากขึ้น และจะปรากฏพลังของสีออกมาอย่างทรงพลังและเด่นสง่ามากขึ้น

³¹ บรุนไฮลด์ มุลเลอร์, ระบายสีที่หัวใจเด็ก (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา, 2557), 15.

³² เรื่องเดียวกัน, 21.

จากการที่พลังของแสง สีเหลืองพลังในการรุกรำ สี่ที่เป็นฝ่ายรับ เช่นสีน้ำเงิน เมื่อสีเหลือง มาพร้อมกับความสว่าง ก็อาจกล่าวได้ว่าสีน้ำเงินนำมาซึ่งความมืดมิด ท้องฟ้าเบื้องบนและทิวเขา ที่อยู่ห่างไกล มันจะเห็นเป็นสีน้ำเงิน พื้นผิวสีน้ำเงินจึงเสมือนจะถอยห่างไปจากเรา สีน้ำเงินให้ความรู้สึกเยือกเย็น และนี่ที่ทำให้เราย้ำเตือนถึงความสลัวห้องที่ทาสีน้ำเงินใสแม้จะมองดูกว้างใหญ่แต่ก็มาพร้อมความอ้างว้างและความเยือกเย็นไปพร้อม ๆ กับห้วงเวลา

สีน้ำเงินอมแดง เมื่อสีน้ำเงินค่อย ๆ ซบเข้าไปยังสีแดง ผลบางอย่างจะออกมาในเชิงรุก แม้สีนี้จะอยู่ในฝ่ายรับก็ตามที พลังอันน่าตื่นตึ่งในสีน้ำเงินอมแดงต่างจากสีเหลืองอมแดงเป็นอย่างมาก กล่าวได้ว่าจะทำให้รู้สึกรบกวนและรุกรำมากกว่าความคึกคักรำเริง

สีแดง ส่งผลพิเศษตามธรรมชาติของมัน นำประทับใจในความสง่า จริงจัง ทั้งยังดงามน่าดึงดูดใจได้ด้วย อารมณ์แรกเมื่อเป็นสีเข้ม และอารมณ์หลังเมื่อสีอ่อนจางลง ทั้งความภูมิฐานของผู้ใหญ่ และความอ่อนหวานน่ารักของวัยรุ่นทั้งสองวัยอาจเสริมแต่งได้ด้วยสีเดียวกันแต่เพียงปรับความอ่อนเข้ม

สีเขียวถ้าสีเหลืองกับสีน้ำเงิน ซึ่งเป็นสีพื้นฐานและธรรมดามากที่สุดผสมกัน สิ่งแรกที่ปรากฏทันทีคือสิ่งที่เราเรียกว่าสีเขียว สีเขียวเป็นสีที่เห็นแล้วสบายตาเสมอ สีทั้งสองเบื้องต้นในสัดส่วนที่เท่ากันมากน้อยกว่ากัน ที่ได้จะส่งผลต่อดวงตาและจิตใจเสมือนหนึ่งในสีพื้นฐานสีหนึ่ง³³

เมื่อสรุปข้างต้นเกี่ยวกับทฤษฎีสีของเกอเธ่แล้วนั้น เกิดจินตภาพเกี่ยวกับคุณสมบัติของสีมีความเกี่ยวข้องกับ ชีวิตประจำวันของมนุษย์ เกี่ยวข้องกับการมองเห็น ความรู้สึก ความชอบ โดยเฉพาะความรู้สึกทางด้านอารมณ์ของมนุษย์นั้น แตกต่างกันตามพื้นฐานประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม สีมี่ปฏิกิริยาต่อมนุษย์ ทั้งด้านศิลปะ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านจิตวิทยา แต่พลังของสียังมีผลกระทบต่อชีวิตในระดับลึกกว่าที่ตามอง นั่นคือสีมีผลเกี่ยวเนื่องกับ อารมณ์ความรู้สึกนึกคิดและการตัดสินใจ การใช้สีให้แสดงศักยภาพในงานศิลปะให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องมีการวางโครงสี เพื่อให้สีนั้นมีปฏิกิริยาต่อการมองเห็น ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ วิทยานิพนธ์เน้นเป็นหลักฐานที่สุดเพราะการวางโครงสีส่งผลในเชิงการประสานกันทางสายตาเพื่อเพิ่มความหมาย และเนื้อหาสาระในการแสดงออกอย่างมาก แต่ไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวเกี่ยวกับการใช้สี หลักเกณฑ์ต่าง ๆ เป็นเพียงแนวทางหนึ่งเท่านั้น เพราะความรู้สึก การรับรู้ทางด้านสีของมนุษย์นั้น แตกต่างกัน อันส่งผลให้ความรู้สึก จิตใจ ฮอริโมน และอารมณ์ในร่างกายในขณะนั้นของเราแตกต่างกัน เช่น ท้องฟ้าสีฟ้าสดใสทำให้รู้สึกสดชื่น สีที่บของท้องฟ้ายามมีเมฆทำให้หดหู่ แสงแดดทำให้รำเริง ดังนั้นเมื่อร่างกายมีความผิดปกติ สีจึงสามารถนำพาให้กลับคืนสู่

³³ บรูโนไฮล์ด มุลเลอร์, ระบายสีที่หัวใจเด็ก, 15 - 18.

สภาพปกติได้ สีบางสี เช่น สีเขียว สีฟ้า สีเชื่อมโยงระหว่างจิตใจกับร่างกายทั้งในด้านบวก และด้านลบ สีสามารถโน้มน้าวชวนให้รู้สึกตื่นเต้น โศกเศร้า เห็นได้จากในชีวิตประจำวันซึ่งถือได้ว่าแทรกอยู่ทุกด้านตั้งแต่การแต่งกาย ไปจนถึง การตกแต่งสถานที่ และการสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อม ก็มีการคำนึงถึงผลของสีที่มีต่ออารมณ์และความรู้สึกของคนเสมอ จึงมีค่าสีที่ได้รับการสัมผัสที่แตกต่างกัน คือกลุ่มสีโทนร้อน และโทนเย็น

กลุ่มสีโทนร้อน เป็นกลุ่มสีที่ทำให้เกิดความรู้สึกมีพลัง เกรี้ยวกราด กระตือรือร้น และกระฉับกระเฉง ในทางจิตวิทยาความแรงของสีโทนร้อนช่วยกระตุ้นให้มีชีวิตชีวา มนุษย์ได้นำความรู้เรื่องสีมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันหลาย ๆ ด้าน สีต่าง ๆ ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งที่รับรู้และมองเห็นได้ด้วยตาเท่านั้น พลังของสีเริ่มต้นที่ใจ ส่งต่อไปสู่อารมณ์ สีเหลืองเป็นสีแห่งความสนุกสนาน ความฉลาดรอบรู้ สดใสร่าเริง และทำให้เกิดอารมณ์ดี สีเหลืองปรากฏในงานวิทยานิพนธ์มากที่สุดเพราะทำให้รู้สึกถึงความอบอุ่นของการแสดงออกในงาน

กลุ่มสีโทนเย็น เป็นกลุ่มสีที่ให้ความรู้สึกสดชื่น สงบ ทำให้เรารู้สึกผ่อนคลายสบายใจ และไม่ทำให้เครียด สีโทนเย็นจึงเหมาะอย่างยิ่งสำหรับคนที่ต้องทำงานหนัก และใช้ความคิดเป็นอย่างมาก สีเขียวเป็นสีที่เด่นที่สุดบนโลกให้ความรู้สึกร่มรื่น สบายตา ผ่อนคลาย ปลอดภัย ทำให้เกิดความหวัง และความสมดุลในด้านการรักษา ใช้เมื่อต้องการผ่อนคลายความตึงเครียด เพราะพลังของสีเขียวสามารถทำให้ประสาทตาผ่อนคลาย สีน้ำเงินเป็นสีที่มีความสุขุม เยือกเย็น หนักแน่น และละเอียดรอบคอบ พลังของสีน้ำเงินทำให้คลายความเหงา อีกทั้งยังเป็นสีที่ใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ และการแสดงออกทางศิลปะได้ดีอีกด้วย สีฟ้า เป็นแม่สีที่ให้ความรู้สึกสงบเยือกเย็น เป็นอิสระปลอดภัย สบาย ปลอดภัย ใจเย็น โทนสีเย็นมีอิทธิพลต่องานวิทยานิพนธ์มาก เพราะผลงานสร้างสรรค์ เน้นสีโทนเย็น และทำให้เกิดความผ่อนคลายทางความคิดดูแล้วสบายตา ลื่นไหล กระตุ้นอารมณ์ปลอดภัย ร่มรื่น สบายตา ผ่อนคลาย ปลอดภัย ทำให้เกิดความหวังและความสมดุล

พลังของสีทั้งหลายที่ส่งอิทธิพลอย่างมากเราจะพบว่าสีที่แสดงพลังนั้นเราสามารถพบได้ ในชีวิตประจำวันของเราที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติโดยที่เราอาจจะสังเกตเห็นหรือไม่สังเกตเห็นขึ้นอยู่กับประสบการณ์ภายในในการรับรู้พลังของสีได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งพลังของสีนั้นสามารถบำบัดจิตใจ

มนุษย์ได้เป็นยาที่หาซื้อไม่ได้แต่สามารถสัมผัสถึงได้ไม่ว่าจะอยู่ในที่แห่งใดสื่อก็จะนำพาจิตใจที่นำไปสู่อารมณ์ความรู้สึก

ประสบการณ์ล้วนนำไปสู่การสร้างชุดความคิดในรูปแบบการนำเสนอที่หลากหลายขึ้น เพราะโลกในปัจจุบันนั้นค่อนข้างซับซ้อน ชุดความรู้เพียงหนึ่งเดียวไม่อาจหนุนความเชื่อใด ความเชื่อหนึ่ง เพราะการเลือกเชื่อในสิ่งที่อยากเชื่อเพียงไม่ก็อย่างไม่สามารถนำไปต่อยอดความเข้าใจที่แท้จริงได้เลย ประสบการณ์ในชีวิตมากขึ้นความเข้าใจต่าง ๆ เกิดขึ้นจากจุดหนึ่งไปสู่อีกจุดหนึ่ง ซึ่งแต่ละจุดนั้นล้วนโยงใยเป็นเหตุเป็นผลกันหมด ความเป็นเหตุเป็นผลนั้นมักทำให้เข้าใจจากแก่นไม่ใช่ กระพี้ ผลจากการได้รับประสบการณ์ในชีวิตส่งอิทธิพลจากภายนอกสู่ภายในจิต และจากภายในก็ ถูกกลั่นกรองออกมาสู่ภายนอกอีกครั้ง มันจะตีกลับไปกลับมาซ้ำผ่านสมองและใจ สอดประสานกันเชื่อมตนกับโลกภายนอกได้อย่างสมดุล หลักคิดที่ดีจึงเริ่มต้นจากชุดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และสร้างบทเรียนให้แก่การรับรู้เสมอ อิทธิพลที่เกิดขึ้นตั้งแต่เราตื่นลืมตาตอนเช้าจรดมืด และหลับตาลงมักเก็บสะสมไว้อย่างจิตไร้สำนึกในคลังของจิตเราตลอดมา รอการเชื่อมโยง และจัดระบบระเบียบเพื่อรอการพรังพรอออกสู่ความคิดในสมองสุการริเริ่มสร้างสรรพสิ่งต่าง ๆ ในชีวิต อย่างมีคุณค่า

ในยุคนี้ ศตวรรษ ที่ 21 เป็นชุดข้อมูลที่แตกต่างจากทุกยุคทุกสมัยโดยสิ้นเชิง ในเรื่องของการสร้างองค์ความรู้มัน เกิดขึ้นมาจากผลพวงในประวัติศาสตร์ที่บีบให้มนุษย์มีวิถีคิดที่คล้าย ๆ กัน ในยุคนี้คือพยายามทำลายขยะที่เกิดขึ้นจากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมาทั้งหมด เมื่อโลกเชื่อมกันทั้งหมดมันไม่มีสิ่งใดน่าค้นหาอีกต่อไป เพราะทุกอย่างทุกอย่างสามารถเข้าถึงได้ และทำให้พบความจริงหนึ่งเดียวคือ จงรักษาสิ่งที่มีไม่ใช่การค้นพบสิ่งใหม่ นี่ต่างหากคือคำตอปปแห่งยุคสมัย บทเรียนทำให้มนุษย์เข้าใจแก่นของชีวิตไปโดยปริยาย (จากบทความที่นี้วงกลมได้กล่าวไว้ หน้า 31 ย่อหน้าที่ 2 บรรทัดที่ 5) เราเกิดขึ้นมาทำไม เหมือนต้นไม้มันเกิดขึ้นมาก็พร้อมที่จะตาย แต่ก่อนตายมันได้สร้างประโยชน์ไว้มากมาย

จากข้างต้นที่กล่าวมาเกี่ยวกับโลกที่เปิดกว้างขึ้น ในหนังสือโรงเรียนบันดาลใจกล่าวถึงการศึกษายุคนี้ที่น่าสนใจ คือ เป้าหมายทางวัฒนธรรมการศึกษาควรช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจ และทราบถึงในวัฒนธรรมของตนเอง และเคารพวัฒนธรรมที่หลากหลายของผู้อื่น วัฒนธรรมเหมือน ค่านิยมและรูปแบบความประพฤติที่แบ่งกลุ่มทางสังคมออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ตามลักษณะเฉพาะ

ของแต่ละแห่งหรือพูดอย่างสั้น คือ วัฒนธรรมคือวิถีที่เราปฏิบัติในชีวิตประจำวันยกตัวอย่างเช่น ระบบความเชื่อแนวปฏิบัติในทางกฎหมายรูปแบบการทำงานรูปแบบของความสัมพันธ์ที่สังคมยอมรับอาหาร เครื่องแต่งกาย แนวปฏิบัติทางศิลปะ ภาษาและภาษาถิ่น ฯลฯ วัฒนธรรมจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ เหล่านี้³⁴

อิทธิพลจากภาพยนตร์เรื่อง อัจฉริยะปัญญาอ่อน (3 idiots, 2009)

เป็นผลงานการเขียนบทและกำกับของ ราชกูมาร์ ฮิราณี คือ ผู้กำกับที่มองประเทศตนเอง ผู้คนในประเทศของตนเองอย่างเข้าใจ และหยิบยกมาถ่ายทอดอย่างคมคาย เนื้อหาพยายามตีแผ่ระบบการศึกษาในประเทศอินเดีย ที่นำไปสู่ระบบสังคมเน้นการแข่งขัน จนไร้ซึ่งความเข้าใจในธรรมชาติมนุษย์ ธรรมชาติในตัวเอง ขาดความสร้างสรรค์ และคุณภาพชีวิตค่อนข้างต่ำ ประชากรมีความเหลื่อมล้ำสูงในแทบทุกด้าน ประเด็นของภาพยนตร์เรื่องนี้ที่น่าสนใจมาก เพราะตัวเด่นคือ รันโซ ตัวแทนความอิสระ และธรรมชาติ ดำเนินเรื่องควบคู่ไปกับโลกที่ตรงกันข้าม ทำให้รู้สึกในตัวเด่นแห่งอิสระนั้นมีเสน่ห์ เห็นแง่มุมของโลกภายนอกที่ฉาบไปด้วยมายาคติที่ผู้คนส่วนมากสร้างขึ้น และมีติภายในเป็นส่วนของความบริสุทธิ์ที่อยู่ลึกกลงไปในจิตวิญญาณไร้การปรุงแต่งใดใด วิทยานิพนธ์ชุดนี้พยายามสร้างมิติของการลงเข้าไปสำรวจภายใน และแสดงออกสู่ภายนอกอย่างอิสระเสมือนมนุษย์ที่ยังไม่ได้เรียนรู้โลกที่เคลือบด้วยมายาคติมากเท่าใด ก็จะแสดงธรรมชาติภายในได้มากเท่านั้น โดยวิทยานิพนธ์นั้นแทรกแง่มุมของภายนอกแบบเบาบาง หรือบางงานก็เป็นสัดส่วนที่มากกว่าจนอึดอัดใจได้ ทั้งนี้ภาพยนตร์เรื่องนี้ที่คลองใจผู้คนไว้อย่างแนบแน่น ชื่อเรื่อง 3 เงา แสดงพลังของเพื่อน และตัวละครทั้ง 3 ที่มีสัมพันธ์ที่แนบแน่น และใช้ตัวละครเพื่อนในการเล่าเรื่องเพื่อตามหาตัวละครเด่น เสมือนสายใยบาง ๆ ที่นำพาผู้คนค่อย ๆ ซึมซับอิสรภาพที่ละเล็กละน้อย และนำไปพบกับความยิ่งใหญ่ของธรรมชาติในตัวมนุษย์ ที่มาจากข้างใน ความพร่งพรูของตัวเด่นในท้ายสุดแสดงให้เห็นว่า เราเข้าไปสำรวจจึงภายในได้ และพบอิสระในความคิดบางอย่างของตัวเองในแบบของแต่ละคน ตามแต่ประสบการณ์ผู้ดูว่าจําำนำพาจิตวิญญาณของตน

³⁴ โรบินสัน เคน, **โรงเรียนบันดาลใจ** : Creative School, นิพนธ์โดย โรบินสัน เคน, วิทยา ปิตชามุก แปล, กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเพ่นเวิลด์ส พับลิชชิง เฮาส์ 2559, 103.

ไปในทิศทางใด เพื่อประโยชน์อันใด มันไม่สำคัญว่าจะยิ่งใหญ่แค่ไหน แต่มันกลับสำคัญว่าภายในเราจะรับรู้ธรรมชาติของตัวเองได้มากน้อยเท่าไร สุดแล้วแต่ใครจะค้นหา ความงามนั้นไม่ต้องการการแสดงออกใดเพราะมันอยู่ภายใน เราคือผู้ครองจิตวิญญาณของตัวเอง

จากภาพยนตร์สู่ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ใช้สัญลักษณ์ของการศึกษาไทยได้ดีที่สุดคือโต๊ะไม้โบราณ ซึ่งมีความหนัก สื่อนัยยะทับซ้อนระหว่างวัตถุที่เป็นไม้ค่อย ๆ งอกออกจากโต๊ะไม้เป็นต้นไม้แห่งจินตนาการโดยเห็นการวาดเส้น กิ่งก้านสาขาออกไป และมีพลังของเส้นสีของฝีมือเด็ก ๆ วาดวาดไปพาดมาบนกิ่งก้านสาขาที่สูงขึ้น สุขุมประดุจดัง ดอก ใบ ผล นั้นเป็นจุดเชื่อมโยงระหว่างการศึกษาระหว่างการศึกษา และธรรมชาติในเนื้อแท้ที่ไร้ซึ่งการปรุงแต่ง และบีบบังคับ เพราะกิจกรรมถูกจัดขึ้นหลังเลิกเรียน รูปแบบกิจกรรมเป็นไปในทางผ่อนคลาย ใช้การอาสาในการทำกิจกรรมไร้ซึ่งการบังคับทุก ๆ กรณี

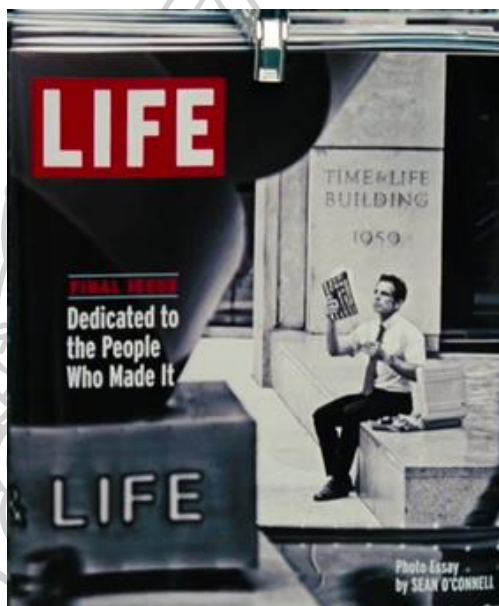
อิทธิพลจากภาพยนตร์ ชีวิตพิศวงของ วอลเตอร์ มิตตี้ (The Secret Life of Walter Mitty)

เป็นเรื่องของพนักงานธรรมดา ในเรื่องทำงานเป็นคนล้างฟิล์ม ที่ สำนักพิมพ์นิตยสาร LIFE และยุคนี้สื่อสิ่งพิมพ์กำลังจะตายลง จึงมีการจัดทำหนังสือฉบับสุดท้ายของสำนักพิมพ์นี้ ซึ่งภาพที่จะนำมาลงหน้าปกได้หายไปจึงต้องไปตามช่างภาพด้วยตัวเอง เพราะช่างภาพไม่สามารถติดต่อได้ในทุกช่องทาง ความคิดของตัวเอง คือ เขาพยายามในการออกเดินทาง ก้าวเดินต่อไปในชีวิตที่โลกกำลังมีการเปลี่ยนแปลง เขานำประวัติตัวเองไปลงในอินเทอร์เน็ตเพื่อหวังว่าจะพยายามสืบสายสัมพันธ์กับผู้หญิงที่ชอบ โดยตัวเขาเองไม่ได้มีประวัติที่เลิศหรู และไม่มีใครสนใจเลยเป็นเพียงพนักงานธรรมดา เรื่องที่เกิดขึ้นมันไม่ใช่ว่าผู้ชายคนนี้จะกระโดดออกจากชีวิตเดิม ๆ เพื่อไปตามความฝัน สิ่งที่เขาทำไปมันคือการก้าวออกไปตามธรรมชาติ ตามโลกที่เปลี่ยนแปลง จากสื่อสิ่งพิมพ์ ก้าวสู่โลกที่คนต้องการหาแรงบันดาลใจ เขาอุทิศตัวเองเพื่อหนังสือฉบับสุดท้าย ในการออกเดินทางเพื่อหาหน้าปกที่ดีที่สุดของช่างภาพที่หายไปจากการแกะรอยจากภาพก่อน ๆ และเป็นการเดินทางที่พิศดาร และสนุกสนาน จนได้พบช่างภาพ ซึ่งทำยสุดช่างภาพได้ให้คำพูดที่สำคัญที่สุดในหนังเรื่องนี้กับ วอลเตอร์ มิตตี้ คือ

Beautiful things don't ask for attention.

"ความงามแท้จริง ไม่เรียกร้องความสนใจ"

ภาพสุดท้ายที่นำมาลงปกคือภาพของ วอลเตอร์ มิตตี้ (ภาพตัวอย่างที่ 1) ซึ่งช่างภาพนั้นพยายามแสดงนิสัยของตัวเองผ่านการล้างรูปของมิตตี้มาตลอด 25 ปีที่เขาได้ทำงานล้างรูปให้กับสำนักพิมพ์ ซึ่งตัวมิตตี้เองไม่ได้ตามหาแรงบันดาลใจใด ๆ เพียงทำหน้าที่ของเขาให้ดีที่สุด วอลเตอร์ มิตตี้ ในเรื่อง ผู้แต่งพยายามสื่อว่าตัว วอลเตอร์ มิตตี้ นั้น คือพลังภายในที่ขับเคลื่อนเบื้องหลังสำนักพิมพ์ตลอดมา ผ่านนัยยะการอนุญาตที่ทรงพลัง มีเสน่ห์ สนุกสนาน แกร่งกล้า และควรค่าแก่การเผยแพร่ ซึ่งรูปที่ใช้เผยแพร่ในหน้าปกรูปสุดท้ายก่อนสำนักพิมพ์จะปิดตัวลงเป็นเพียงรูปพนักงานธรรมดาที่จุดแรงบันดาลใจให้แก่คนทั้งโลก เพื่อเดินต่อไปในยุคแห่งเทคโนโลยี

ภาพที่ 1 หน้าปก The Secret Life of Walter Mitty (2013)

ที่มา : <https://www.pinterest.com/pin/AQfS2nKnL51nyjvV6ITfT0os5Xpgud-mERDeGimOkK7ky4MLFwLOUE/>

แรงบันดาลใจในการทำวิทยานิพนธ์ จากการเปรียบเทียบระหว่าง ตัววอลเตอร์มิตตี้ กับลายเส้นที่เห็นชีวิตของผู้คนที่แสดงลงในตัวงานของวิทยานิพนธ์ เช่น ลายเส้นเด็กที่ขับเคลื่อนไปตามพลังธรรมชาติของพวกเขา ซึ่งถ้าเขายังคงเดินทางในเส้นทางของเขาจากภายในเป็นที่ตั้ง ยังคงมั่นคง และมุ่งมั่นกับสิ่งที่ทำเสมอ อาจจะไม่มีการมองเห็น อาจผิดพลาด อาจจะไม่ได้ดีใน

สายตาคนอื่น แต่ภายในนั้นเต็มไปด้วยพลังงานที่ขับเคลื่อน และเดินทางไปเรื่อย ๆ ซึ่งเป็นความงามภายในเกินกว่าจะให้ใครมานิยาม สดแล้วแต่ผู้ค้นพบตัวตน เจ้าของตัวตนเป็นผู้นำพาจิตวิญญาณให้โลดแล่นไปในเส้นทางต่อไป

อิทธิพลจากภาพยนตร์ การ์ตูนทาสาน ในนวนิยายเรื่อง (Tarzan of the Apeman)

เด็ก ๆ รู้จักกันดี เป็น Folk Hero ของเด็ก ๆ ทั่วโลก ถูกถ่ายทอดครั้งแล้วครั้งเล่าทั้งในรูปแบบของการ์ตูน และภาพยนตร์ จนแทบไม่มีใครในโลกนี้ไม่รู้จักรหัสาน ถูกสร้างขึ้นด้วยปลายปากกานักประพันธ์ชาวอเมริกันชื่อ Edgar Rice Burroughs เป็นเรื่องราวของทารกน้อยลอร์ดเกรย์ ไตรค บุตรชายขุนนางชาวอังกฤษที่ถูกทิ้งไว้ในป่าดงดิบแอฟริกาโดยได้รับการเลี้ยงดูจากลิงกอริลา โดย ทาสานเป็นผู้ซึ่งมีคุณธรรมในจิตใจที่สูงส่งเขาพยายามต่อสู้กับผู้ที่มารุกราน และทำร้ายเพื่อนร่วมโลกของเขา ทาสานเป็นตัวแทนธรรมชาติต่อสู้กับมนุษย์ที่กำลังเข้ามาสำรวจเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ และก็แทรกเข้ามาตัดดวงผลประโยชน์จากธรรมชาติ โดยใช้ความรุนแรงเพื่อรุกรานธรรมชาติ รวบรวมว่าระบบทุนนิยมกำลังหล่อมล้าเข้ามาয়ธรรมชาติ³⁵

จากกรณีของศึกษานวนิยายเรื่อง Tarzan of the Apeman ทาสาน เปรียบเสมือนกับเด็กที่ถูกขัดเกลามาจากธรรมชาติจนกลมกลืนเป็นเนื้อเดียวกับธรรมชาติภายนอก ทำให้เขาได้ปลดปล่อยอิสระความคิดออกมาเต็มที่ทุกอย่างไม่มีผิดถูก ไม่มีควมซับซ้อน ธรรมชาติทำให้เขารู้จักการเอาตัวรอดจากการฝึกฝนทักษะในด้านต่าง ๆ เช่น การปีนป่ายต้นไม้ การหาของกิน เพื่อเอาตัวรอด การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ทุกอย่างที่ทำมีความจริงแท้ภายในใจแปรเปลี่ยนไปสู่ภายนอกโดยมีคุณธรรม ความรักในพวกพ้อง ความเข้าใจเห็นอกเห็นใจ และพยายามทำความเข้าใจกับประสบการณ์ต่าง ๆ สิ่งที่เขาทำคือการปกป้องธรรมชาติและอยู่ร่วมกันประสานกลมกลืนกับธรรมชาติ เพราะธรรมชาติ คือ ที่อยู่อาศัยเป็นทุกสิ่งทุกอย่างของเขารวมถึงพวกพ้องที่ใช้ชีวิตร่วมกันมาตั้งแต่เขาเกิดด้วย

การสร้างอารมณ์แห่งการปรับตัวในการอยู่ร่วมกัน และประสานกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกับธรรมชาติเป็นสิ่งที่เรื่องนี้แสดงเนื้อหาเรื่องนี้ชัดเจน และเป็นจุดเด่นในการนำมาตีความ และสร้างอารมณ์ในงานวิทยานิพนธ์ การใช้วัสดุที่เป็นลักษณะธรรมชาติร่วมกับลายเส้นที่ถูกขีด

³⁵ มาลินี แก้วเนตร, *คนงามในหมามเตย*, 253.

เขียนจากเด็กในยุคปัจจุบัน มีเนื้อหาส่วนใหญ่เป็นเรื่องใกล้ตัวพวกเขา เช่น ครอบครัว การ์ตูน เกมส์ แสดงลายเส้นลงในวัสดุธรรมชาติ เช่น งานชุดที่ 2 กระดาษที่มีความขรุขระให้อารมณ์ธรรมชาติผสมกับดอกไม้ใบไม้ โดยพวกเขาสร้างลายเส้นสีเมจิก และเรื่องราวในโลกยุคเทคโนโลยี สร้างอารมณ์คู่ขนาดแต่กลับกลมกลืนดูเป็นธรรมชาติ จากพลังจิตที่ใส่ลงในลายเส้น เสมือนเป็นธรรมชาติในตัวทำให้มันดูกลมกล่อมและลงตัวได้ งานชุดที่ 3 ผ้าธรรมชาติสีธรรมชาติและ ลวดลายจากใบไม้ให้สีจากธรรมชาติ ผสมผสานกับลายเส้นแห่งยุคสมัย มันสร้างอารมณ์ที่กลมกลืนกันเช่นงานชุดที่ 2 พลังจิตแห่งเส้นสีที่พวกเขาได้ขีดเขียนล้วนมีพลังงาน และมีชีวิตไม่น้อยไปกว่าวัสดุจากธรรมชาติเลย ประหนึ่งว่าพวกเขาก็เป็นหนึ่งในธรรมชาติในเนื้อแท้ ยุคสมัยไม่ควรพรากธรรมชาติที่เป็นรูปธรรมรอบตัวออกจากพวกเขา เพราะฉะนั้นแล้วถ้าทั้งภายนอกและภายในไม่มีธรรมชาติที่แท้จริงหลงเหลือในความจริงแล้วอาจจะสร้างความด้านชาและความกระด้างกระเดื่องในชีวิตก็เป็นได้

อิทธิพลจากซีรีส์แดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง

ซีรีส์เกาหลีที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในช่วง พ.ศ. 2549 และยังคงเป็นอมตะตลอดกาล ซีรีส์เรื่องนี้เน้นถึงชีวิตของซอ จังกึม (แสดงโดย ลี ยองเอ) หมอหลวงคนแรกที่เป็นสตรีในราชวงศ์โชซอน (เกาหลี: 조선 왕조 - Joseon) ในรัชสมัยของพระเจ้าจุงจง แห่งเกาหลี (ค.ศ. 1488–1544, ครองราชย์ ค.ศ. 1506 – 1544) แก่นเรื่องหลักก็คือ ความอดทน และการแสดงออก วัฒนธรรมเกาหลี รวมทั้งตำรับอาหารและการแพทย์ในราชสำนักเกาหลี แดจังกึมในละครนั้นยังได้รับยกย่องให้เป็นผู้ที่คิดค้นวิธีการผ่าตัดคนแรกของโลกอีกด้วย แต่ในสมัยนั้นยังไม่เป็นที่ยอมรับของการแพทย์และเป็นเรื่องที่ร้ายแรงมาก

แดจังกึมเป็นบุคคลจริงในประวัติศาสตร์ ซึ่งมีการบันทึกเอาไว้ในจดหมายเหตุของราชวงศ์ และเอกสารทางการแพทย์ในสมัยนั้น แต่มีเนื้อหา และหลักฐานอ้างอิงเพียงสั้น ๆ ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์พระราชพงศาวดารของเกาหลี นั้นมีการกล่าวอ้างถึง แพทย์หญิง แดจังกึม จริง แต่บันทึกเพียง 250 ตัวอักษรเท่านั้น เพราะไม่เป็นที่ยอมรับของเหล่าขุนนาง และกษัตริย์ของเกาหลีที่ผู้หญิงมีบทบาทเป็นถึงแพทย์ประจำพระองค์ของพระราชินี เท่านั้น มีหลักฐานยืนยัน

ว่าแดจังกึมเป็นหมอประจําพระองค์คนแรกที่เป็นผู้หญิงของกษัตริย์เกาหลี แต่ก็ยังมีหลักฐานบางชิ้นระบุว่า แดจังกึมเป็นเพียงตัวละครที่สร้างขึ้นจากบุคลิกของหมอยุคจังกึมหลายคนในอดีต และชื่อถกเถียงดังกล่าวยังไม่ยุติจนทุกวันนี้ ในชื่อ "แดจังกึม" คำว่า "แด" (대) แปลว่า ใหญ่, ยิ่งใหญ่ เป็นยศพระราชทานจากกษัตริย์ และ "แดจังกึม" (장금) คือชื่อตัวเอกของเรื่อง ซึ่งมีชื่อเต็มว่า ซอ จังกึม (서장금) รวมแปลว่า จังกึมผู้ยิ่งใหญ่³⁶ (วิกิพีเดีย)

ว่าด้วยเรื่องของนางในธรรมดา ที่สร้างการเปลี่ยนแปลงในยุคสมัย ทั้งเรื่องการกินที่นำไปสู่การรักษาเป็นผู้ริเริ่มการผ่าตัด หรือแม้แต่ศิลปะการทำอาหาร ซึ่งเป็นอาหารที่เป็นยา ในเนื้อเรื่อง เด็กสาวจังกึมเป็นนางในห้องเครื่อง เธอมีการพัฒนาตัวเองด้วยการทดลอง ลองผิดลองถูก และยังนำไปสู่การปฏิบัติจริง เธอมักจะออกไปหาวัตถุดิบแปลกใหม่จากที่ต่าง ๆ และนำมาทดลองเสมือ ทั้งนำมาทำอาหาร และยา แม้แต่ยาตัววัตถุดิบบางอย่างแพง และดีถ้ากินมากไปก็ไม่ดี หรือบางอย่างกินดีแต่พอกินควบคู่กับอีกอย่างจะเป็นพิษร้ายแรง หรือแม้แต่ของไม่ดี นำมากินกับวัตถุดิบบางอย่างมันก็เป็นยาที่ดี ยังค้นคว้าไปถึงต้นเหตุของโรคว่าด้วยการประพุดิตตัวที่นำไปสู่โรคนั้น ๆ ไม่ได้วินิจฉัยอาการเบื้องต้นเท่านั้น แต่ยังสืบไปยังเหตุและผล บริบทบริเวณรอบ บุคลิก ลักษณะนิสัย ซึ่งเนื้อหาค่อนข้างละเอียด และชวนให้จินตนาการ เป็นทฤษฎีที่เป็นจริงมีเหตุผลรองรับ และนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ทำให้ได้ความรู้ไปด้วย ซึ่งในยุคนี้อาจเรียกว่าเป็นศาสตร์ธรรมชาติบำบัด เพราะสิ่งต่าง ๆ ที่นำมาเล่าในเรื่องล้วนเป็นชุดข้อมูลที่ผู้สร้างต้องศึกษา และมีความรู้ ในการนำมาวิเคราะห์และแปลงเป็นเนื้อหาในตอนนั้น ๆ

ในเนื้อเรื่องมีการเดินทางสามระดับ เปลือก กระพี้ แก่น ว่าด้วยเรื่องของเปลือก คือ เมื่อเธอเป็นนางในเธอฝึกฝน ค้นหาและทดลอง ในการทำอาหาร เพื่อให้ถูกปากผู้คน ซึ่งเป็นเปลือก เรา จะสัมผัสได้ถึงกระบวนการในการผลิต ความงามของสีส่น และรสชาติ ชวนให้เกิดความ

³⁶ วิกิพีเดีย, **ละครแดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง**, เข้าถึงเมื่อ 16 กันยายน พ.ศ. 2562, เข้าถึงได้จาก

https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%81%E0%B8%94%E0%B8%88%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%81%E0%B8%B6%E0%B8%A1_%E0%B8%88%E0%B8%AD%E0%B8%A1%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%87%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%A7%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%A7%E0%B8%87 เวลา 17.46 น

ผลิตเพลินในช่วงต้นเรื่อง เพื่อที่จะให้เธอได้ขึ้นสู่ตำแหน่งซึ่งสูงที่สุด ซึ่งต่อมาเมื่อผันตัวมาเป็น หมอหญิง เข้าสู่กระทู้ ซึ่งเรายังสัมผัสประสบการณ์ที่ลึกลงในศาสตร์ความรู้ ทางการแพทย์ และยังคงผสมผสานกับสูตรของการกินเป็นยา แต่เธอนั้นยังรักษาคนในขณะที่จิตใจทรงมุ่งแต่ความสำเร็จ ไม่รอบคอบ ขาดการเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ แต่สุดท้ายแก่นของเรื่องเมื่อเข้าใจบริบทต่าง ๆ เธอเป็นอิสระจากทุกอย่าง จากความคิด จากยศ จากบริบทโดยรอบ และนำมาซึ่งการรักษาที่ ทรงคุณค่า เพื่อมวลชน

ละครกำลังจะสอนเราจากตัวละครที่ยิ่งใหญ่ และได้รับเกียรติยศสูงสุด ทั้งยังเป็นผู้หญิง ได้รับตำแหน่งขุนนางชั้นสูงสุด เป็นแพทย์ประจำราชสำนัก แต่แดจังกึมกลับออกจากวัง และไปใช้ชีวิตอุทิศให้กับการช่วยเหลือผู้คนในสถานที่ต่าง ๆ เก็บประสบการณ์ และการศึกษาใหม่ ๆ เป็นเสมือนการเดินทางจากภายใน เธอละทิ้งเปลือกและกระทู้ทั้งหมด หันกลับมาหาแก่นในการใช้ชีวิตจริง ๆ ในตอนท้ายสุดของเรื่องกับครอบครัว

ท้ายสุดนี้ละครแดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง สร้างแรงจูงใจในการสร้างสรรค์งานเป็นอย่างมาก ทั้งการใช้วัตถุดิบที่อยู่รอบตัว ค่อนข้างหาง่ายไม่เสียค่าใช้จ่าย การพลิกแพลงแปรรูปให้ของธรรมดาทรูคุณค่าขึ้น ทั้งยังใช้ธรรมชาติรอบตัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด และนำทางความคิด ความรู้ในยุคปัจจุบันกลับมาสู่ฐานของธรรมชาติ ซึ่งนำมาสู่จินตนาการอันน่ามหัศจรรย์ จากบทความของ เดวิด โบห์ม “จะเห็นว่าระดับที่สูงขึ้นถัดไปของการคิดจะผุดขึ้นเมื่อมีปัญหามาให้แก้ไข เป็นปัญหาที่ไม่มีรูปแบบความทรงจำใดช่วยได้ สิ่งที่เกิดขึ้นจึงเป็นการที่จิตพยายามจะ “ค้นหา” ว่าต้องทำอย่างไร โดยทั่วไปแล้วกระบวนการนี้มักเกี่ยวข้องกับความนึกฝันเชิงจินตนาการและเชิงเหตุผล นั่นคือ การจัดระเบียบและการจัดเรียงภาพและมโนทัศน์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ด้วยวิธีใหม่ และปรับเปลี่ยนภาพและมโนทัศน์ที่ว่ำนั่น จิตก็อาจบรรลุถึงการแก้ปัญหาได้”³⁷ ทำให้เข้าใจได้ว่าการแก้ไข ปัญหาหรือเผชิญกับสิ่งใหม่เป็นหนทางของความสร้างสรรค์ โดยแดจังกึมมีการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าตลอดเวลา องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นจึงมีทั้งการปะติดปะต่อ จินตนาการ สร้างสรรค์ และ ทรงคุณค่า

³⁷ เดวิด โบห์ม, *ว่าด้วยความสร้างสรรค์*, (กรุงเทพ : สอนเงินมีมา, 2557), 135.

อิทธิพลจากภาพยนตร์ การ์ตูนเรื่อง อัศจรรย์วิญญาณอลเวง (Soul)

ว่าด้วยการเข้าไปสู่ภายในเบื้องลึกของจิตมนุษย์ ว่าด้วยเรื่องของหนุ่มนักเปียโน โจ กาดเนอร์ ผู้หมกมุ่นในเสียงดนตรีและคิดว่าเป้าหมายสูงสุดคือการได้เล่นเปียโนต่อหน้าผู้คนที่ชื่นชอบเขา และเขาได้รับโอกาสนั้นได้เล่นในร้านแจ๊สที่ดีที่สุดในเมืองนิวยอร์ก (New York City) แต่เขากลับตายก่อนถึงเวลานั้น เขามาสู่โลกหลังความตายกำหนดจิตวิญญาณเชื่อมต่อกับโลกมิติที่อยู่ในจักรวาลนี้ ทำให้ต้องวิ่งเข้ามาเพื่อขอเกิดเพราะเขาไม่เข้าใจ และใจที่มุ่งสู่เป้าหมายทำให้ไม่อยากตาย จนได้พบกับเด็ก 22 ในโลกวิญญาณที่ไม่ยอมมาเกิด เพราะรู้สึกว่าคุณชีวิตมนุษย์นั้นน่าเบื่อ แต่ 22 เกิดความสนใจในชีวิต โจ กาดเนอร์ ที่ล้มเหลวมาทั้งชีวิต แต่ทำไมถึงยังอยากมีชีวิตถึงขนาดนี้ ทั้งคู่ได้โอกาสเข้าร่าง แต่ 22 อยู่ในร่างของโจแทน และเจอเหตุการณ์มากมายทำให้เขาพบว่าชีวิตมันมีค่า และพิเศษมาก ๆ เรื่องเล็กน้อยรอบตัวเขา 22 ซึ่งเป็นเด็กจึงมีความสุขกับเรื่องง่าย ๆ รอบตัว ในขณะที่โจลงมาในร่างแมว กลับทะเลาะทะเลาะอยากที่จะไปเล่นดนตรีในค้ำคืนนัดหมายให้ได้ถึงขนาดทะเลาะกับ 22 สุดท้ายเมื่อเขาได้สนองความต้องการของตัวเองในการเล่นดนตรีวันนี้ ก็พบว่าทุกอย่างมันมาแล้วมันก็จบไป ชีวิตก็เดินต่อไป เขาก็ต้องเล่นดนตรีต่อไป นี่คือการที่วางไว้แต่ทำไมมันอ้างว้างขนาดนี้ เจ้าของร้านดนตรีแจ๊สได้กล่าวประโยคสำคัญของการตูนเรื่องนี้ไว้อย่างสั้น ๆ ว่า “ปลาอยากอยู่ในมหาสมุทร แต่เมื่อลงสู่มหาสมุทรก็ยังคิดว่านี่แค่ น้ำทะเล” และเขาได้นึกย้อนพฤติกรรมของ 22 ที่มีความสุขกับชีวิตในทุก ๆ ขณะจิต หน้ากระทบแสงเข้า หรือดอกไม้ร่วงลงบนมือ เขาเห็นความงามของการมีชีวิตมันไม่ได้ยิ่งใหญ่เลย เขาจึงตั้งมั่นในการใช้ชีวิตให้มีค่าทุก ๆ วัน

การสร้างแรงบันดาลใจเริ่มต้นจากเรื่องง่าย ๆ ในชีวิต วิทยานิพนธ์พยายามแสดงออกมาในรูปแบบการสร้างแรงบันดาลใจในสิ่งที่ถนัดและทำได้ เรื่องใกล้ตัวเพียงจับดินสอปากกาและการทำงานร่วมกัน ความคาดหวังสูงสุดในการสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ คือ การสร้างประสบการณ์เท่านั้นเอง และคิดว่างานศิลปะไม่มีกฎเกณฑ์ งานศิลปะไม่สามารถวัดระดับหรือบอกว่าอันไหนดีกว่ากันได้ ทุกคนแสดงออกมาจากความงามในชีวิตจากภายในออกสู่ภายนอกสร้างความเป็นรูปธรรมให้ภายในได้รู้สึกชัดเจนกับจิตคู่ขนาดนี้ และความชัดเจนและแม่นยำจะเกิดขึ้น งานทุกชิ้นที่ถูกสร้างขึ้นจะมีเรื่องราว และความงามในแบบของแต่ละคน เพียงเปิดใจมองและทำความเข้าใจในความแตกต่าง (เดวิด โบห์ม, 2557)

2. อิทธิพลที่ได้รับจากผลงานศิลปกรรม

ศิลปกรรมจากงานภูมิศิลป์ (Land Art) แลนด์อาร์ตเป็นกระแสเคลื่อนไหวทางศิลปะที่เริ่มต้นขึ้นในสหรัฐอเมริกา (เป็นส่วนใหญ่) ในราวปลายยุคทศวรรษ 1960s ถึงปลายยุค 1970s ที่ใช้พื้นที่หรือภูมิทัศน์ในธรรมชาติสร้างงานศิลปะอย่างเฉพาะเจาะจงกับพื้นที่ (Site - Specific) กระแสเคลื่อนไหวนี้พัฒนามาจากศิลปะมินิมอลลิสม์และคอนกรีตชาวลาอาร์ต ผนวกกับการเริ่มต้นของกระแสเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม และความเป็นธุรกิจการค้าอย่างหนักของวงการศิลปะอเมริกันในช่วงปลายยุค 1960s ซึ่งส่งอิทธิพลให้ศิลปินมีแนวคิดต่อต้านความเป็นธุรกิจของศิลปะ และทำงานที่หลีกเลี่ยงจากการตลาดในโลกศิลปะ โดยการใช้วัตถุเรียบง่าย ลดทอนรายละเอียดและการประดับประดาอันเกินจำเป็น ซึ่งเป็นแนวทางของศิลปะมินิมอลลิสม์ และการใช้วัสดุตามธรรมชาติที่คนส่วนใหญ่มองว่าต่ำต้อยด้อยค่า ซึ่งเป็นแนวทางของ อาร์เต้ โฟเวอรา และการสร้างความมีส่วนร่วมในการปฏิสัมพันธ์ของผู้คน ชุมชน สังคม กับศิลปะ จากแนวคิดประติมากรรมสังคม (Social Sculpture) ของ โจเซฟ บอยส์ ที่มุ่งเน้นการวิดิเร้นประสิทธิภาพและความคิดสร้างสรรค์ในทุกสภาพแวดล้อม ศิลปินแลนด์อาร์ตยังได้รับอิทธิพลจากงานศิลปะในยุคก่อนประวัติศาสตร์อย่าง สโตนเฮนจ์ (Stonehenge) อีกด้วย

Land Art ศิลปะบนผืนโลก ความไม่จีรังยั่งยืนในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ แลนด์อาร์ตพัฒนามาจากศิลปะมินิมอลลิสม์และคอนกรีตชาวลาอาร์ตผนวกกับการเริ่มต้นของกระแสเคลื่อนไหวทางสิ่งแวดล้อม และแนวคิดต่อต้านความเป็นธุรกิจของศิลปะ ศิลปินแลนด์อาร์ต มักจะนำวัสดุที่ได้มาจากธรรมชาติมาใช้ทำงานศิลปะ และมักจะสร้างงานในพื้นที่หรือภูมิทัศน์ในธรรมชาติ สรรวจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม การทำงานศิลปะที่ต้องการพื้นที่ธรรมชาติอันกว้างใหญ่และเปิดโล่ง ทำให้ผลงานของพวกเขาไม่ใช่งานที่ทุกคนจะดูกันได้ง่าย ๆ และบางครั้งถูกกระแจะกระแหนว่าเป็นศิลปะสำหรับชนชั้นสูง

ศิลปินแลนด์อาร์ต มักจะนำวัสดุที่ได้มาจากธรรมชาติโดยตรงมาใช้ทำงานศิลปะ ไม่ว่าจะเป็น ดิน หิน ก้อนกรวด ต้นไม้ใบหญ้า กิ่งไม้ (ที่เก็บตกได้) หรือแม้แต่ น้ำ พวกเขา มักจะสร้างงานศิลปะในพื้นที่หรือภูมิทัศน์ในธรรมชาติ และมักจะเป็นงานชั่วคราว หรือบางครั้งก็เป็นงานที่ทำขึ้นถาวรแต่ปล่อยให้ทิ้งไว้ให้เปลี่ยนแปลงและเสื่อมสลายไปตามธรรมชาติ แล้วบันทึกแต่เพียงภาพถ่ายหรือวิดีโอเอาไว้เป็นหลักฐานเท่านั้น ด้วยการทำงานที่ไม่คงทนถาวร เสื่อมสลายง่าย และมีอายุสั้น

เช่นนี้ ทำให้พวกเขาหลุดพ้นจากความเป็นธุรกิจในตลาดศิลปะกระแสหลักนั่นเอง ศิลปินแลนด์อาร์ต มักจะใช้วัสดุที่พบได้ในพื้นที่ที่พวกเขาเลือกทำงานเท่านั้น เพื่อเป็นการแสดงความเคารพต่อความเฉพาะตัวของสถานที่แต่ละแห่ง และสถานที่เหล่านั้นก็ถูกเลือกด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันออกไป แนวคิดของการทำงานศิลปะที่เฉพาะเจาะจงกับพื้นที่นั่นเอง ที่เป็นสิ่งที่ศิลปินแลนด์อาร์ตเป็นผู้บุกเบิกขึ้นในโลกศิลปะ การทำงานศิลปะที่ต้องการพื้นที่ธรรมชาติอันกว้างใหญ่ เปิดโล่ง ทำให้ผลงานของพวกเขาไม่ใช่งานที่ทุกคนจะดูกันได้ง่าย ๆ ด้วยเหตุนี้เอง แลนด์อาร์ตจึงเป็นการตั้งคำถามกับจุดประสงค์เบื้องต้นที่สุดของงานศิลปะ นั่นคือการเป็นสิ่งที่ 'ถูกดู' นั่นเอง

อนึ่ง ศิลปินแลนด์อาร์ต ไม่ได้ทำงานศิลปะที่ 'วางอยู่' ในภูมิทัศน์ธรรมชาติ หากแต่ใช้ภูมิทัศน์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 'เป็นปัจจัย' สำคัญที่ก่อให้เกิดงานศิลปะ นิยามอันเด่นชัดของศิลปินแลนด์อาร์ต คือการปฏิเสธรูปแบบที่แสดงงานศิลปะตามแบบแผนเดิมอย่างหอศิลป์และพิพิธภัณฑ์ ปฏิเสธความเป็นธุรกิจการค้าที่ครอบงำศิลปะอย่างสิ้นเชิง และท้าทายขนบเดิมๆ ของนิยามความเป็นศิลปะที่เป็นเพียงสิ่งซื้อ - ขายเพื่อผลกำไร ในช่วงปลายยุค 1960s และ 1970s ซึ่งเป็นหนึ่งในช่วงเวลาแห่งการทดลองมากที่สุดในประวัติศาสตร์ศิลปะตะวันตก ด้วยกระแสเคลื่อนไหวอันหลากหลาย และศิลปินทำงานในหลายรูปแบบหลากหลายสไตล์ไปพร้อม ๆ กัน ทำให้บางครั้งแยกแยะได้ยากว่าศิลปินคนไหนทำงานแบบใด หรือเป็นงานศิลปะประเภทไหน รูปแบบของแลนด์อาร์ตเองก็มีลักษณะแบบเดียวกับศิลปะมินิมอลลิสม์ ในแง่ที่มุ่งเน้นการแสดงออกถึงการครอบครองพื้นที่ของวัตถุ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนกับงานศิลปะ และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความเรียบง่ายและลดทอนของรูปทรง แต่ถึงจะรับรูปแบบทางสุนทรียะบางประการมาจากมินิมอลลิสม์ แต่สิ่งที่แตกต่างกันก็คือ ศิลปินแลนด์อาร์ตมักจะทำให้ความสำคัญกับกระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ และการบันทึกข้อมูลเป็นอย่างมาก และบางครั้งก็ให้ความสำคัญกับท่วงทีการแสดงออกในการทำงานแบบเดียวกับศิลปะแสดงสด ซึ่งทำให้มันมีลักษณะใกล้เคียงกับงานศิลปะในยุคหลังมินิมอลลิสม์ อย่างโพรเซสอาร์ต (Process art) ศิลปะจัดวาง (Installation art) และศิลปะแสดงสด (Performance art) เสียมากกว่า

เอกลักษณ์อันโดดเด่นเฉพาะตัวที่สุดของแลนด์อาร์ต คือ มักจะเป็นงานที่ทำขึ้นในพื้นที่กลางแจ้งและใช้วัสดุธรรมชาติที่ไม่ผ่านกระบวนการ และย่อยสลายผุพังไปตามกาลเวลา ซึ่งแตกต่างกับแนวคิดและสุนทรียะแบบอุตสาหกรรมและสังคมเมืองของศิลปะมินิมอลลิสม์ และ

เช่นเดียวกับคอนเซ็ปต์ชวลอาร์ต แลนด์อาร์ตปฏิเสธคุณค่าของความงามและสุนทรีย์ะ ปฏิเสธความเป็นธุรกิจการค้าในศิลปะรวมถึงการแสดงนิทรรศการศิลปะตามแบบแผนในสถาบันทางศิลปะทั้งหลาย พวกเขาให้ความสำคัญกับความไม่จีรังยั่งยืนของศิลปะ และถึงแม้ผลงานศิลปะแบบแลนด์อาร์ตมักจะใหญ่โตมหึมาและดูน่าตื่นตา แต่สิ่งที่เป็นสาระสำคัญที่สุดของมันเสมอ ก็คือ 'ความคิด' ศิลปินแลนด์อาร์ตโดยส่วนใหญ่เป็นผลผลิตของยุคสงครามเวียดนาม หลายคนถูกเกณฑ์ทหารไปรบ แต่พวกเขาก็ได้สิทธิเล่าเรียนฟรีตามกฎหมาย GI Bill (กฎหมายสิทธิประโยชน์สำหรับทหารผ่านศึกสงครามโลกครั้งที่ 2) นี่เป็นเหตุผลที่พวกเขาปฏิเสธสุนทรีย์ะแบบอุตสาหกรรมและจักรกล ซึ่งมีส่วนอย่างยิ่งในการสนับสนุนสงครามนั่นเอง³⁸ (The Momentum)

ภาพที่ 2 Jennifer Bolande, VisibleDifference, LanceGerber,

ที่มา : <https://www.kcet.org/shows/artbound/desert-x-land-art-at-the-edge-of-the-city>

ตัวอย่างผลงาน Visible Difference by Jennifer Bolande | Lance Gerber (ภาพตัวอย่างที่ 2) การมองเห็นค่าความสำคัญของขยะหรือของเหลือใช้เป็นผลพวงจากยุคก่อน ยุคที่ทุน

³⁸ The Momentum, ศิลปะบนผืนโลก ความไม่จีรังยั่งยืนในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (Land Art), เข้าถึงเมื่อวันที่ 16 กันยายน พ.ศ. 2562, เข้าถึงได้จาก <https://themomentum.co/land-art/> เวลา 18.12 น.

นิยมเข้ามาถือสิทธิพลในการใช้ชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก ระบบอุตสาหกรรมที่ผลิตเพื่อให้เพียงพอต่อจำนวนผู้บริโภค การแข่งขันด้านการผลิตที่สูงตามผู้บริโภค การเข้าโฆษณาจึงสำคัญมากในช่วงนี้เพราะการจะเข้าถึงผู้บริโภคได้ก็ต้องสร้างภาพลักษณ์ให้คนเข้าถึงกันได้ง่ายและทั่วถึง ถนนหนทางใช้สัญจรหรือในที่สาธารณะสำคัญมากช่วยให้ผู้คนได้พบเห็นอย่างง่ายดาย เช่น ทางผ่านรถ ป้ายที่สร้างเรียงรายติดๆ กันอยู่ริมถนน สร้างขึ้นมาอย่างแน่นหนาแข็งแรง ทั้งยังสูงและใหญ่ตระหง่านท่ามกลางทิวทัศน์เพื่อการมองเห็นอย่างง่ายดาย แต่ครั้นยุคสมัยได้เปลี่ยน วิถีคิดในโลกสมัยใหม่ไวขึ้นเร็วขึ้น การโฆษณาผ่านป้ายบิลบอร์ดน่าจะไม่ใช่กลยุทธ์ที่คนนิยมกันแล้ว ซึ่งราคาสูงและการบำรุงรักษาก็แสนแพง ในยุคนี้เป็นยุคแห่งอินเทอร์เน็ตการเข้าถึงโฆษณาเป็นเรื่องง่าย คนเข้าถึงข้อมูลสินค้าได้โดยไม่ต้องใช้การมองผ่านป้ายบิลบอร์ด แต่มองผ่านทางโทรศัพท์มือถือคอมพิวเตอร์ มันสะดวกกว่ามากและลดอัตราการเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุในท้องถนนได้ด้วยการเข้าถึงข้อมูลสินค้าที่ง่ายดายแบบนี้จึงทำให้การแข่งขันเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตมากกว่าการแปะป้ายโชว์ตามข้างทาง กลยุทธ์เปลี่ยนไป ทิวทัศน์แปลก ๆ ที่ถูกสร้างขึ้นก็เปลี่ยนไป

จากป้ายสินค้าสู่ป้ายโฆษณาต่าง ๆ ถนนดูต่างและไร้ชีวิต เพราะโครงสร้างที่สร้างขึ้นมานั้นไม่เห็นมีประโยชน์อะไรกับทิวทัศน์เลย ทิวทัศน์จึงดูแปลกเหมือนมีส่วนเกินอยู่ในสายตา การสร้างผลงานชื่อ Visible Difference by Jennifer Bolande | Lance Gerber ขึ้นนี้เป็นแรงบันดาลใจในการทำงานศิลปะที่มีชีวิตที่คล้ายคลึงกับวิทยานิพนธ์ คือ การนำผลงานในอดีตจากยุคเก่ามาสร้างสรรคงานเพื่อบอกเล่าการเปลี่ยนแปลงในโลก ป้ายพวกนั้นในที่สุดก็ดูไม่ร่าเริงอีกต่อไป มีสหายเก่ามาเยี่ยมเยือนแล้ว โฉมใหม่ที่แปะทับไปยังโครงสร้างอันแข็งแกร่งคงทนมีความสร้างสรรค์ขึ้น ผู้สร้างได้พยายามลดความประดักประเดิดออกจากทิวทัศน์ทางสายตา ใช้วิศวกรรมชาติของสถานที่นั้น ๆ ทับลบลอกลงไปเพื่อให้ป้ายถูกกลืนหายไปกับบรรยากาศ Ennifer Bolande มันส่งผลกระทบต่ออย่างน่าประหลาดใจ และมีประสิทธิภาพทั้งสามด้านของป้ายโฆษณา Visible Distance นำเสนอรูปแบบที่หลากหลายในมุมมอง จากถนนทางเข้าหลัก เมื่อถึงจุดหนึ่งพวกเขาพบความพอดีกับภูเขาที่อยู่ด้านหลังพวกเขา และภาพลวงตาเกือบจะสมบูรณ์แบบ (หรืออย่างใดอย่างหนึ่งซึ่งอาจจะตรงกับสภาพอากาศของวันนั้นพอดี) ช่วงเวลาที่เกิดขึ้นเป็นประจำควรได้รับการรับชมซ้ำ ๆ ดังนั้นเตรียมพร้อมที่จะล่องเรือในเส้นทาง Gene Autry Trail ป้ายขัดสลับกับทิวทัศน์เป็นจังหวะ

และเน้นทิวทัศน์โดยรอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความแพร่หลายของป้ายโฆษณาและให้พื้นที่ลักษณะเก่าแก่กลับเป็นแบบใหม่ด้วยวิธีสร้างสรรค์ของเขา³⁹ (Shana Nys Dambrot)

ภาพที่ 3 Doug Aitken, Mirage, Osceola Refetoff

ที่มา : <https://www.kcet.org/shows/artbound/desert-x-land-art-at-the-edge-of-the-city>

งานอีกชิ้นก็คือ Desert X: Land Art at the Edge of the City Mirage (ภาพตัวอย่างที่3) ตอนนี้งานดังมาก และมีคนชอบถ่ายรูปลง IG ศิลปินสร้างงานชิ้นนี้ไว้แถบตีนเขา พื้นที่ตรงนั้นเป็นที่ส่วนบุคคล คนทั่วไปเข้าไปไม่ได้ นอกจากจะเข้าไปเพื่อดูงานนี้ ทิศเหนือและตะวันออกของบ้านหันหน้าเข้าหุบเขา การดูงานควรจะต้องอยู่ที่นั่นทั้งวัน หรือกลับมาดูหลาย ๆ ช่วงของวันก็ได้ จะได้เห็นการเปลี่ยนแปลงของแสงที่มีปฏิกริยากับตัวอาคาร บางครั้งทำให้อาคารดูเหมือนล่องหน ดูเหมือน

³⁹ Shana Nys Dambrot, Desert X : Land Art at the Edge of the City, เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.kcet.org/shows/artbound/desert-x-land-art-at-the-edge-of-the-city> เวลา 16.01 น.

ราบไปกับพื้น ดูเหมือนมีเวทมนตร์ หรือทำให้ได้ภาพแบบกล่องคาไลโดสโคป เป็นประสบการณ์ที่
แปลกและเหนือจริง โดยเกิดขึ้นจากสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติจริงๆ⁴⁰

ภาพที่ 4 Phillip K. Smith, Lucid Stead, in California,
ที่มา : <https://www.core77.com/posts/25989/lucid-stead-phillip-k-smith-iiis-suh-weet-mirrored-desert-cabin-25989>

งานอีกชิ้นของ Lucid Stead (ภาพตัวอย่างที่ 4) เป็นผลงานศิลปะชั่วคราวที่สร้างขึ้นในปี 2013 ใน Joshua Tree, California ตั้งอยู่ในทะเลทรายแคลิฟอร์เนียสูงสำหรับการติดตั้ง Phillip K. Smith III ใช้เฟิงพักอาศัยอายุ 70 ปีขึ้นไป Lucid Stead เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเข้าถึงความเงียบ

⁴⁰ Shana Nys Dambrot, Desert X : Land Art at the Edge of the City, เข้าถึงเมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.kcet.org/shows/artbound/desert-x-land-art-at-the-edge-of-the-city> เวลา 16.01

สงบและจังหวะแห่งการเปลี่ยนแปลงของทะเลทราย สมิท กล่าวในเวลานั้น "เมื่อคุณเดินช้าลงและจัดแนวตัวเองกับทะเลทรายโครงการจะเริ่มคลี่คลายต่อหน้าคุณมันแสดงให้เห็นว่ามันเกี่ยวกับแสงและเงาแสงสะท้อนแสงที่ฉายและการเปลี่ยนแปลง"⁴¹ กล่าวคือ ไม่ใช่ใช้ขัดสลับกับกระจกนั้นเป็นไม้เก่าของเพิงพักโบราณนี้สร้างอาคารมีอยู่ และไม่มีอยู่ของเพิงพักโบราณที่ผู้พำนักนี้ กระจกแสดงอารมณ์สีของท้องฟ้าแบบแบ่งเป็นช่องชัดเจน ในเวลายามเย็นที่ดวงอาทิตย์บนท้องฟ้าเริ่มตก เจดสีในท้องฟ้า ทั้ง สีชมพู ฟ้าม่วง เหลือง ภูเขาจะเป็นสีฟ้าสีแดงสีน้ำตาลสีขาวยาวสีม่วงและสีดำได้อย่างไรในหนึ่งวัน โดยตั้งประสบการณ์ของการเปลี่ยนแปลงของแสงเมื่อเวลาผ่านไป การสร้างงานแบบสะท้อนเพื่อจุดประสงค์บางอย่างตามที่กล่าวมา (Rain Noe)

ดังจะเห็นจากงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ที่ได้รับวิถึคิดจากการปล่อยให้อิสระของธรรมชาติได้ไหลดล่น (ธรรมชาติในที่นี้คือจินตนาการของเด็กและการกระทำที่เห็นเป็นรูปธรรม) จุดประสงค์เพื่อดูแล้วรู้สึกผ่อนคลาย ให้งานได้แสดงพลังของมันออกมาอย่างเต็มที่ ราวกับว่าเป็นพื้นที่ทางความคิด (Space) ในองค์ประกอบศิลปะ คือ ความว่าง นั้นเอง เมื่อเราเข้าไปสัมผัสจะรู้สึกทันทีว่าไม่ต้องไปจัดการกับธรรมชาติเยอะ เอาแต่พอสบาย เหมือนผู้จัดสรรไม่มีตัวตนของผู้จัดสรรอยู่ในงาน แต่ก็ยังเป็นส่วนหนึ่งกับธรรมชาติที่พยายามปล่อยออกมา ทั้งพยายามขับเน้นธรรมชาติของสิ่งนั้น ๆ เพื่อไม่ปล่อยให้รู้สึกว่าการเข้าไปมีบทบาทตัวตนหรือการโน้มถ่วงใด

ธรรมชาติในที่นี้อาจไม่ใช่ธรรมชาติที่เป็นรูปธรรมดังที่รับอิทธิพลหลัก โดยนำมาตีความให้เป็นการสร้างสรรคที่บ่งบอกว่าความคิด และจินตนาการภายในที่แสดงออกผ่านทางลายเส้นของพวกเขาเหล่านั้นแหละ ที่เป็นธรรมชาติในรูปแบบของการแสดงพลังภายในออกมา เราไม่สามารถคาดเดาได้เลยว่าพวกเขาไปพบเจออะไรมาบ้าง พวกเขาแสดงออกมาอย่างเรียบง่ายและเป็นธรรมชาติไม่ผ่านการขัดเกลาจากสังคมมากเท่าผู้ที่สัมผัสในโลกภายนอกมานานกว่า ดังนั้นพฤติกรรมเลียนแบบธรรมชาติรอบตัวของพวกเขาจึงเข้าถึงจิตใจได้ง่ายที่สุดและสบายตา

⁴¹ Rain Noe, 'Lucid Stead' Phillip K. Smith III's Suh-Weet Mirrored Desert Cabin, เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ.2562, เข้าถึงได้จาก <https://www.core77.com/posts/25989/lucid-stead-phillip-k-smith-iiis-suh-weet-mirrored-desert-cabin-25989> เวลา 17.10 น.

การประมวลผลอิทธิพลในการสร้างสรรค์

เรื่องราวรอบตัวส่งผลกับประสบการณ์ชีวิตของแต่ละบุคคลที่แตกต่างกัน เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันมีผลกับวิถีชีวิต ชุมชน สังคม การเมือง และประเทศ รวมไปถึงประชาชนโลก ในยุคที่รวดเร็วปฏิเสธไม่ได้เลยว่าสื่อโซเชียลมีเดียมีผลต่อความคิดมนุษย์ และครอบงำประชากรเกือบทั้งโลก ยุคที่ผู้คนเดินทางผ่านรูปภาพและตัวหนังสือ เรียนรู้ที่จะใช้ชีวิตร่วมกับมัน นำมันเข้ามาเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิต ซึ่งเชื่อว่าโลกใบนี้มีความเข้าใจร่วมกัน คลังความรู้มหาสารเคลื่อนที่ได้ และเข้าถึงง่าย ผู้คนเข้าถึงความรู้ได้รวดเร็วทำให้ปรับใช้ในรูปแบบของตนเองอย่างอิสระ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีในการเข้าถึงความจริงบางอย่างที่ถูกเก็บงำ สามารถใช้วิจารณญาณในการวิเคราะห์ความเป็นเหตุและผลได้ ทุกอย่างถูกเผยแพร่ผ่านตรรกะของแต่ละคน เมื่อเกิดการฟังมากวิเคราะห์มากทำให้ผู้คนตกลึกความคิดในแบบของแต่ละคน แต่ทุกอย่างล้วนตั้งอยู่ในหลักศีลธรรมและเป็นพลังในการเปลี่ยนโลก ดั่งบทความในบล็อกของนักวิเคราะห์ที่ใช้ชื่อ Geng Sittipong กล่าวว่า คนรุ่นใหม่ไม่ใช่คนที่เข้าถึงยาก แต่เป็นคนที่มั่งมีพลัง ความรู้ และอิสระบนโลกที่ไร้พรมแดน ขอเพียงแค่เข้าใจ ให้พวกเขาได้ใช้พลัง ความรู้ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งรอบตัวให้ดีขึ้น และพาไปสู่ความสำเร็จในแบบที่ไร้ขีดจำกัดบนโลกยุคใหม่⁴² บางครั้งอาจจะมีมีความความเข้าใจที่ผิดขึ้นมาถึงคนในรุ่นหลัง อาจเกิดความกังวลเพราะโลกที่กว้างและหลากหลายใบนี้ ทำให้บางครั้งเกิดสิ่งแปลกประหลาดที่ไม่เคยมีมาก่อนอยู่บ่อยครั้ง ทำให้คนที่รับรู้ความปกติมาตลอดเกิดความระส่ำระสายและไม่มั่นคง มันไม่แปลกที่เมื่อก่อนเรายังไม่เคยรู้เรื่องอะไรอีกมากมายที่ตอนนี้เข้าถึงง่าย นั่นก็เป็นความเชื่อมั่นในวิทยานิพนธ์ที่จะพยายามเข้าไปสำรวจภายใน และนำออกมาแสดงในรูปแบบที่สร้างสรรค์ (แก่ง สิทธิพงษ์)

⁴² แก่ง สิทธิพงษ์, Creative Talk, เข้าถึงเมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ.2563, เข้าถึงได้จาก

บทที่ 3

การกำหนดรูปแบบและวิธีการในการสร้างสรรค์

การประมวลความคิดจากข้อมูลเพื่อใช้ในการสร้างสรรค์

ความถี่และความซ้ำของระบบแบบอุตสาหกรรมนั้นมีมาอย่างยาวนาน ซึ่งคุณภาพชีวิตของคนนั้นเริ่มพิศดารขึ้นไปทุกที ความใส่ใจของภาครัฐนั้นหาใช่คำตองของยุคสมัยนี้ เหมือนทุกสิ่งที่เป็นไปตามพลวัตมันเริ่มจะแย่งลงทุกวัน การศึกษาที่เกิดขึ้นในยุคแห่งอุตสาหกรรมนั้น เห็นมนุษย์เป็นแค่เครื่องจักรในการทำงาน เด็กนักเรียนก็เป็นหนึ่งในฟันเฟืองของระบบที่สร้างเพื่อทุนนิยม ซึ่งบริหารโดยคนกลุ่มเล็ก ๆ ในโลกใบนี้ ผลพวงทางประวัติศาสตร์ที่เกินจะควบคุมต้องถูกจัดการ จึงเป็นจุดมุ่งหมายในการทำวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้ เมื่อเห็นประเด็นชัดเจนถึงเรื่องการสร้างสรรค์เยาวชน และการทำลายรากฐานบางอย่างที่ครอบงำมนุษย์อยู่ จึงพยายามนำสองประเด็นที่สำคัญมาจัดการคิดวิเคราะห์ โดยใช้คำจำกัดความง่าย ๆ คือ ทำลายและพัฒนา เพื่อให้เห็นบริบทการเปลี่ยนแปลง สองอย่างในกระบวนการสร้างสรรค์ใช้หลักทางทัศนธาตุที่มีผลต่ออารมณ์ความรู้สึก และให้ความสำคัญเรื่องกระบวนการให้มากขึ้น เช่น การรับรู้ความเปลี่ยนแปลงของวัตถุทางอารมณ์ในงานสร้างสรรค์ที่มันสามารถคาดเดากระบวนการได้ เพื่อสร้างความเคลื่อนไหวให้กับอารมณ์การรับรู้ ทั้งยังดูมีชีวิตมากยิ่งขึ้น

สุนทรียะทางความรู้สึกมีความสำคัญกับงานสร้างสรรค์ รูปแบบงานมักเป็นการประกอบสร้าง การจัดวางเพื่อสร้างอารมณ์ทางความคิด โดยขบเน้นกระบวนการสร้างสรรค์ของเด็กหรือคนทั่วไปที่ร่วมสร้างสรรค์งานผสมผสานกับงานจัดวางที่ขบเน้นเพื่อสื่อสารต่อสังคมไปในทางที่ต้องการ

การวิเคราะห์ทัศนธาตุเบื้องต้น

ทัศนธาตุเป็นหลักการเบื้องต้นในการดูงานศิลปะ ทัศนธาตุสร้างความเห็นเป็นผลที่ใช้สนับสนุนชิ้นงานเพื่อให้บรรลุผลในการสื่อความหมายได้อย่างลงตัวขึ้น ซึ่งบางครั้งเรื่องราวน่าเป็นหลัก และทัศนธาตุเป็นตัวเสริม แต่งงานบางประเภทอาจใช้ทัศนธาตุเป็นตัวหลักในการสื่อสาร ซึ่งในวิทยานิพนธ์นี้สร้างสองความหมายในงาน นั่นคือการเสนอเรื่องราวที่เป็นคู่ตรงข้ามกันโดยเสนอเรื่องรูปและนาม ซึ่งใช้สองสภาวะในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความสมดุลและสร้างความนิ่งเพื่อให้หยุดคิดถึงสภาวะที่เหนียวรั้งกันอยู่อย่างลงตัว และใช้หลักการสร้างความหมายทางเทคนิคลงไปในงาน เทคนิคจะแสดงสัจจะทางวัสดุโดยตรงทำให้เรื่องราวจะมีความชัดเจนในความรู้สึกมากยิ่งขึ้น

ทัศนธาตุในงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1

ภาพที่ 5 ชื่องาน New(s) - Hope – Paper – Empty – ความหวังของกระดาษเปล่า

เส้น (Line) ทางกายภาพมักมีลักษณะเคลื่อนสายตายจากจุดกลางขึ้นสู่บนและไหลลงมาสู่ข้างล่าง เส้นในความหมายแสดงสู่สายตาเห็นเป็นเส้นวงรีเสมอ รายละเอียดในกรอบทุกชิ้นมักจะดูพวยพุ่ง เพื่อให้ความรู้สึกเบื้องต้นถึงการเจริญงอกงาม อิศรภาพที่ไม่มีสิ้นสุด แทรกไปด้วย

รายละเอียดของเส้นภายในรูปทรงที่ดูสนุกสนาน โดยพยายามสร้างสรรค์รูปทรงให้เกิดพื้นที่ว่างเพื่อการขีดเขียนต่อของผู้คนที่ทำให้เกิดเส้นในรูปทรงที่สร้างขึ้น โดยเกิดจากการใช้ สี ปากกา ในการขีดเขียนซึ่งไม่สามารถกำหนดทิศทางได้ เพื่อทำให้เกิดเส้นภายในทะยานขึ้นไปแต่ก็ยังมีเส้นเล็ก ๆ ตัดแบบไร้ทิศทาง ทำให้เกิดความนิ่ง และความสนุกสนานนี้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ

รูปทรง (Form) ทางกายภาพทางธรรมชาติ สร้างเป็นรูปทรงแบบสัญลักษณ์ (symbolism) ใช้ต้นไม้ ที่เป็นรูปทรงหลักใช้ครอบคลุมความคิดในงาน และรายละเอียดเป็นรูปทรงแบบเลขาคณิต สีเหลี่ยม ที่ลักษณะคล้ายกรอบเป็นมวลที่เล็กกว่าเพื่อนำเข้ามารวมกันเป็นมวลเดียวกัน จะเผยให้เห็นเป็นรูปทรงต้นไม้ดังระบบของธรรมชาติที่มีมวลเล็กมากมายจนกลายเป็นมวลใหญ่ เพื่อรองรับลายเส้นประหนึ่งว่าลายเส้นนั้นเป็นสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ

น้ำหนัก ของแสงเงา (Tone) จากแสงที่ถูกจัดจากด้านบน ซึ่งความมืดและความสว่าง ตัดกันชัดเจน ส่งผลให้สามารถรับรู้ระนาบพื้นผิวของรูปทรงได้ชัดเจน และก่อนความหมายในงาน พวยพุ่งขึ้น พยายามเข้าไปมีบทบาทกับแสง ทำให้ขยับเน้นพลังของแสงและเงาทางความรู้สึกได้มากขึ้น และยังเป็นการขยับเน้นความหมายได้อย่างมีเหตุและผลขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

สี (color) ใช้สีจากวัสดุจากวัสดุ เช่น ไม้ กระดาษ คอนกรีต ธรรมชาติเป็นสีเอิร์ธโทน (Earth Tone)⁴³ พื้นฐานกระบวนการความคิดในงานสร้างขึ้นเพื่อขยับเน้นรายละเอียดภายใน เมื่อสัมผัส ใกล้และลึกขึ้นจะพบลายเส้นที่มีชีวิตและร่าเริงสื่อถึงการสร้างสรรค์

พื้นผิว (Texture) พื้นผิวเกิดจากวัสดุที่นำมาจัดวางเพื่อให้เกิดความหมายที่ตรงกันข้าม โดดเด่นข้างขรุขระ กระดาษที่เรียบ สร้างความนิ่งในงานเพราะพื้นผิวที่ตรงข้ามกันมีสัดส่วนที่เท่า ๆ กัน เพื่อขยับเน้นเนื้อหาที่อยู่ในรายละเอียดของความเรียบของวัสดุ และเกิดเป็นก้อนมวล 1 ก้อนที่มีความเคลื่อนไหวและไม่มีความเรียบนิ่งอีกต่อไป ทับซ้อนความหมายจัดวางลงในความว่างอีกที

ความว่าง (Space) ก้อนมวลแห่งความคิดและจินตนาการในความหมายหลัก ที่มีทั้งเส้น สี แสง น้ำหนัก พื้นผิว รูปทรงและมิติ ถูกจัดวางลงในพื้นที่ว่างที่มีปริมาณพื้นที่ว่างที่มากกว่าสัดส่วนของก้อนชุดความคิด ทำให้การมองงานถูกโน้มน้ำหนักให้คิดต่อ เพื่อให้สัมผัสสัมพันธ์กับก้อนมวล

⁴³ สีเอิร์ธโทน (Earth Tone) คือ ใดๆ ความหมายของสีเอิร์ธโทนจวบจนปัจจุบันนั้นยังไม่มี ความหมายที่ชัดเจนตายตัว แต่สามารถอธิบายได้ด้วยหลักแห่งธรรมชาติผืนแผ่นดิน ดังที่ได้กล่าวไว้ในส่วนภาคความรู้ด้านทฤษฎีสีว่า กลุ่มสีธรรมชาติ (Natural Colors) ประกอบไปด้วยเฉดของสีเทา (ดำ และ ขาว) และสีน้ำตาล แต่เอิร์ธโทนจะมีความหลากหลายของสีในเฉดน้ำตาลซึ่งเป็นเฉดสีของดิน และได้รวมเอาสีต่างๆที่มีอยู่ในธรรมชาติเข้าไป เช่น สีหลักใดๆ ที่มีการผสมของสีน้ำตาลร่วมอยู่ (Any Color Containing Some Brown) และสีจากธรรมชาติจริง ๆ อย่างเช่น ห่อฟ้า ใบไม้ ดวงอาทิตย์ ฯลฯ

ความคิดที่พยายามพุ่งขึ้น เสมือนต้นไม้ที่แตกยอดขึ้นไปเรื่อย ๆ และพื้นที่ว่างนั้นก็ถูกจัดวางให้กับ ความหมายที่จะมาบีบคั้นด้วยอย่างเหลือเฟือ

มิติ (Dimension) ในการมองงานความหมายขั้นแรก เกิดมิติที่ชัดเจนอยู่ 2 ชั้น คือ พื้นหลัง และก้อนความหมายหลัก และเมื่อสัมผัสเข้าไปใกล้ในความหมายขั้นที่ 2 ก็จะมีมวลที่มีมากขึ้น ถูกวางซ้อนทับกันไปมาเกิดมิติที่ละเอียดขึ้น และยิ่งมองไปยังความหมายขั้นที่ 3 จะพบมิติของ ลายเส้นที่ยังมีบทบาทต่อกันอีก มิติในงานชุดนี้หรือทุกชุดสร้างเพื่อการแสดงจุดยืน ในกา ร ค่อย ๆ สัมผัสที่มีความละเอียดขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละมิติของวิทยานิพนธ์

ทัศนธาตุในงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2

ภาพที่ 6 ชุดผลงาน วาดบนโลก - Draw on the earth

เส้น (Line) ทางกายภาพมักมีลักษณะเคลื่อนสายตายจากจุดกลางขึ้นสู่บน ทุกชั้นในงานชุดนี้มักจะดูพวยพุ่ง เพื่อให้ความรู้สึกเบื่องตันถึงการเจริญงอกงาม อิศรภาพที่ไม่มีสิ้นสุด เข้าสัมผัสในความหมายชั้น 2 แทรกไปด้วยรายละเอียดของเส้นผู้สร้างสรรค์ภายในรูปทรง โดยพยายามสร้างสรรค์รูปทรงให้เกิดพื้นที่ว่าง เพื่อการขีดเขียนต่อเติม เกิดจากการใช้ สี ปากกา ในการขีดเขียนซึ่งไม่สามารถกำหนดทิศทางได้ เพื่อทำให้เกิดเส้นที่ภายในทะยานขึ้นไปแต่ก็ยังมีเส้นเล็ก ๆ ตัดแบบไร้ทิศทาง ทำให้เกิดความนิ่งและความสนุกสนานนี้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นเอกภาพ

รูปทรง (Form) ทางกายภาพทางธรรมชาติ สร้างเป็นรูปทรงแบบสัญลักษณ์ (Symbolism) ใช้ต้นไม้ ที่เป็นรูปทรงหลักใช้ครอบคลุมความคิดในงาน และรายละเอียดเป็นรูปทรงแบบเลขาชนิด สี เหลี่ยม เป็นมวลที่เล็กกว่าเพื่อนำเข้ามารวมกันเป็นมวลเดียวกัน จะเผยให้เห็นเป็นรูปทรงต้นไม้ดังระบบของธรรมชาติที่มีมวลเล็กมากมายจนกลายเป็นมวลใหญ่ เพื่อรองรับลายเส้นเล็ก ๆ ภายในประหนึ่งว่าลายเส้นนั้นเป็นสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ

น้ำหนัก ของแสงเงา (Tone) จากแสงที่ถูกจัดจากภายในรูปทรง ซึ่งความมืดและความสว่างตัดกันชัดเจน ส่งผลให้สามารถรับรู้ระนาบพื้นผิวของรูปทรงได้ชัดเจน แสดงแสงสัจจะวัสดุ นั้นๆ อย่างมีนัยยะสำคัญ เพราะนั่นเป็นสิ่งที่เล่าเรื่องราวของวัตถุของช่วงอดีตแล้วนำกลับมาสร้างเป็นสิ่งใหม่ที่ทำให้เกิดคุณค่ามากยิ่งขึ้น เสมือนว่าแสงหรือความสว่างที่เปล่งออกมาจากภายในนั้น กำลังทำงานเพื่อดึงคุณค่าของวัสดุที่ใช้ในการสร้างรูปออกมา เพื่อใช้เล่าเรื่องราวที่เน้น

สี (color) สัมผัสแรกเมื่อมองมักไม่ชัดเจนไม่สะดุดตา ต้องใช้แสงเพื่อแสดงรูปทรงจึงสังเกตเห็นได้ชัดขึ้น สีของรูปทรงที่สร้างมักเป็นสีสว่าง สัมผัสการมองค่อนข้างสบายตา จากพื้นฐานกระบวนการความคิดในงานสร้างขึ้นเพื่อขับเน้นรายละเอียดภายใน เมื่อสัมผัสใกล้และลึกขึ้นจะพบลายเส้นสีสันในเนื้องาน ที่เป็นรายละเอียดมากมาย รวมถึงลวดลายธรรมชาติจาก ใบไม้ ดอกไม้ เมื่อเวลาผ่านไปวัสดุพวกนี้จะค่อย ๆ จืดจางไปสีที่เปลี่ยนไปก่อนไปเป็นสีเอิร์ธโทน ซึ่งสัมผัสถึงเส้นที่ความงามของความเปลี่ยนแปลง เพราะมันค่อนข้างเป็นสัจธรรมของวัสดุทางธรรมชาติที่มีชีวิตร่วมกับ สีสันแห่งลายเส้นที่มีชีวิตเช่นกันและรำเริง

พื้นผิว (Texture) พื้นผิวของเนื้องานที่เกิดขึ้นมักสร้างจากกระบวนการที่แสดงสัจจะของวัสดุจริง เมื่อเราใช้กระดาษเหลือใช้เพื่อสร้างเป็นกระดาษใหม่ เส้นใยที่เชื่อมกันนั้นไม่แข็งแรง มันจะไม่สมบูรณ์เท่ากระบวนการอุตสาหกรรม กระดาษมีพื้นผิวขรุขระและวิธีการติดตั้งงานโดยห้อยรวมกันเป็นแท่งทรงกระบอก และฉายแสงจากด้านในทำให้เห็นระนาบที่เกิดชัดเจนขึ้นก็ทำให้รู้สึกถึงมิติของวัตถุที่แตกต่าง รวมไปถึงความหนาบางของวัสดุด้วย

ความว่าง (Space) ที่ว่างที่เกิดขึ้นเกิดจากพื้นที่ที่ไม่ได้จัดสรรอะไรแต่ก็ถูกสร้างสรรค์ขึ้น เพื่อขั้บเน้นความรู้สึกของสิ่งที่พยายามแสดงออกอย่างชัดเจนให้เกิดความรู้สึกถึงสัจจะของวัสดุจริง ๆ และขั้บเน้นเนื้อหาสำคัญทำให้การดูค่อนข้างง่ายชัดเจนและไม่ขั้บซ้อนเพื่อให้ตรงประเด็นกับเรื่องราวที่น่าเสนอมาทั้งหมด

มิติ (Dimension) ในการมองงานความหมายชั้นแรก เกิดมิติที่ชัดเจนอยู่ 2 ชั้น คือ พื้นที่ว่างในห้อง และก่อนความหมายหลัก ซึ่งยังเชื่อมโยงไปสู่มิติของความคิด คือ ต้นไม้ที่กำลังโตขึ้นในห้องแคบ และเมื่อสัมผัสเข้าไปใกล้ในความหมายชั้นที่ 2 ก็ให้เห็นมวลที่มีมากขึ้นถูกรวบรวมซ้อนทับกันไปมาเกิดมิติที่ละเอียดขึ้น และยิ่งมองไปยังความหมายชั้นที่ 3 จะพบมิติของลายเส้นที่ยังมีบทบาทต่อกันอีก มิติในงานชุดนี้หรือทุกชุดสร้างเพื่อการแสดงจุดยืน ในการค่อย ๆ สัมผัสที่มีความละเอียดขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละมิติของวิทยานิพนธ์

ทัศนธาตุในงานวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3

ภาพที่ 7 ชื่อผลงาน I am - your in the rainy season ชิน - เหว ในฤดูแห่งน้ำฝน

เส้น (Line) ทางกายภาพเป็นเส้นที่ดึงตรงลงมา ส่วนการสัมผัสแรกนั้นเป็นลักษณะเส้นที่กำลังพุ่งขึ้น ค่อย ๆ กระจายรูปทรงตรงจุดสูงสุด การเคลื่อนที่คล้ายกับพลุ ลักษณะรูปทรงในความหมายชั้นแรกในงานคล้ายรูปทรงต้นไม้ เส้นทางกายภาพสวนทางกับเส้นในความหมายของงาน งานจึงมีสภาวะนิ่งเพราะไม่มีเส้นหลักที่นำความรู้สึกชัดเจน ความนิ่งนี้เพื่อขบขันพลังงานสีและความเคลื่อนไหวลายเส้นของเด็กที่วาดภายในให้มีเสน่ห์มากยิ่งขึ้นที่

รูปทรง (Form) สัมผัสแรกในความหมายพื้นฐาน (Primary Content) ลักษณะคล้ายทรงกระบอก ด้านบนรูปทรงแตกตัวกระจายออกด้านข้าง คุบมาคุบมัยเป็นต้นไม้ ที่ก่อตัวตั้งแต่พื้นจากชั้นเล็ก ๆ ประกอบรวมกันเป็นมวลใหญ่เห็นเป็นทรงเลขาคณิตสามมิติ

น้ำหนักของแสงเงา (Tone) กายภาพขั้นพื้นฐานในการมองผลงานชุดที่ 3 จะเห็นน้ำหนักของแสงเงาตัดกันไปมา โดยงานที่ติดตั้งนั้นเป็นระนาบ 2 ด้านลอยอยู่กลางอากาศ เมื่อผ้าหมูนจะเห็นชัดเจนจากสีขาวของผ้าตัดกับเงาที่เคลื่อนตัวหมุนปลิว

สี (Color) มีรูปแบบการสร้างสีอยู่ 2 อย่างในงาน คือ สีจากผ้าเส้นใยธรรมชาติสีจะไม่จัดจ้านผสมผสานกับ ลวดลายไปไม้จากเทคนิคภาพพิมพ์ธรรมชาติอันมีสีเฉพาะในตัวของใบไม้แต่ละชนิด เป็นลักษณะสีเอิร์ธโทน (Earth Tone) ผสมผสานกับลายเส้นศิลปะเด็กที่ใช้สีจุดขนาด ทำให้งานเกิดการทับกันสองชั้นของโทนสีอย่างชัดเจนทำให้อารมณ์หนึ่งผสมผสานกับสีสันที่สนุกสนานของลายเส้นทำให้สีในงานมีความหมายทางศิลปะมากขึ้น

พื้นผิว (Texture) พื้นผิวในวัสดุที่เป็นผ้าค่อนข้างเรียบเพื่อดึงสัญชาตญาณของเส้นสีจากธรรมชาติของกระบวนการพิมพ์และการขีดเขียนของเด็ก และในขณะที่ความเรียบแสดงอารมณ์หนึ่งผสมผสานกับความบางของเนื้อผ้านั้นก็ขบขันอารมณ์ของงานให้ดูอ่อนโยนบอบบางและเบาสบายในขณะเดียวกัน

ความว่าง (Space) เกิดการจัดวางในงานเมื่อมองในระยะที่ห่างออกมาจากการสัมผัสกับวัสดุโดยตรงก่อน เป็นการมองโดยมองจากภาพรวมของมวลทั้งหมดจากความรู้สึกแรกเป็นเรื่องของ การสร้างแรงโน้มถ่วงจากบนลงล่างให้ความรู้สึกกำลังหล่นลงคล้ายเม็ดฝน ซึ่งถูกจัดวางให้เกิดระยะเท่า ๆ และปล่อยให้พื้นที่ว่างซึ่งเป็นความหมายที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดการเข้าไปสัมผัสกับรายละเอียดที่ใช้เป็นเครื่องสื่อสารหลักเพื่อให้เกิดความหมายที่แท้จริง

มิติ (Dimention) ในการมองงานความหมายชั้นแรก เกิดมิติที่ชัดเจนอยู่ 2 ชั้น คือ พื้นที่ว่างในห้อง และก่อนความหมายหลัก และเมื่อสัมผัสเข้าไปใกล้ในความหมายชั้นที่ 2 ก็จะมีมวลที่มีมากเปรียบกับเม็ดฝนถูกวางซ้อนทับกันไปมาเกิดมิติที่ละเอียดขึ้น และยังมองไปยังความหมายชั้นที่ 3 จะพบมิติของลายเส้นที่ยังมีบทบาทต่อกันอีก และยังเชื่อมโยงไปยังมิติทางความคิดคือ

เมล็ดพันธุ์ที่หยดลงแต่มีลายเส้นและกระบวนการแสดงออกของผู้สร้างสรรค์ที่กำลังพวยพุ่งขึ้น เป็นเหตุเป็นผลในงานระหว่างมิติทางกายภาพกับมิติทางความคิด

เทคนิคและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ในวิทยานิพนธ์แต่ละชุดจะมีรูปแบบการสร้างสรรค์ที่เหมือนกันอยู่คือการเข้าไปมีส่วนร่วมร่วมกับสังคม เมื่อสร้างงานข้างต้นในแต่ละชุดเสร็จงานวิทยานิพนธ์จะเข้าไปมีบทบาทกับสังคมทันที หรืออีกนัยยะหนึ่ง คือ สังคมนั้นเข้ามามีบทบาทและส่งอิทธิพลหลักกับการสร้างสรรค์มากที่สุด

วิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1 ชื่อ New (s) - Hope - Paper - Empty - ความหวังของกระดาษเปล่า ตั้งต้นจากการออกไปทำงานกับชุมชนแบบง่ายๆ การไปยัง โรงเรียนนั้นตรงตามประเด็นมากที่สุด โดยนำกระดาษและดินสอสี ไปวางไว้บนโต๊ะ เด็ก ๆ เข้ามาโดยการบอกต่อของเพื่อน ๆ ซึ่งให้เขียนอะไรก็ได้ตามจินตนาการ เมื่อได้ผลงานทั้งหมดพร้อมกับหาข้อมูลเกี่ยวข้องในโรงเรียน และนำมาประมวลผลการดำเนินงานพบว่าเด็กค่อนข้างเกร็งเมื่ออยู่ในคาบเรียน เมื่อตกเย็นเขาจะเป็นตัวของตัวเองมากที่สุดจึงใช้เวลาในการให้พวกเขาสร้างสรรค์งานออกมาผลลัพธ์คือเขาเล่าเรื่องรอบตัวอย่างเรียบง่าย โลกความฝันและความจริงทับซ้อนกันไปมา จึงได้นำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน ชื่อ New(s) - Hope - Paper - Empty - ความหวังของกระดาษเปล่า

อุปกรณ์ในงานชุดที่ 1 New(s) - Hope - Paper - Empty - ความหวังของกระดาษเปล่า โต๊ะนักเรียน กรอบรูป เอ็น (สำหรับติดตั้งงาน) กระดาษเอ 4 (สำหรับทำสมุด) กระดาษเอ 5 สีเมจิก สีไม้ (สำหรับเด็กวาด)

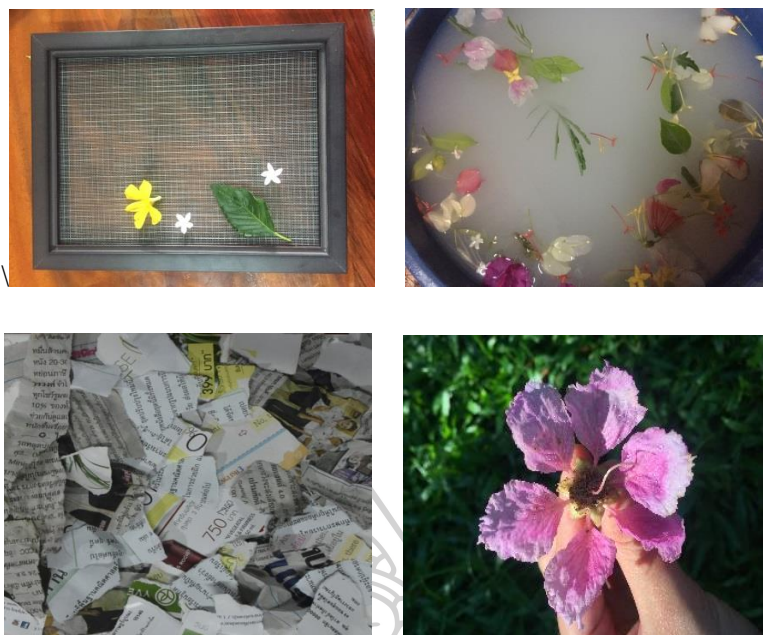
ภาพที่ 8 สมุด โต๊ะ ดินสอสี ดินสอEE ปากกาเมจิก

โดยใช้โต๊ะในการสื่อสารหลัก และนำรูปภาพทั้งหมดมาต่อกันโดยวาดกึ่งก้านสาขาของต้นไม้ที่ส่งต่อให้รูปวาดนั้นเป็นเรื่องราวและจินตนาการที่ผลิดอกออกผลงอกขึ้นไปเรื่อยๆ โดยใช้โต๊ะไม้นักเรียนจึงเปรียบเทียบเป็นต้นไม้จากจินตนาการในการสื่อสาร และทำหนังสือเปล่าสีขาวสะอาดไม่มีข้อความวางไว้บนโต๊ะเสมือนการหยิบยื่นโอกาสทางจินตนาการและการต่อยอดการศึกษาของโรงเรียนไปพร้อม ๆ กัน

วิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2 ชื่อ Draw on the earth - วาดบนโลก ครั้งแรกเข้าไปเก็บข้อมูลและนำมาทำงานโดยไปโรงเรียน ชุดที่ 2 พยายามออกมาจากช่องทางบางอย่าง มาสู่สวนสาธารณะและศูนย์เยาวชน เป็นเรื่องไม่แปลกที่ 2 ที่นี้จะมีเด็กเยอะมากเป็นพิเศษ เพราะเป็นสถานที่ที่สร้างสรรค์รองรับการศึกษานอกห้องเรียนแบบจริงจัง และไร้ขอบเขต วิทยานิพนธ์ชุดนี้พยายามแทรกพัฒนาการในการสื่อสารให้มากขึ้น ไม่ใช่แค่การจัดวางความหมายของโต๊ะและเก้าอี้นักเรียนเหมือนชุดแรก ชุดที่ 2 มีการตีความจากความหมายของสังคมเพิ่มขึ้นเพราะออกไปยังสถานที่ที่รองรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมและครอบครัวที่เยอะขึ้น จึงนำวัสดุเหลือใช้จำพวกกระดาษสีสิ่งพิมพ์ที่มีเรื่องราวมากมายในสังคมที่น่าเสนอในสื่อหลากหลายฉบับ นำมาปั่นรวมกัน และเก็บกระบวนการนี้นำมาทำเป็นศิลปะโดยใช้สื่อวีดีโอ เพื่อแสดงกระบวนการปั่นยั่วรวมกัน เสมือนเอาเรื่องราวข่าวสารในโลกแบบที่เป็นอยู่ที่วุ่นวายมาสร้างใหม่เป็นกระดาษที่ไม่มีข้อจำกัดในการสร้างสรรค์โดยเพิ่มวัสดุจากธรรมชาติพวกดอกไม้ใบไม้เป็นวัสดุตั้งต้นเพื่อให้พวกเขาได้จินตนาการต่อยอดจากธรรมชาติที่มีอยู่ในการสร้างสรรค์

อุปกรณ์ในงานชุดที่ 2 งาน Draw on the earth - วาดบนโลก อุปกรณ์ทำกระดาษจากกระดาษเหลือใช้ (Recycle Paper) เช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ นิตยสาร ที่เหลือใช้ (วัสดุตั้งต้น) ดอกไม้และใบไม้ (ใช้ตกแต่งในกระดาษทำมือ) กาวลาเทกซ์ (เป็นตัวประสาน) กรอบไม้ใส่ตะแกรง (ภาพตัวอย่างที่เป็นตัวกรองกระดาษตามรูปทรง) ผ้า (นำมาปูเพื่อรองกระดาษที่ปั่นแล้ว) เส้นเอ็น (สำหรับติดตั้งงาน) สีเมจิก (สำหรับเด็กวาด) หลอดไฟ (ติดตั้งพร้อมกระดาษ)

สำหรับการติดตั้งนำรูปวาดทั้งหมดนั้นมาใส่เส้นเอ็น ให้มีความยาวที่แตกต่างกัน จัดเรียงลอยอยู่ในอากาศ เมื่อมองไกล ๆ อุปมาอุปมัยว่าเป็นรูปทรงของต้นไม้ ข้างในวงกลมติดตั้งไฟเพื่อให้เกิดแสงที่ขยับเน้นในตัววัสดุกระดาษแสดงัจฉกรรมของกระดาษทำมือ

ภาพที่ 9 บล็อกตะแกรง ถังน้ำสำหรับแช่กระดาษ กระดาษ วัสดุธรรมชาติ

งานชิ้นนี้ถูกจัดแสดงที่หอศิลป์ และเด็กทุกคนที่ร่วมวาดสามารถเป็นศิลปินได้ ซึ่งได้เชิญล่วงหน้าแล้วว่าจะได้จัดแสดงในหอศิลป์ทุกรูป โดยสามารถเข้าไปติดตามต่อทางเพจเฟซบุ๊ก ชื่อเพจเราชอบตัวการ์ตูนของเราเลย (ภาพตัวอย่างที่ 13)

วิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 I am - your in the rainy season ฉัน - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน
ในงานชุดที่ 3 เป็นงานที่มีชุดความคิดคล้ายคลึงกับชุดที่ 2 แต่เปลี่ยนจากการใช้กระดาษมาเป็นผ้าแทน ซึ่งเรียกว่า การทำผ้า อีโค พรินต์ติ้ง (Eco Printing)

ภาพที่ 10 ผ้าฝ้ายธรรมชาติ พลาสติกซีล ถังแช่น้ำสนิม หม้อ

ภาพที่ 11 เชือกป่าน วัสดุธรรมชาติ ฟ็อกกี้ ตะเกียบ

อุปกรณ์ในงานชุดที่ 3 I am - your in the rainy season จัน- เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน การทำผ้าอ้อมโค ฟรินติ้ง (Eco Printing) ผ้าฝ้าย (ใช้ผ้าจากวัสดุธรรมชาติเท่านั้น) ใบไม้ดอกไม้ (วัสดุในการพิมพ์ลาย) น้ำส้มสายชู ตะปู (ส่วนผสมเพื่อให้ใบไม้ดอกไม้เกิดสี) หม้อ เต่าแก๊ส แผ่นพลาสติก (ใช้หนึ่งผ้า) ตะแกรง (ใส่ผ้าเพื่อหนึ่ง) สีเมจิก (สำหรับวาดบนผ้า) โครงเหล็ก

ภาพที่ 12 วิธีทำ ภาพพิมพ์ธรรมชาติ

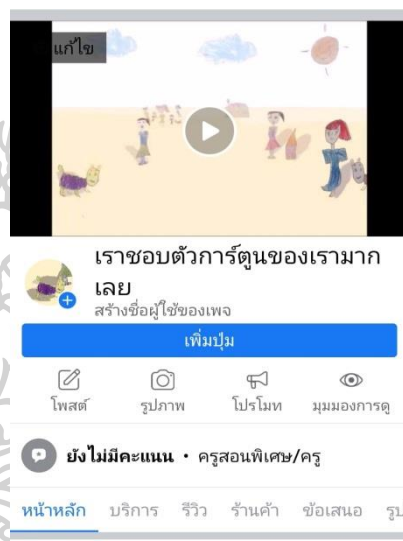
วิธีทำ นำผ้าที่จะย้อม (เป็นผ้าที่ทำจากในธรรมชาติ) ไปซักให้สะอาด ผึ่งให้แห้งแล้วไปแช่ในน้ำที่ผสมสารส้ม (อัตราส่วน 1 ช้อนโต๊ะต่อน้ำ 2 ลิตร บางคนใช้สารส้มน้ำหนักเท่ากับ 10 - 15% ของผ้า) นานอย่างน้อยครึ่งชั่วโมงเอาใบไม้ที่ใช้พิมพ์ชุบในน้ำที่ผสมน้ำส้มสายชูอัตราส่วนน้ำ 2 ส่วน น้ำส้มสายชู 1 ส่วน แล้วจึงนำไปแช่ในน้ำเหล็กประมาณ 10 นาที ผ้าฝ้ายที่ย้อมด้วยลูกข่างทาง สีฟ้าอ่อน ชุบน้ำที่ผสมน้ำส้มสายชูอัตราส่วนน้ำ 2 ส่วน น้ำส้มสายชู 1 และนำไปไม้ที่แช่ในน้ำเหล็กขึ้นมาสะอาดน้ำออกให้หมด แล้ววางบนผ้า จากนั้นเอาพลาสติกมาคลุมทับเพื่อกันไม่ให้สีของใบไม้แผ่กระจายไปเปราะผ้าส่วนไม่ต้องการ แล้วมัดให้แน่น ให้ใบไม้แนบสนิทกับผ้ามากที่สุด และนำไปนึ่ง ถ้างัดด้วยเตาแก๊ส ใช้ไฟระดับอ่อนสุด เป็นเวลา 1.5 - 2 ชั่วโมง ทิ้งไว้จนเย็นจึงค่อย

แกะ และยี่งทั้งไ้วน่านเท่าไหระ สีก็ยั้งติดมากและทนยั้งขึ้น⁴⁴ (Outaboxes)

หลังจากนั้นให้เด็กใช้จินตนาการวาดลงบนผ้าที่มีใบไม้บั้งอยู่เพื่อขั้บเน้นลายเส้นที่มีความหลากหลาย

การติดตั้ง ใช้ตาข่ายเล็กติดตั้งสูงเกือบถึงเพดานและติดตั้งผ้าให้ผ้าห้อยลงมาราวกับว่าเป็นเม็ดฝนจำนวนมาก เป็นการอุปมาอุปมัยเหมือนฝนที่ลงมาเป็นเส้นดิ่งลงและลวดลายกผ้าพิมพ์กับลวดลายการ์ตูนฟุ้งขึ้นมาแทน เหมือนกับหน้าฝนที่ตก

งานสื่อ ของงานทั้ง 3 ชุด โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ เพจเฟซบุ๊ก (ภาพตัวอย่างที่ 13)

ภาพที่ 13 เพจเฟซบุ๊กของวิทยานิพนธ์ ชื่อเราชอบตัวการ์ตูนของเราเลย (ใช้โปรโมทกิจกรรม)

⁴⁴ Outaboxes, How to Eco print, เข้าถึงเมื่อวันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2563, เข้าถึงได้จาก

บทที่ 4

การวิเคราะห์และคลี่คลายสู่การดำเนินงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

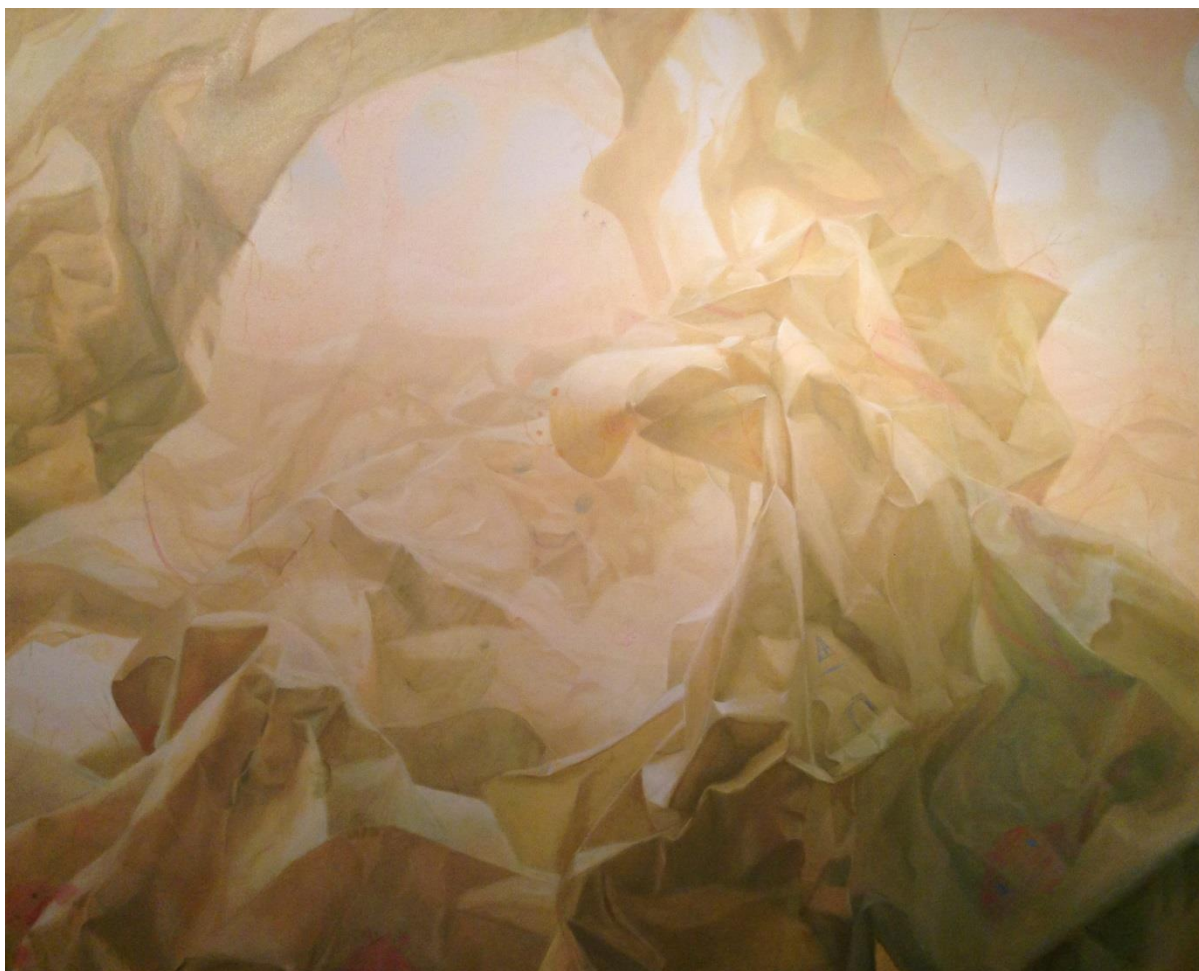
“ห้องเรียนจากภายใน” ชื่อวิทยานิพนธ์พยายามยกระดับความสำคัญเรื่องภายในและภายนอก ทั้งจิตและกายประสานกลมกลืนกันอยู่ตลอดเวลา มนุษย์ทุกผู้ย่อมมีสภาวะแห่งจิตที่พยายามขับเคลื่อนร่างกายเมื่อร่างกายตอบสนองจิตและความคิดก็สร้างให้เกิดกระบวนการที่เรียกว่าความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันที่จะนำพามนุษย์ทั้งหญิงและชายสู่การดำรงชีวิตในรูปแบบของตนเสมอมา ประเด็นของวิทยานิพนธ์นี้พยายามตั้งคำถาม จากบทความของประสาน ต่างใจ จะเห็นได้ว่ากระบวนการคิดของเราจะเปลี่ยนจากภายนอกสู่ภายในและทัศนะจากภายในนั้นเองก็จะหมุนเวียนออกมาเปลี่ยนรูปภายนอก⁴⁵ แต่ในปัจจุบันโลกภายนอกนั้นเป็นห้องเรียนที่หุดหู่กับเส้นทางของชีวิต และห้องเรียนพวกนี้จะเข้ามาสู่ภายในของเรา เมื่อเรารับสารและประมวลสารจากจิตสู่ภายนอกอีกครั้งมัน มันจะเปลี่ยนแปลงรูปภายนอกไปในทิศทางใด สังคมในปัจจุบันนี้เป็นคำตอบของคำถามได้อย่างชัดเจน

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลา มักใช้การวาดภาพสีน้ำมันบนผ้าใบแสดงเรื่องของความฝันและความทรงจำบทบาทที่ผู้ใหญ่ควรงานเป็นเรื่องความฝันความทรงจำซึ่งบทบาทที่สำคัญที่ผู้ใหญ่ควรสร้างให้แก่เด็กนั้นไม่ใช่ความเคยชินที่พบในชีวิตประจำวันการมองย้อนกลับไปและเข้าใจความเปลี่ยนแปลงของเด็ก โดยไม่อาศัยการชี้วัดคุณค่าในกฎเกณฑ์ทางสังคมเพราะมันเป็นความเข้าใจคนละอย่างกันโดยสิ้นเชิงคุณภาพชีวิตที่ดีของเด็กนั้นต้องถูกสร้างขึ้นอย่างเข้าใจและมีความละเอียดอ่อนเป็นอย่างมากการสร้าง ความเชื่อมโยงระหว่างเด็กและผู้ใหญ่เป็นประเด็นที่สำคัญในงานศิลปะ จึงสร้างขึ้นจากกระบวนการที่มีปฏิสัมพันธ์บางอย่างระหว่างผู้ใหญ่และเด็กในปัจจุบัน ในโลกของเด็กและโลกของผู้ใหญ่ที่ดำเนินไปด้วยกันซึ่งทับซ้อนกันอยู่ตลอดเวลา ระหว่างโลกแห่งความจริง ถูกสร้างขึ้นโดยผู้ใหญ่และโลกแห่งจินตนาการที่เกิดขึ้นจากเด็ก ๆ ซึ่งผลงานมักซ่อนอารมณ์ที่บ่งบอกถึงสภาวะที่เด็กในปัจจุบันอยู่ภายใต้การสร้างโลกของผู้ใหญ่ที่มีบทบาทสำคัญต่อเด็ก โดยพยายามแทรกสุนทรียะบางอย่าง ที่เกิดขึ้นจากจินตนาการของเด็กที่

⁴⁵ ประสาน ต่างใจ, บุพนิมิต กระบวนทัศน์ใหม่, 189.

ล่องลอยและกลมกลืนในโลกแห่งความจริงเพื่อแสดงสภาวะในโลกยุคปัจจุบันที่เด็กอยู่ร่วมกันกับความ
ความเป็นจริง และพยายามสร้างสุนทรียะเพื่อการสร้างสรรค์ที่งดงามในทุกมิติของจิตใจ (ภาพ
ตัวอย่างที่ 14)

ภาพที่ 14 ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาแรก ชื่องาน Memory – โลกของฉันที่เลือนราง,
สีน้ำมันบนผ้าใบ, 2559

สื่อแสดงนัยยะถึงการสร้างโลกจินตนาการในวัยเด็กซึ่งสภาวะที่เกิดขึ้นแสดงอารมณ์ที่
บอบบางอ่อนโยน เป็นแดดจ้าแต่เป็นแดดอ่อนราวกับว่าเราอยู่ในบรรยากาศยามเช้ามีไอน้ำลอย
ขึ้นจากพื้นดินอันมีความเย็นและชื้นสูง เมื่อถึงยามเช้าความเย็นบนพื้นโลกกระทบกับแดดอ่อน
ส่งผลถึงบรรยากาศเหนือพื้นดินเป็นหมอกบางเบาลอยอยู่ในระยะเวลาสั้น งานเป็นเรื่องความฝัน
ความทรงจำซึ่งมีความไม่ชัดเจนซึ่งพยายามจินตนาการกับสิ่งของที่เรามีประสบการณ์ร่วมด้วย
เทคนิคที่ไม่หนักในเรื่องของเนื้อสี เพราะมันจะดูราวกับว่าจับต้องได้ จึงพยายามใช้สีอ่อนที่ใช้เนื้อสี

ในปริมาณน้อยและขยี้ไฟแปร่งให้มันให้เกิดความเรียบ

เทคนิคการพ่นก็คือค่อย ๆ ขยี้และเกลี่ยไฟแปร่งไม่ให้มีพื้นผิวที่หยาบแต่พยายามสร้างให้เรียบมากที่สุดและใช้การขยี้ไฟแปร่งแบบเบา ๆ ค่อย ๆ ขยี้ ต่อด้วยลงสีชั้นต่อไปโดยการใช้น้ำสีน้อย สีจึงมีความโปร่งทำให้เห็นสีก่อนหน้าทีลงไป ทำให้เกิดการผสมกันทางสายตาระหว่างสีที่ลงก่อนและหลัง และผสมผสานเข้ากัน

ขึ้นรูปด้วยสีกลาง สีแสงและสีเงาตามมา ลักษณะงานแสดงวัตถุเหมือนจริงแต่สร้างสีที่ไม่เหมือนความจริงเป็นชุดสีที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดอารมณ์ที่อ่อนนุ่ม เบาบาง เพื่อแสดงสภาวะที่ไม่ใช่โลกความเป็นจริง สร้างระยะจากด้านหลังสุดด้วยน้ำสีเพียงชั้นเดียว และเห็นพื้นผ้าใบ ไปสู่ด้านหน้าโดยเก็บรายละเอียดไปตามลำดับเพื่อสร้างระยะการมองให้เหมือนใกล้ตาไปสู่ไกลตา และระยะหน้าสุดจะเก็บรายละเอียดงานเยอะมากที่สุดไปสู่ระยะกลางและหลังจะเริ่มไม่เก็บรายละเอียด ไฟแปร่งก็ขยี้ให้ขอบเบลอมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ดูไม่ชัดเจนและเป็นการผลักดันระยะ คล้ายเทคนิค Sfumato⁴⁶ ที่แสดงให้เห็นความอ่อนนุ่มและพริ้วไหวและเบาบางของฉากหลังเพื่อผลักดันระยะ และการสร้างภาพลวงนี้ทำให้มีลักษณะเหมือนอยู่ในที่ที่มีแสงสว่างมากและมีการขยี้ทำให้รู้สึกเหมือนหมอกในระยะกลางไปสู่ระยะหลังสุดของงาน ส่งผลถึงการมองและสะท้อนไปสู่ความคิดให้เกิดอารมณ์ที่อยู่ในโลกแห่งความฝันและจินตนาการที่ไม่ค่อยชัดเจนแต่ก็ผสมผสานกับความเป็นจริงด้วย ความเรียบของไฟแปร่งก็ทำให้รู้สึกถึงความเจียบสงบ แต่ก็ผสมไปด้วยความนุ่มและความเบา เสมือนมีอากาศเย็นลมพัดเบา ๆ จากการใช้ไฟแปร่งแบบเบา ๆ ค่อยเป็นค่อยไป

⁴⁶ Sfumato ของอิตาลี่ - แรเงา - หายไปอย่างแท้จริง - หายไปเหมือนควัน เทคนิคในการวาดภาพ : ทำให้โครงร่างของวัตถุตัวเลขและการสร้างแบบจำลองขาวดำโดยทั่วไปนุ่มนวลซึ่งช่วยให้คุณถ่ายทอดอากาศที่โอบล้อมพวกเขาได้ เทคนิค sfumato ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของมุมมองทางอากาศได้รับการพิสูจน์ในทางทฤษฎีและนำไปใช้โดย Leonardo da Vinci.

ภาพที่ 15 รายละเอียดงาน Memory – โลกของฉันที่เลือนราง

งานช่วงแรกเป็นการสร้างตัวตนของผู้สร้างสรรค์และแสดงสิ่งที่นึกคิดภายในลงสู่ผ้าใบโดยใช้สีส้น เป็นงานศิลปะที่เน้นอารมณ์ในรูปแบบ 2 มิติ การมองงานเป็นทัศนียภาพที่มีระดับชั้นของสีในงานทำให้เห็นการทับซ้อนเสมือนเป็นงาน 3 มิติ ทำให้เกิดการพัฒนาค่อยๆ ที่เน้นทัศนียภาพเช่นกันแต่สามารถจับต้องได้และพยายามคิดให้งานสามมิติมีอารมณ์เหมือนงานพื้นที่

ผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ ระยะเวลาหลัง An empty ship - เบื้องหน้าที่แสนไกล
ศิลปะแบบจัดวางและมีเดีย 2559 เป็นงาน เทคนิคผสมผสาน (Mixed Media) ซึ่งงานเป็นกริยาที่แสดงถึงลักษณะของเรือที่กำลังเคลื่อนไหว ได้รับแรงบันดาลใจจากตอนที่ไปเที่ยวเกาะ ลักษณะเป็นความทรงจำของอารมณ์ช่วงหนึ่งก่อนถึงเกาะ เหมือนเรากำลังไปที่หนึ่งแต่เรายังไม่รู้ว่า จะพบเจออะไร ในขณะที่ล่องเรือออกไปก็เห็นแต่ทะเล และเกิดความคิดในการจินตนาการถึงสถานที่ต่างๆ ที่เราเคยพบเห็นซึ่งประทับใจและอยู่ในความทรงจำนำมาผสมปะติดปะต่อกันโดยจินตนาการถึงเกาะที่จะไปทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ว่า จะถึงเมื่อไหร่คลื่นก็ตีมายังเรือเป็นเสียงจังหวะเดียว เป็นช่วงเวลาที่ยาวนานมาอยู่ที่เดิมเรื่อย ๆ

ภาพที่ 16 ชื่องาน An empty ship – เบื้องหน้าที่แสนไกล

จากความหมายของชื่องาน “An empty ship - เบื้องหน้าที่แสนไกล” สัมผัสได้เบื้องต้นถึงความหมายพื้นฐาน (Primary Content) เราเห็นรูปทรงคล้ายเรือ ตามความเข้าใจพื้นฐานเรารู้สึกกำลังแล่นออกไปเพราะคลื่นทะเลที่เคลื่อนไหวทำให้มองว่าเรือก็เคลื่อนไหวไปด้วย องค์ประกอบของงานมองจากมุมมองผู้ดู ทะเลมีขนาดกว้างใหญ่ เรือมีขนาดเล็กประมาณ 3 ใน 10 ส่วน ของขนาดภาพ (ภาพตัวอย่างที่ 16) เมื่อมองดูจะทำให้รู้สึกว่าการเคลื่อนไหวนั้นมีอิทธิพลต่องานมาก ทำให้เรื่อดูเล็กและกำลังเผชิญหน้ากับคลื่นทะเลที่ถาโถมเข้ามาอย่างไม่หยุดหย่อน

ภาพที่ 17 รายละเอียดงาน An empty ship - เบื้องหน้าที่แสนไกล

เมื่อเราเดินเข้าไปใกล้ๆ เราจะพบความหมายชั้นที่สอง (Secondary Content) ในตัวเรือ จะเห็นรายละเอียดของทิวทัศน์ (Landscape) เมื่อมองตามรายละเอียดงานโดยเข้าไปดูใกล้ ๆ เรือ ถูกสร้างขึ้นจากผ้ายัดด้วยนุ่นแล้วเย็บประกอบเข้ากันอย่างไม่เรียบร้อย ไม่ใช้งานเชิงช่างที่มีความปราณีตเรียบร้อย สร้างขึ้นอย่างง่าย ๆ ดูไม่แน่นอน นุ่มนิ่มเปราะบาง (ภาพตัวอย่างที่ 17) ซึ่งจากความเป็นจริงเรือไม่สามารถแล่นออกไปได้ด้วยซ้ำ ในตัวเรือซ่อนรายละเอียดด้วยลักษณะของทิวทัศน์ (Landscape) ทำให้เราจินตนาการได้ว่าเป็นภูเขา โขดหิน ลำธาร ต้นไม้ รวบรวมว่าเรื่อนี้บรรจุความคิดที่เต็มไปด้วยจินตนาการเอาไว้ เมื่อเดินเข้าไปใกล้จะมีเสียงเบา ๆ เป็นเสียงของคลื่นทะเล ในเวลาเงียบสงัด แทรกไปด้วยเสียงของเด็กที่กำลังเล่นผสมเสียงหัวเราะเบา ๆ เคล้าปนอยู่ในเสียงคลื่นที่เย็นชา เสียงเป็นจังหวะเดินเข้าอยู่ตลอดเวลา

การจำลองช่วงเวลาหนึ่งที่จดจำและนำทำความเข้าใจถึงช่วงเหตุการณ์นั้น ๆ อาจบ่งบอกถึงเรื่องราวบางอย่างที่คล้ายกับกับอีกชุดความคิดหนึ่ง งานมีการฉายวิถีโอของคลื่นทะเลที่ซัดเข้ามายังเรือ และตัวผู้ดูได้รับอารมณ์ของคลื่นที่เข้ามากระทบตลอดเวลาไม่มีหยุดหย่อน ลักษณะของเนื้อหาในวิถีโอ ตัวคลื่นไม่ได้ถูกฉายในระนาบแนวนอนที่เห็นได้ทั่วไป แต่การฉายตัวคลื่นถูกฉายลงตามแนวตั้ง เนื้อหาของภาพที่มากกระทบตัวผู้ดูจึงมีลักษณะของคลื่นที่ไหลมาจากข้างบน และการมองของเราไม่ได้มองไปที่เส้นขอบฟ้าของทะเล แต่เป็นการมองเป็นเส้นตรงลงพื้นน้ำ ทำให้รู้สึกว่าจะล่องเรือไปอย่างไรก็ไม่เห็นเส้นขอบฟ้า วิถีโอที่ถูกฉายออกไปทับลงบนตัวเรือทำให้เกิดเงามีลักษณะคล้าย ๆ เกาะ ซึ่งตัวเงานั้นกำลังต้องการบอกบางอย่างและต้องการการแสดงตัวอย่างจริงจังและหนักแน่นด้วยลักษณะของเกาะหรือทิวทัศน์ของเกาะที่สะท้อนให้เห็นชัดว่ามีอยู่จริง

ก่อให้เกิดการตั้งคำถามขึ้นระหว่างโลกแห่งความจริง กับจินตนาการที่ทับซ้อนกันมันส่งผลซึ่งกันและกันอย่างไร คลื่นทะเลที่มีสัดส่วนมากกว่าเรือและเข้าใจได้ง่ายถึงความจริงว่าเรือกำลังอยู่ในทะเล ซึ่งเรามองด้วยตาอาจดูเป็นรูปธรรมจับต้องได้แต่เมื่อมองเข้ามาให้ตัวเนื้อหาเรือเป็นเสมือนความคิดของเด็ก ซึ่งเป็นส่วนเล็ก ๆ ในองค์ประกอบและแทบไม่ถูกแสดงตัว ซ้อนความคิดและจินตนาการให้เข้าถึงได้ยากต้องเข้าไปสัมผัสใกล้ ๆ ถึงจะเริ่มสัมผัสถึง แต่แล้วเงาที่ทอดผ่านตัวเรือและไปกระทบลงพื้นน้ำเกิดการกระตุ้นทางความเข้าใจไปอีกแบบ เมื่อวิถีโอเป็นสิ่งที่จริงสัมผัสได้เป็นรูปธรรม และเรือเป็นความคิดนามธรรม แต่เงาที่ทอดผ่านตัวเรือกำลังพยายามบอกเราว่าความคิดและจินตนาการของเด็กนั้นเป็นความจริงและสามารถสัมผัสได้ในขณะที่วิถีโอที่ฉายจากที่สัมผัสทางความรู้สึกได้ถึงมิติของทะเล กลับกลายเป็นการลวงตาเหลือเพียงแค่ภาพ 2 มิติที่เคลื่อนไหวเท่านั้นเอง ทำให้รู้สึกว่านี่เป็นการสร้างขึ้นเพื่อให้รู้สึกถึงอารมณ์รุนแรงของทะเลที่ซัดเข้ามาตลอดเวลา และยังเป็นทะเลที่เย็นชาไร้ความรู้สึก

เมื่อไตร่ตรองถึงเนื้อหาของงานเป็นการสร้างความหมายขั้นที่สาม (Tertiary Content) ซึ่งมองเห็นเพียงกายภาพ และตัวบริบทของมันอาจเข้าใจได้ระดับหนึ่งถึงสภาวะบางอย่างที่ถูกสร้างขึ้น เพื่อซ่อนความหมายของเด็กลงไปในงานแม้เป็นส่วนที่เข้าถึงยากที่สุดแต่ทำให้เกิดการตั้งคำถามถึงสภาวะโหดร้ายที่กำลังเกิดขึ้นกับผู้ดูทำให้รู้สึกไม่มีทางออก แต่เมื่อทำความเข้าใจจริงๆ กลับพบว่าผู้ที่ถูกกล่าวถึง หรือสาระสำคัญกลับเป็นเด็กที่ทำให้เรามองไม่เห็นแม้แต่ตัวตนถูกมองข้ามไปโดยง่าย ซึ่งกำลังแสดงตัวถึงความคิดและจินตนาการที่พวกเขาสร้างขึ้นในโลกแห่งความจริง

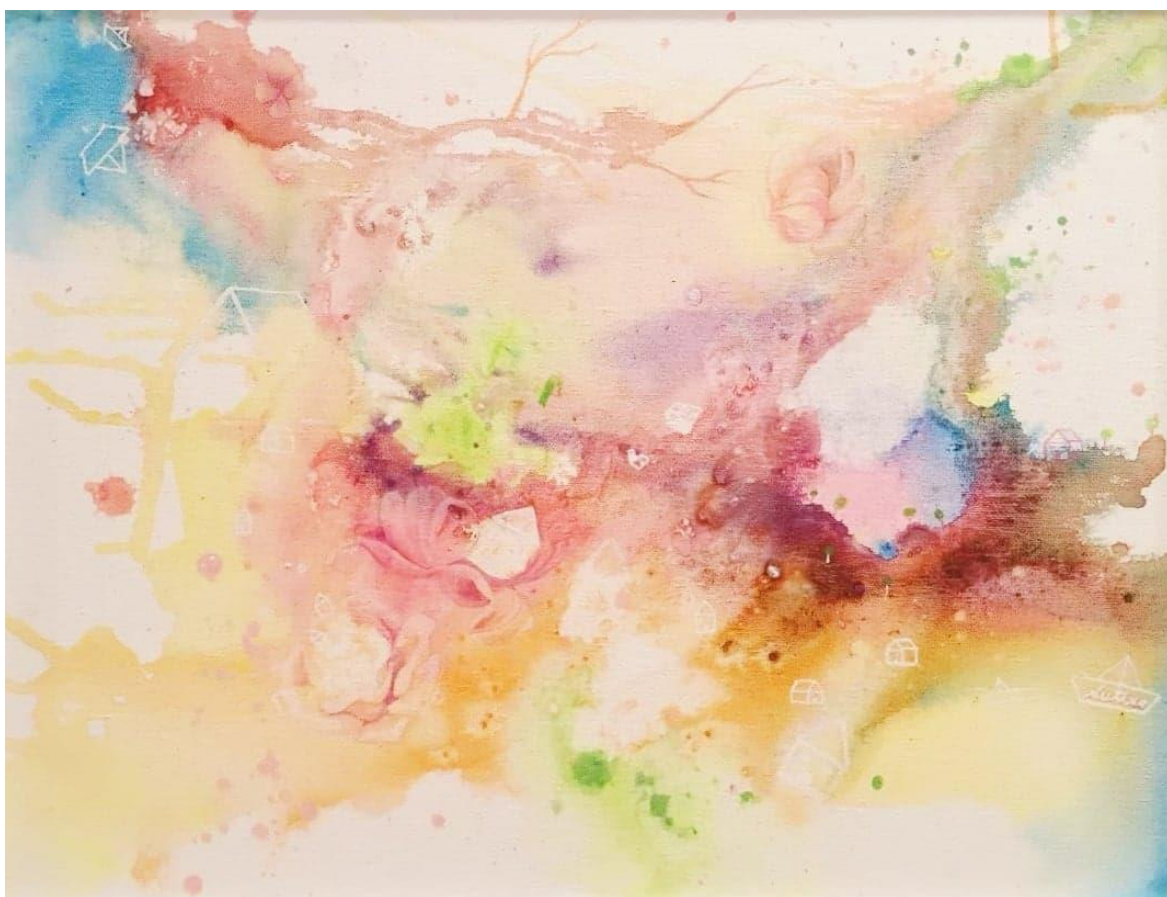
เรือที่แล่นไปบนผืนทะเลที่เย็นชาอย่างไม่รู้จบนี้ ก็คงแล่นต่อไปเรื่อย ๆ เรือลำนี้แม้จะเปราะบาง นุ่มนวลอ่อนโยน ดูไม่แข็งแรง ทางกายภาพ สร้างให้เกิดการปะทะทางอารมณ์ที่รุนแรง สภาวะแวดล้อมโหดร้ายกำลังโหมกระหน่ำมายังเรืออย่างไม่รู้จบ แต่กลับซ่อนความคิดและจินตนาการอันย้อนแย้งเพื่อต่อสู้กลับไป เป็นสภาวะที่คานกันอยู่เหมือนเป็นสภาวะคู่ตรงข้ามที่อยู่คู่กันตลอด แต่ลักษณะของเรือที่มีลักษณะสัดส่วนที่น้อยกว่าทะเลกลับทำให้เราสัมผัสได้ถึงประสบการณ์ ความปรารถนา ลักษณะการเย็บร้อยเพื่อเชื่อมให้เกิดตัวเรือที่แสดงให้เห็นถึงการวาดฝัน จินตนาการ อยู่ตลอดเวลา และยังเห็นถึงความหวังจากเงาในตัวเรือเสมอ

สารที่แสดงถึงสภาวะของประสบการณ์ของศิลปินที่ร้อยเรียงและสร้างเรื่องราวขึ้นพยายามสร้างเพื่อให้เห็นอีกความหมายหนึ่งในสังคมปัจจุบันที่เด็ก ๆ นั้นกำลังเดินไปในทิศทางใดก็ไม่สามารถรู้ได้เพราะเด็กนั้นเป็นเสมือนพื้นที่ว่างที่รอคนมาแต่งแต้มเข้าไป พวกเขามีเพียงความคิดฝัน จินตนาการ ที่สดใส โดยพวกเขาขอเพียงความหวังจากสังคมที่จะช่วยเหลือหลอมตัวพวกเขาไปในทิศทางที่ถูกต้อง สู่อนาคตที่จะสร้างสรรค์สังคมไปในทิศทางที่ดีได้ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนและต้องเข้าไปสัมผัสและทำความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงสาระของความคิดต่าง ๆ ที่เข้ามากระทบ

ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ ชื่อ Inner Sanctum Classrooms - ห้องเรียนจากภายใน

จากเวลาที่ได้ทำความเข้าใจสาระของวิทยานิพนธ์ การเข้าใจผู้อื่นไม่ใช่เรื่องยากแต่การเข้าใจตัวเองนั้นเป็นเรื่องยากกว่า จึงพยายามวาดภาพร่างจากจินตนาการผู้สร้างสรรค์เรื่อย ๆ ทำให้เข้าใจช่วงขณะหนึ่งของการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น เป็นสิ่งที่สามารถคิดฝันต่ออย่างไม่เพื่อฝัน จากบทความทฤษฎีของ ฌาคส์ ลาก็อง เรื่องความแฟนตาซี (บทความหน้าที่ 25) ที่อยู่ในโลกความเป็นจริงได้อย่างฝัน ๆ นั้นย้าให้พัฒนาจากภายใน การคิดฝันแบบเด็ก ๆ นั้นไม่มีผิดถูก แต่อายุและวุฒิภาวะของผู้สร้างสรรค์ต้องการเผชิญกับการมีวุฒิภาวะที่เพิ่มขึ้นงานจึงแปรเปลี่ยนตามอายุและประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง จากสาระแล้วพบว่าการสร้างสรรค์ต่อจากสิ่งที่มีอยู่แล้วหรือเป็น

กระบวนการแก้ปัญหาจากสิ่งที่ไม่ลงตัว (บทความของเดวิด โบห์ม หน้า 43 ย่อหน้าที่ 2 บรรทัดที่ 4) เป็นช่วงเวลาที่นำภายในของผู้สร้างสรรค์เกิดความปิติ เหมือนการปลดปล่อยอะไรบางอย่างทั้งความคิดและจินตนาการให้สลายจากภายใน (ภาพตัวอย่างที่ 18 - 19)

ภาพที่ 18 ร่างแบบต้นแบบความคิดในงานวิทยานิพนธ์จิตไร้สำนึกและจิตใต้สำนึก

ภาพที่ 19 ร่างแบบต้นแบบความคิดในงานวิทยานิพนธ์จิตไร้สำนึก และจิตใต้สำนึก

การหยุดและไหลสับสนไม่มีองค์ประกอบและทิศทางที่แน่นอน ช่วงเวลาที่สับสนนั้นเป็นช่วงเวลาที่จินตนาการได้เคลื่อนจิตให้โลดแล่น และมีความเป็นนามธรรมสูงเรียกว่าเป็นความรู้สึกแบบจิตไร้สำนึก และต่อจากการสร้างงานนามธรรม จึงค่อยให้อุปนิสัยที่เรียกว่าจิตใต้สำนึกในการสร้างสรรค์ นั้นเป็นสาเหตุที่งานจึงปรับเปลี่ยนมาสร้างสรรค์กับเด็กที่อยู่ในมิติไร้สำนึกคือความแฟนตาซี (บทความเรื่องแฟนตาซีของ ฌัก ลาก็อง หน้า 25) มาสู่การจัดความลงตัวด้วยการผสมจิตใต้สำนึกภายในลงไปในงานของพวกเขาด้วย

ความอิสระในตัวตน การเคลื่อนไหวของทุกขณะจิตซึ่งไร้ตัวตน ดังคำสอนของท่านพุทธทาส ภิกขุ ว่าด้วยเหตุแห่งความไม่มีตัวตน ไม่มีอะไรที่ไม่ใช่ธาตุ สิ่งที่ถูกกินก็เป็นธาตุ ผู้กินก็เป็นธาตุ ถ้าเราจะแยกเนื้อตัวของเรานอกเป็น ดิน น้ำ ไฟ ลม อากาศ วิญญาณ นี้ก็จะเห็นว่าแต่ละอย่างเป็นธาตุ เมื่อรวมกันขึ้นสมมติเรียกบุคคล คนหนึ่ง ก็ยังเป็นธาตุอยู่นั่นเอง อย่าได้เกิดความเข้าใจผิดยึดถือว่าเป็นตัวเป็นตน⁴⁷ จากคำกล่าวนี้ จะพบว่าสภาวะแห่งธาตุนั้นคือทุกสรรพสิ่ง วิทยานิพนธ์พยายามเน้นความลงตัว และความสมดุลของธาตุทั้งธาตุภายในและธาตุภายนอก โดยสร้างกระบวนการจำลองแบบในการให้เห็นถึงสภาวะของธาตุ เพื่อให้ผัสสะรับรู้ได้ และเกิดประสบการณ์ร่วมกับแบบจำลองนี้ เป็นการย่อกระบวนการเพื่อให้เข้าใจเรื่องระบบธาตุ ซึ่งสภาวะที่จิตผู้คนนั้นล่องลอย ธาตุต่าง ๆ สามารถสัมผัสได้ด้วยตามาสู่ความเข้าใจ แต่การสัมผัสที่ได้รับที่ละเอียดอย่างนั้นทำให้ไม่เกิดการประมวลผลทางความคิด ผู้คนไม่สามารถเข้าถึงธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ ความเป็นไปของธรรมชาติ เข้าไม่ถึงความสมดุลที่เป็นองค์รวมซึ่งเกิดสิ่งซึ่งเป็นเหตุและผลต่อกันในธรรมชาติ (Ja Charin)

ธรรมชาติก็แสดงสภาวะประจักษ์แล้วในความเรียบง่ายและทรงพลัง การหยั่งรู้เกิดขึ้นท่ามกลางธรรมชาติอันสงบ จิตภายในเกิดความสุขและกระจ่างชัดขึ้นมาทันใด ดังที่ลัทธิตำแสดงออกในรูป ความรักในธรรมชาติที่เจียบสงัดเยือกเย็น⁴⁸ เราจะค้นพบจิตในเนื้อแท้ และเห็นสภาวะแห่งธาตุภายในชัดขึ้น วิทยานิพนธ์ที่สร้างสรรคขึ้นเป็นเสมือนสะพานสู่สภาวะจิต เมื่ออยู่ท่ามกลางธรรมชาติที่มีสมดุลธาตุ เมื่อเข้าสู่ความเจียบสงัด เสี่ยงไปไม่ตีกันจากสภาวะแห่งลม ความเย็นแห่งน้ำ แสงที่ตกกระทบ ความหนักแน่นที่กำลังสัมผัสอยู่เบื้องล่าง เมื่อเข้าสู่ธรรมชาติเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับธรรมชาติมันจะเกิดเอกภาพ คือ ความเรียบง่ายที่แท้จริง (Bigjinbook)

สาระในการสร้างสรรควิทยานิพนธ์ชุดนี้ เมื่อเราขมวดกระบวนการแห่งธาตุแล้ว การมีส่วนร่วมกับสภาวะจิตบริสุทธิ์ (เปรียบเปรยกับเด็ก) เราสามารถเข้าถึงสภาวะ ที่เห็นถึงการเข้ามาสู่ธรรมชาติของเด็ก มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งยังเกิดระบบนิเวศ เห็นความเป็นจริงในห้วงแห่งจิตวิญญาณ และสภาวะแห่งจิตในขณะนั้นๆ

⁴⁷ Ja Charin, พุทธทาส, เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/359513982752324293/>

⁴⁸ Bigjinbook, ปรัชญาเต๋า, <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=bigjinbook&group=89>

ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชุดที่ 1 ชื่องาน New (s) - Hope - Paper - Empty - ความหวังของกระดาษเปล่า เทคนิคผสมผสาน (Mixed Media) สร้างขึ้น ปี พ.ศ. 2560

ภาพที่ 20 ชื่องาน New (s) - Hope - Paper - Empty - ความหวังของกระดาษเปล่า

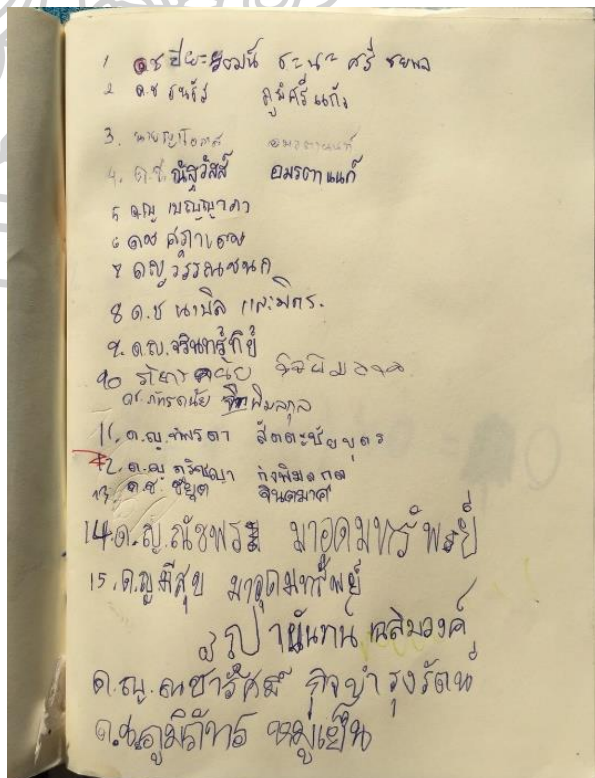
ภาพที่ 21 รายละเอียด ในงาน New (s) - Hope - Paper - Empty - ความหวังของกระดาษเปล่า

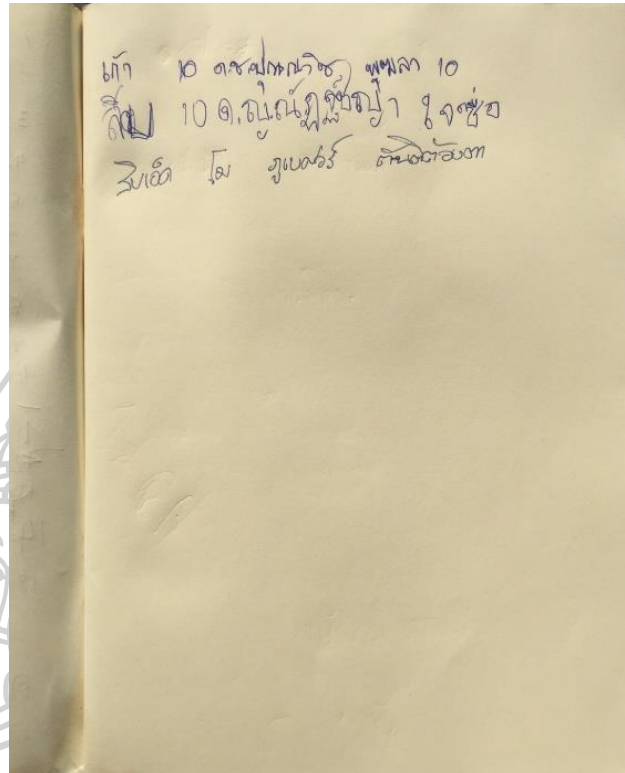

ภาพที่ 22 สมุดเปล่า

การสร้างความหมายพื้นฐาน (Primary Content) สัมผัสแรกที่ได้รับเห็น คือ มวลก้อนที่กระจายสู่ข้างบนในพื้นที่ว่าง พื้นที่ว่างชวนให้ตั้งคำถามถึงก้อนมวลนั้น (ภาพตัวอย่างที่ 20) การสร้าง ความหมายขั้นที่สอง (Secondary Content) เป็นการหยิบยกวัสดุจากประสบการณ์จริง คือ โต๊ะนักเรียนตั้งตระหง่านอยู่ และรูปทรงต้นไม้ในกรอบรูปค่อย ๆ แยกยอดขึ้นไปเรื่อย ๆ เหมือนว่าโต๊ะนั้นค่อย ๆ แยกยอดออกกิ่งไปเรื่อย ๆ ด้านในมีลายเส้นของเด็ก โรงเรียนวัดสารอด (ภาพตัวอย่างที่ 21) เกาะตามกิ่งก้านไปสู่แสงที่ถูกจัดไว้ด้านบนราวกับว่ายอดมันพยายามพุ่งหาแสงอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ในความหมายขั้นที่สาม (Tertiary Content) เมื่อโต๊ะ และต้นไม้ นำสายตาให้มองไปสู่ยอดสุด สุดท้ายแล้วสายตาเราก็กลับมามองยังโต๊ะอีกครั้งเพราะพื้นที่ว่างสีขาวนั้นทำงานร่วมกับสมุดที่มีสีขาว และความว่างเหมือนกัน ต่างกันในความหมาย คือ สมุดที่ว่างเปล่าสีขาวตั้งอยู่บนโต๊ะและข้าง ๆ โต๊ะ (ภาพตัวอย่างที่ 22) เป็นจุดเริ่มต้นของสายตา และพื้นที่ว่างที่มีแสงสว่างนั้นเป็นจุดจบของสายตา ในความหมายที่ต่างกันของพื้นที่สองที่แต่มันกับเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งจุดเริ่มต้น และจุดจบนี้เสมือนความคิดที่ว่า จากสูงสุดคืนสู่สามัญ เมื่อได้รับสูงสุดก็กลับคืนสู่สามัญ คำกล่าวนี้ทำให้เส้นในความหมายพาดสายตาในงานเป็นวงกลมเสมอ

ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชุดที่ 2 ชื่อผลงาน Draw on the earth - วาดบนโลก
ผู้สร้างงาน สุธิศา เกิดท่าพระ ร่วมกับ

เทคนิค วาดรูปนกระดาศรีไซเคิล
สร้างขึ้น ปี พ.ศ. 2560

การสร้างสรรค้ผู้นำเสนอใช้กระดาษที่ไม่ใช้แล้ว เช่น นิตยสาร สมุด หนังสือสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ นำมาใช้ในการสร้างสรรค้เสมือนเป็นการทำลายสิ่งเก่าที่ไม่มีคุณค่าแล้ว นำมาเปิดจินตนาการใหม่ สิ่งที่เป็นรูปธรรมถูกทำลายลงเหลือเพียงลักษณะนามธรรมทางความรู้สึกผสมผสานเข้ากับวัสดุ จากธรรมชาติ จำพวก ใบไม้ ดอกไม้ หญ้า ในการสร้างสรรค้ และสื่อสารสิ่งใหม่โดยใช้รากฐานจาก สิ่งเก่า ลักษณะงานที่ต้องการพื้นที่ในการแสดงจินตนาการและธรรมชาติของมนุษย์จริง ๆ ในการ สื่อสารโดยผ่านการกลั่นกรองจากศิลปินผู้สร้างงานในการจัดสรรความงามเพียงเท่านั้น เพราะเชื่อ ในพลังการสร้างสรรค้ของมนุษย์ที่มีความกระหายในการสร้างสรรค้ เด็กจึงเป็นผู้นำสารที่บริสุทธิ์ ที่สุดในการสร้างสรรค้โลกใบใหม่ที่นำอยู่โดยใช้รากฐานของสิ่งที่มีอยู่แล้วนั้นเป็นบันไดในการต่อยอดความคิดเพื่อพัฒนาสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น และเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ไม่สร้างสรรค้ให้ค่อย ๆ เลือนหายไปจากความคิดที่ละน้อย จากบทความของ เดวิด โบห์ม จะเห็นว่าระดับที่สูงขึ้นถัดไปของการ คิดจะผุดขึ้นเมื่อมีปัญหาให้แก้ไข เป็นปัญหาที่ไม่มีรูปแบบความทรงจำใดช่วยได้ สิ่งที่เกิดขึ้นจึง เป็นการที่จิตพยายามจะ “ค้นหา” ว่าต้องทำอะไร โดยทั่วไปแล้วกระบวนการนี้มักเกี่ยวข้องกับ

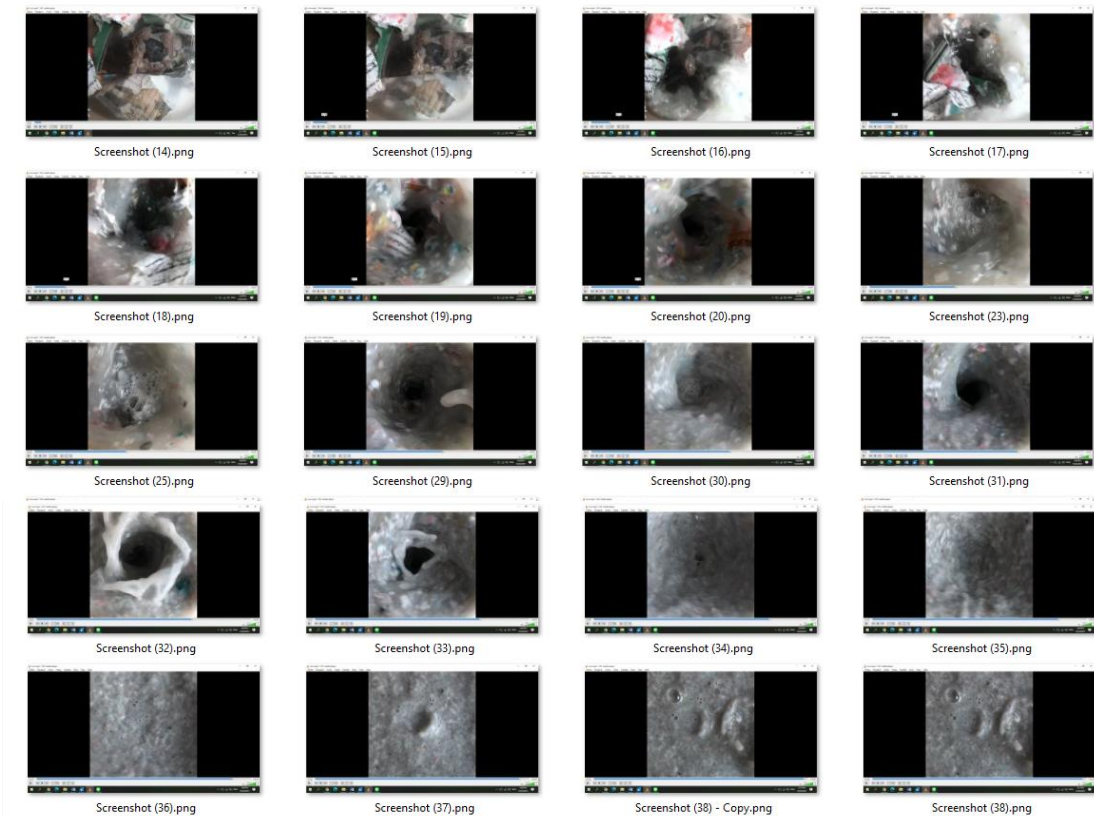
ความนึกฝันเชิงจินตนาการและเชิงเหตุผล นั่นคือ การจัดระเบียบและการจัดเรียงภาพและมโนทัศน์ต่าง ๆ ที่มีอยู่ด้วยวิธีใหม่ และปรับเปลี่ยนภาพและมโนทัศน์ที่ว่ำนั้น จิตก็อาจบรรลุถึงการแก้ปัญหาได้⁴⁹

ผู้นำสาร คือ ผู้ที่เชื่อว่าเป็นตัวแทนจากธรรมชาติ ซึ่งธรรมชาติจากภายในของมนุษย์ที่ยังไม่ผ่านเรื่องทางโลกในปัจจุบันมานั้น บ่งบอกให้ผู้คนได้รู้ว่าธรรมชาติอยู่ใกล้ตัวเรามากที่สุด ธรรมชาติไม่ใช่ต้นไม้ ไม่ใช่ลำธาร เพียงเท่านั้น แต่มนุษย์ทุกคนนั้นแหละคือธรรมชาติที่แท้จริง แต่กลับหลงลืมตัวตน และแยกตัวจากธรรมชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เด็กเป็นเสมือนสารนำพาให้ทุกคนกลับเข้าสู่ความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันธรรมชาติตลอดมา แต่แล้วโลกที่มนุษย์เริ่มไม่สัมผัสถึงกันและกัน จะเข้าใจความสอดคล้องของธรรมชาติที่มีขายไยเดียวกันได้อย่างไร สายใยค่อย ๆ แยกออกจากกันเสมือนผ้าที่ขาด ถ้าผ่านวันขาดทั้งหมด ผ้าก็แค่เศษผ้าไม่มีประโยชน์ใด ๆ เด็กจึงเป็นเหมือนพรจากสวรรค์ให้มนุษย์ได้เคารพธรรมชาติและอยู่ร่วมกันอย่างที่เป็นมาตลอด โดยจะเติบโตขึ้นพร้อมกับสังคมโลกในปัจจุบันให้มั่นคงเพื่อที่พ้ทำให้มนุษย์ได้อยู่บนโลกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ดังที่กล่าวมาข้างต้น การสื่อสารให้สารที่พยายามสร้าง สามารถซึมลึกเข้าสู่ระบบความคิดได้โดยการสร้างสถานการณ์จำลองกระบวนการทางระบบธาตุ (เรื่องระบบธาตุหน้า 30) เป็นเพียงกระดาษแผ่นเล็ก ๆ การจำลองกระบวนการ ธาตุดิน คือ กระดาษที่เป็นมวลเพราะเมื่อย่อยสลายกลายเป็นดิน ธาตุน้ำ คือกระบวนการสร้างการย่อยสลายเพื่อให้ของแข็งกลายเป็นของเหลว ธาตุลม อยู่ในส่วนของระยะเวลา ที่มาพร้อม ๆ กับธาตุไฟ นั่นคือแสงอาทิตย์ สร้างการเปลี่ยนแปลงให้ของเหลวกลับเป็นมวลที่แข็งขึ้นอีกครั้ง ด้วยรูปทรงแบบใหม่

ในชุดงาน ที่ 1 นำเสนอกระบวนการทำลายจากสิ่งที่มีอยู่แล้ว และไม่มีมูลค่า เป็นกระบวนการการทำลายเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ถูกดึงมาใช้ในยุคที่เรียกว่าการรีไซเคิล หรือการนำกลับมาใช้ใหม่ การสร้างสรรค์จึงถูกยกมาเป็นประเด็นให้ขบคิดมากที่สุด เพราะสิ่งที่ถูกเรียกว่าของเหลือใช้ ย่อมสร้างความรู้สึกระต่างกระเดื่องทางความรู้สึก แน่นนอนการสร้างสรรค์จึงเกิดขึ้น

⁴⁹ เดวิด โบห์ม, ว่าด้วยความสร้างสรรค์, 135.

ภาพที่ 23 กระบวนการการทำลายกระดาศ

เป็นเรื่องที่ชัดเจนในการพยายามสร้างมูลค่าให้กับขยะของสังคม การผลิตกระดาศได้ แทรกนัยยะของธรรมชาติ โดยใส่ใบไม้ดอกไม้ลงในตะแกรงที่ใช้กรองกระดาศเพื่อให้กระดาศที่สร้างใหม่นั้นมีรูปทรงธรรมชาติเข้าไปผสม ความหมายพื้นฐาน (Primary Content) จะพบกับกระบวนการบันทึกที่ติดตั้งอยู่ข้างงานศิลปะจากกระดาศ เพื่อให้เห็นภาพของช่วงเวลาการเปลี่ยนแปลงของธาตุในกระดาศ ซึ่งกล่าวตามการสื่อสารในตัวกระดาศที่เหลือใช้เรามองเห็นความเป็นสังคมในนั้นตั้งแต่เริ่มนำมาใช้ ภาพเหตุการณ์มากมาย ในระบบสังคมที่ล้มเหลวและเกิดปัญหา ตำราเรียนที่ไม่ใช้แล้ว หนังสือพิมพ์รายวัน กระดาศที่ขรุขระที่แสดงถึงระบบทุนนิยม (เพราะใช้แล้วทิ้งทันที) สิ่งที่ต้องเห็นทั้งหมดเพียงต้องการลบมันออกทันทีซึ่งนั้นอาจไม่ใช่การสร้างสรรค์ที่ดีนัก เราพบว่าการแก้ปัญหาต่างหากคือการสร้างสรรค์ที่แท้จริง ความหมายขั้นที่สอง (Secondary Content) จะพบกับตัวกระดาศแห่งยุคสมัย เป็นมวลเล็ก ๆ ก่อตัวรวมกันจนกลายเป็นรูปทรงกระบอก อุปมาอุปไมยดังลำต้นไม้ใหญ่และมวลถูกติดตั้งให้กระจายออกสู่ด้านบน ด้านในทรงกระบอกบรรจุแสง และสัมผัสแรกคือ แสงเงาที่ตัดกันชัดเจนจนทำให้กระดาศแสดงพื้นผิวที่ขรุขระไม่สบายตา สามารถเล่าเรื่องราวได้ชัดเจนขึ้น ความหมายขั้นที่สาม (Tertiary Content) เมื่อ

เดินเข้าไปใกล้ขึ้นอีก จะเห็นลายเส้นของผู้สร้างสรรค์ และศิลปะของเด็กอยู่ในกระดาษที่มี ใบไม้ และดอกไม้แทรกอยู่ในนั้น เนื้อหาของลายเส้นของเด็กเป็นการเขียนเล่น แสดงเรื่องราวในชีวิตของพวกเขาแต่สิ่งที่น่าสนใจคือ เขาพยายามวาดต่อเติมจากวัสดุธรรมชาติที่ถูกใส่ลงในกระดาษอย่างมีชีวิต ลายเส้นของเด็กที่เข้าร่วมในงานครั้งนี้เป็นเด็กจากสถานที่อันหลากหลายโดยมีความหลากหลายชาติ ศาสนา แต่อยู่ร่วมสังคมเดียวกันจึงเป็นการสื่อสารที่ให้ความสำคัญกับคำว่าสังคม เสมือนการทำลายปัญหาในสังคมแบบเก่า และสร้างสรรค์สังคมแบบใหม่โดยการปลูกฝังด้วยมือของเด็ก ๆ

ภาพที่ 24 ทำกิจกรรมกับเด็กที่ศูนย์เยาวชนแห่งชาติ

ภาพที่ 25 ทำกิจกรรมกับเด็กในสวนสาธารณะ

ภาพที่ 26 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

ภาพที่ 27 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 28 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 29 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 30 ทยละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 31 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 32

ภาพที่ 32 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 33 ร่ายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 34 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 35 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 36 รายละเอียดงานศิลปะบนกระดาษ (Recycle Paper)

ภาพที่ 37 ชื่อผลงาน วาดบนโลก - Draw on the earth

ภาพที่ 38 ชื่อผลงาน วาดบนโลก - Draw on the earth

ภาพที่ 39 ชื่อผลงาน วาดบนโลก - Draw on the earth

ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ชุดที่ 3 ชื่องาน I am - your in the rainy season - ฉันทน์ - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน เทคนิค ผสมผสาน โดยใช้ ภาพพิมพ์ธรรมชาติ (Eco Printing)⁵⁰ และวาดเส้น เมื่อมองภาพรวมของตัวงาน สามารถสัมผัสเบื้องต้นถึงความหมายพื้นฐาน (Primary Content) คือ จำนวนผ้ามหาศาลที่ทิ้งตัวลงเป็นเส้น มันค่อนข้างง่ายในการทำความเข้าใจการตีความของสื่อ อาจคล้ายฝนที่กำลังตกบนพื้นที่กว้าง เมื่อเริ่มวิเคราะห์ถึงความหมายขั้นที่สอง (Secondary Content) จะพบว่าผ้าในงานนั้น มีลวดลายใบไม้ โดยลวดลายได้ถูกสร้างขึ้นจากกระบวนการธรรมชาติ ไม่ได้ใช้เคมีหรือสารอันตราย แต่ใช้ใบไม้จริงและวิธีการกัดกรดด้วยสนิมซึ่งทำให้เกิดลวดลายที่ไม่สามารถควบคุมสีเส้น หรือรูปทรงได้ รวมทั้งผ้าก็เป็นผ้าฝ้ายเหนียว ผลิตจากเส้นใยธรรมชาติ เนื่องจากถ้าใช้ใยสังเคราะห์วิธีการพิมพ์ลายทางธรรมชาติ (Eco Printing) จะไม่สามารถทำได้เลย ลวดลายใบไม้และดอกไม้ในผ้าเหมือนกิ่งก้านสาขากำลังชูขึ้นไปสวนทางกับการดึงลงของผ้าชัดเจนในรายละเอียดนอกจากจะมีลวดลายใบไม้และดอกไม้แล้ว ยังมีการบันทึกลายเส้นของผู้คนที่วาดขึ้นเพื่อเล่าเรื่องของตน และพยายามอธิบายในแบบของพวกเขา และเล่นสนุกกับลวดลายธรรมชาติอย่างอิสระ

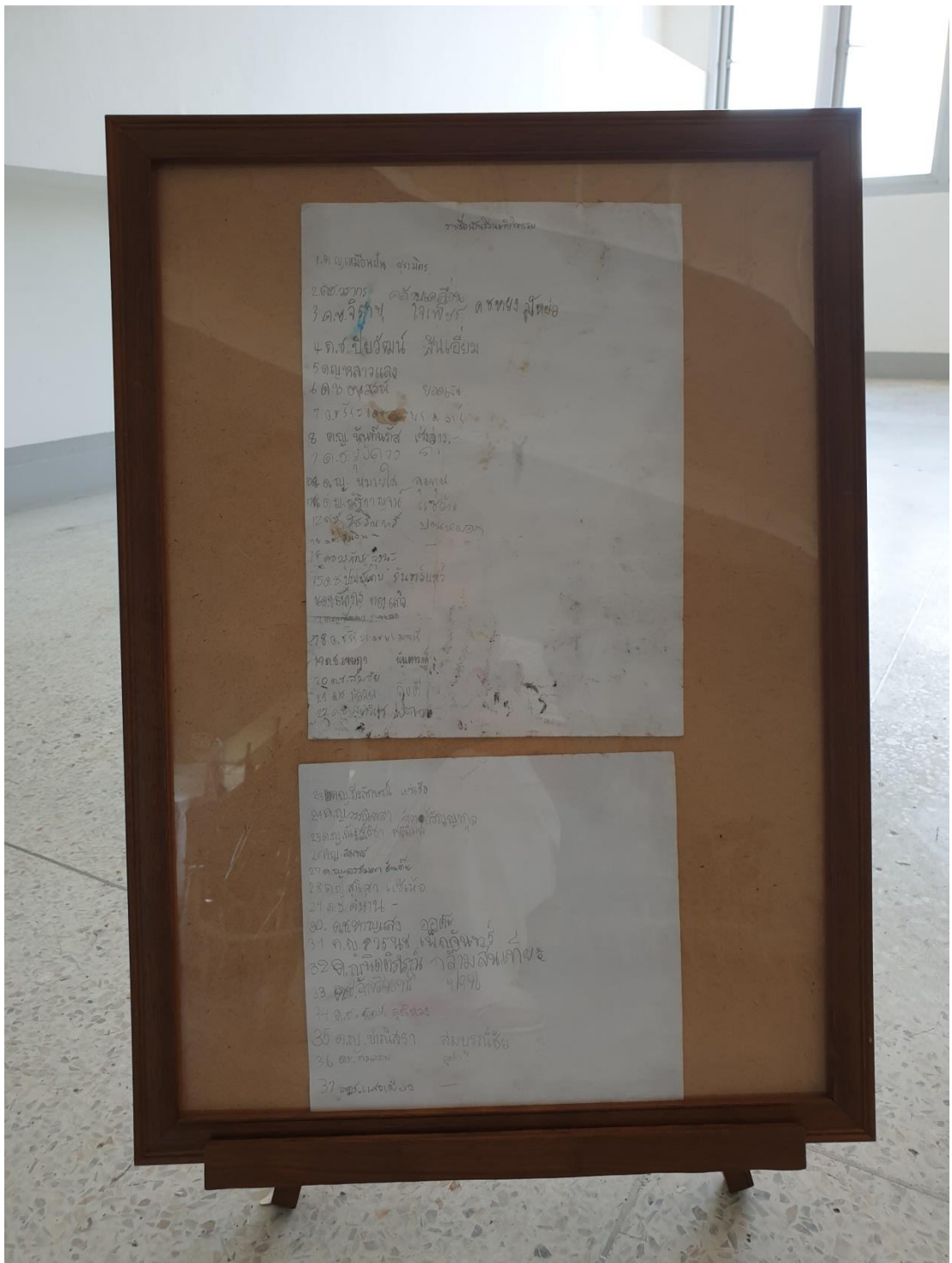
การจำลองช่วงเวลานั้นเป็นการสร้างความหมายเชิงนัยยะเพื่อสอดแทรกอรรถรสในการตีความที่เข้าใจมากขึ้น ในช่วงขณะที่ผ้าดึงลงตามแรงโน้มถ่วงโลก ลวดลายใบไม้กลับพุ่งขึ้น เป็นความหมายซ้อนความหมายที่สร้างความเป็นเหตุเป็นผลกันคือเมื่อมีฝน ก็จะมีธรรมชาติและธรรมชาติก็มาพร้อมกับชีวิตเปรียบกับลายเส้นที่มาจากจิตวิญญาณ เสมือนว่าจิตวิญญาณของธรรมชาติทั้งในตัวมนุษย์และธรรมชาติรอบตัวนั้นเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดสภาวะแห่งการเรียนรู้ จะเห็นได้จากการเรียนรู้โลกภายนอกแห่งสังคม ในลายเส้นนั้นเปี่ยมไปด้วยเรื่องราวอันหลากหลาย ขึ้นอยู่กับว่ามีประสบการณ์ภายนอกอย่างไร เมื่อไตร่ตรองถึงเนื้อหาของงานเป็นการสร้างความหมายขั้นที่สาม (Tertiary Content) เมื่อการวิเคราะห์อีกชั้น สภาวะตรงข้ามของการดึงลงของผ้าและการพุ่งขึ้นของธรรมชาติ (ในที่นี้แทนธรรมชาติกับลายใบไม้และลายเส้นของเด็กและผู้สร้างสรรค์) ซึ่งมีความเป็นเหตุเป็นผลในการสร้างความหมายอย่างลงตัว เป็นเรื่องของภายในแต่มีบริบทแทรกอยู่ท่ามกลางสภาวะ ซึ่งลายเส้นเด็กในงานชุดนี้ เป็นเด็กต่างจังหวัด เราจะพบว่าเรื่องราวในลายเส้นจะมีความหมายแบบง่ายๆ ด้วยบริบทของสังคมชนบทมีส่วนร่วมในการแสดงออก

⁵⁰ Eco - Printing คือ การย้อมสีและทำลวดลายจากวัตถุดิบธรรมชาติ ผ่านกระบวนการย้อมด้วยเทคนิค "Eco - Print" ซึ่งเป็นการผสมผสานของ Art และ Nature โดยการนำดอกไม้ ใบไม้ พืชพรรณต่าง ๆ จากธรรมชาติ รวมไปถึงสิ่งของเหลือใช้จากในครัวเรือนมาทำให้ผ้าหรือชิ้นงานเกิด "สี" และ "ลวดลาย" ที่ได้จากดอกไม้ใบไม้ เป็น Unique piece ขึ้นเดียวในโลก ซึ่งถูกออกแบบโดยธรรมชาติ จากวัฏจักรธรรมชาติ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง เพียงใส่เหล็กแท่งลงน้ำส้อมสายชุนเกิดน้ำสนิมเหล็ก และเมื่อได้น้ำสนิมเหล็กก็เอาใบไม้จุ่มแล้วมาวางบนผ้าต่อมามีผ้าพร้อมพลาสติกแล้วนำมาขึ้นตากแดดจนแห้งและแกะออก

ของลายเส้น ตามธรรมชาติ ใบไม้ ผลไม้ บ้าน ภูเขา ดวงอาทิตย์ พบมากกว่า 2 ชุดที่ผ่านมา ในแง่ การตีความ งานศิลปะพยายามแสดงวิถีแห่งธรรมชาติภายในตัวทุกคน ระบบภายในที่แข็งแกร่งก็สามารถส่งพลังงานที่ยิ่งใหญ่กว่าสิ่งที่สร้างมิติของภายนอกที่ทำให้ช่วงเวลามีค่าสูญหาย แต่ก็ปฏิเสธถึงการมีอยู่ของมันไม่ได้ ธรรมชาติจะเรียกร้องเราเหมือนกับที่เราพยายามเรียกหามัน เช่นกัน นั่นไม่ใช่สิ่งที่เราสามารถควบคุมภายนอกได้แต่เราสามารถควบคุมภายในจิตสู่อิสระภาพ ทางความคิด การดำเนินชีวิต การมีอยู่อย่างมีคุณค่าดังต้นไม้ 1 ต้น (บทความของนวิกุลมหน้า 31 ย่อหน้าที่ 2 บรรทัดที่ 5) บนโลกใบนี้

ภาพที่ 40 ภาพผลงาน I am - your in the rainy season - ฉิน - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน

ภาพที่ 41 รายชื่อผู้สร้างสรรค์

ภาพที่ 42 ร่ายละเอียด ผลงาน I am - your in the rainy season - ฉัน - เธอ ในฤดูแห่งน้ำฝน

ภาพที่ 43 รายละเอียด ผลงาน I am - your in the rainy season - ฉันทน์ - เถอ ในฤดูแห่งน้ำฝน

ภาพที่ 44 รายละเอียดผลงาน I am - your in the rainy season - ฉันทน์ - เชน ในฤดูแห่งน้ำฝน

ภาพที่ 45 พวกเรา

การเดินทางพบกับประสบการณ์ใหม่ ๆ แต่ระยะเวลา ความคิดที่เปลี่ยนไป บทบาทแรกเริ่มจากตัวตน เข้าสู่สำรวจภายในตัวตนอย่างไม่ต้องพยายาม การค้นพบสร้างความประหลาดใจ การหลุดเข้าสู่ห้วงแห่งความเพลิดเพลิน ไร้การตั้งคำถาม หลุดจากหลุมพรางบางอย่างที่ติดอยู่กับมันมานานแล้ว เข้าสู่ความจริงที่ว่า มนุษย์นั้นก็คือธรรมชาติทำไมไม่ปลดปล่อยศักยภาพที่อยู่ภายในตัวตน แล้วลองเพลิดเพลินเข้าสู่สุนทรีย์แห่งความเชื่อมโยง ความสมดุล เอกภาพ ซึ่งสามารถสัมผัสได้เพียงมองไปสู่ความจริงรอบตัว ดังบทความของ เดวิด โบห์ม กล่าวว่า “ความจริง” ยังหมายถึง “จริงกับตนเอง” ได้ด้วย เหมือนเมื่อเรากล่าวถึง “เส้นที่แท้จริง” หรือ “คนจริง” ในแง่ที่กว้างขึ้นจนเกี่ยวกับจักรวาลวิทยา จักรวาลโดยของศรัมนั้นต้องถูกเข้าใจในฐานะ “จริงต่อตัวมันเอง” มันเป็นของศรัวมที่มีเอกภาพซึ่งพัฒนาขึ้นอย่างเชื่อมโยงกันตามหลักการพื้นฐานของจักรวาล เมื่อมนุษย์ชื่นชมในสิ่งนี้ เขาย่อมรู้สึกได้ว่า การตอบสนองของเขาต่อความรู้สึกกลมกลืน ความงาม และบูรณาภาพ เป็นสิ่งที่เทียบเคียงได้กับสิ่งที่เขาค้นพบในจักรวาล ดังนั้น จักรวาลจึงถูกมองว่ามีความแปลกแยกกับมนุษย์น้อยลงกว่าการใช้มุมมองเชิงกลไกที่มากไปในยุคก่อนหน้า⁵¹

⁵¹ เดวิด โบห์ม, ว่าด้วยความคิดสร้างสรรค์, 94.

ถ้าเช่นนั้น อะไรคือสภาวะสร้างสรรค์ของจิต ซึ่งน้อยคนสามารถเข้าถึงได้ ดังที่กล่าวไว้ก่อนหน้านี้ แรกสุด นั่นคือผู้ที่มีความสนใจ เขาทุ่มเทจดจ่ออยู่ในสิ่งที่กระทำไปอย่างเต็มหัวใจเหมือนกับเด็กเล็ก ๆ ด้วยจิตใจเยี่ยงนี้ จึงเปิดกว้างเสมอที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ที่จะได้รับรู้ความแตกต่างใหม่ ๆ และความเหมือนใหม่ ๆ ซึ่งนำไปสู่ระเบียบและโครงสร้างแบบใหม่ แทนที่จะอิงอยู่กับโครงสร้างที่คุ้นเคยในกรอบของสิ่งที่เคยเห็นมา⁵²

สิ่งที่เกิดขึ้นระหว่างทางเหมือนเป็นจุดเชื่อมโยงเพื่อนำไปสู่สิ่งใหม่ ๆ สะสมและแปรเปลี่ยนเป็นการสร้างสรรค์ โดยวิทยานิพนธ์ทั้ง 3 ชุดยังคงยึดความเชื่อมโยงหลักเกี่ยวกับเรื่องมนุษยธรรมชาติ และการสร้างสรรค์ การมองโลกที่หลากหลายสามารถเพิ่มองค์ความรู้ และสร้างชุดความคิดในการพัฒนาต่อยอด

ปัญหาและวิธีการแก้ไข

การแสดงออกด้านแนวความคิดที่เป็นประเด็นในการสื่อสารค่อนข้างชัดเจน และเป็นไปในแนวทางที่ต้องการสื่อสาร อันเนื่องจากการสื่อสารในงานใช้รูปแบบ และแนวความคิดที่มุ่งมั่นในชุดความคิดนั้น ๆ อย่างจริงจัง จึงเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ความเข้าใจในงานครั้งที่ 1 เมื่อผ่านการวิเคราะห์แยกแยะเกิดลักษณะการตกตะกอนมาสู่งานชุด 2 และ 3 อย่างเป็นธรรมชาติของตัวตนเมื่อเชื่อมั่นในตัวตนภายในสร้างแรงผลักดันไปสู่การศึกษาอื่น ๆ และสอดประสานเชื่อมโยงทำให้องค์รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้

ในเรื่องของปัจจัยที่ทำให้เกิดปัญหาด้านแนวความคิดมักเป็นเรื่องของรสนิยมส่วนตัวในการทำงานและดูงานศิลปะ มันจริงในตัวตนที่สร้างสรรค์ แต่สำหรับนักวิจารณ์ที่ต้องเดินเกาะเกี่ยวไปในสังคมอาจจะดูแคลนงาน และเกิดคำถามที่ทำให้เกิดการตั้งคำถามกับศิลปะขึ้นทันที ในวิทยานิพนธ์ได้เสนอแนวคิดที่ค่อนข้างชัดเจน แต่การรับสารของคนบางประเภทที่น่าหลักคิดเรื่องการแลกเปลี่ยนเข้ามาเป็นบรรทัดฐานการ นี่คือนิยามสันดานการจำเป็นต้องมีของแลกเปลี่ยนด้วยหรือ สิ่งที่ได้กระทำคือการปลดปล่อย อันไร้การควบคุมไร้ขีดจำกัดเป็นการสร้างสภาวะการณ์เรียนรู้ และสนุกไปกับมัน นั่นก็เป็นการเติมพลังภายในซึ่งมีค่ามากกว่าที่จะได้รับสิ่งตอบแทนภายนอกเสียด้วยซ้ำ

⁵² เดวิด โบห์ม, ว่าด้วยความคิดสร้างสรรค์, 69.

หลักการแก้ปัญหาคือการสร้างสังคมใหม่โดยใช้แนวความคิดที่ว่าด้วยเรื่องการปลูกฝังเรื่องมนุษย์และธรรมชาติ การเข้าใจซึ่งระบบที่ธรรมชาติที่เกิดจากระเบียบในแต่ละโครงสร้างยอมรับทุกระบบธรรมชาติในทุกโครงสร้าง และเรียนรู้ที่จะรับโครงสร้างที่มีเอกภาพลงตัวแล้วเข้ามาในประสบการณ์ และการยอมรับความแตกต่างจากโครงสร้างที่ตนเองได้รับมาอย่างเสรีชน

บทที่ 5

สรุป

งานชุดนี้ได้รับประสบการณ์จริงจากการดูแลผู้ป่วย ซึ่งธาตุทั้งสี่ไม่สัมพันธ์กันในชีวิต ทำให้เป็นมนุษย์ที่ไม่สมบูรณ์ มีชีวิตอยู่เหมือนต้นไม้ (ต้นไม้ในที่นี้คือไม่ยืนต้น) ที่ไม่แข็งแรง ไม่ทนต่อโรคแมลง เพลี้ย ปลวก และอื่น ๆ เป็นเพราะไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่ควรเป็น ได้รับแสงน้อยไป ไม่มีระบบนิเวศที่สัมพันธ์กับรอบข้าง ส่งผลไปถึงความต้องการอาหารที่เปลี่ยนไปเพราะสภาพแวดล้อมที่ไม่สามารถรับอาหารแบบเดิมได้ ทุกอย่างไม่สัมพันธ์กันทั้งโครงสร้าง ฉะนั้นด้านร่างกายที่ประกอบไปด้วยธาตุทั้ง 4 ซึ่งเป็นรูปธรรม กับธาตุภายในซึ่งเป็นนามธรรม สร้างความเป็นเอกภาพภายใน สู่เอกภาพภายนอกอย่างสมดุล เนื่องจากยุคสมัยสร้างให้หนีห่างจากความเป็นจริงในเนื้อแท้ (จากบทความ หน้า 104 บรรทัดที่ 6) ทำให้เกิดสภาวะโครงสร้างที่ไม่เป็นระบบระเบียบตามเหตุที่จะเป็นทางวิทยาศาสตร์ ธรรมชาติ ส่งผลจากภายในมาสู่ภายนอกที่ไร้ซึ่งธาตุที่สมดุล และจากภายนอกเข้าสู่ภายในเช่นกัน เป็นความกระด้างกระเดื่องในจิตวิญญาณและไร้ซึ่งที่บรรจจุติเข้าไปอย่างมีคุณภาพ

การสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในงานทั้ง 3 ชุดจึงเป็นการเสนอแนวทางที่จะนำความคิดไปสู่มิติโครงสร้างอีกแบบหนึ่ง ในทุก ๆ การกระทำนำไปสู่วิถีทางที่เป็นตัวตนที่เป็นตัวตนจริงแท้จากธรรมชาติ การขัดเกลาจากธรรมชาติในเรื่องสภาวะของธาตุที่มีบทบาทต่อมนุษย์ ระเบียบความงามบางอย่างที่เชื่อมระหว่างธรรมชาติ และตัวตนภายในส่งนำไปสู่การสร้างสรรค์จากภายในสู่ภายนอก ความงามเกิดจากการสัมผัสความเป็นมนุษย์จริง ๆ ที่ไม่ผ่านการดัดแปลงเหมือนต้นไม้ แต่โลกปัจจุบันนี้เป็นเรื่องยากที่จะได้รับการสัมผัสที่สมบูรณ์ จึงนำเสนอกระบวนการที่สร้างชุดความคิดสู่อิสระของธาตุภายในและภายนอกที่ได้โดดเด่น จงสัมผัสมันให้บ่อยเท่าที่จะทำได้ เรียนรู้และเก็บเข้ามาภายใน ให้อิสระต่อการเรียนรู้ทั้งหมด และปลดปล่อยสู่ภายนอกอย่างสร้างสรรค์ นั้นรวมถึงผู้คนที่จะได้รับพลัง และส่งต่อพลังเพื่อเชื่อมโยงเป็นข่ายใยให้กับระบบนิเวศสิ่งมีชีวิต และโลก

รายการอ้างอิง

- Aday. **มหาลัยแห่งความรักและธรรมชาติ**. Retrieved from <https://adaymagazine.com/draft-college-of-love-and-nature/>
- Bigjinbook. **ปรัชญาเต๋า**. Retrieved from <https://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=bigjinbook&group=89>
- Ja Charin. **พุทธทาส**. Retrieved from <https://www.pinterest.com/pin/359513982752324293/>
- Outaboxes. **How to Eco print**. Retrieved from <https://www.outaboxes.com/2019/07/28/how-to-eco-printin>
- Rain Noe. 'Lucid Stead' Phillip K. Smith III's Suh - Weet Mirrored Desert Cabin Retrieved from <https://www.core77.com/posts/25989/lucid-stead-phillip-k-smith-iiis-suh-weet-mirrored-desert-cabin-25989>
- Shana Nys Dambrot. **Desert X : Land Art at the Edge of the City**. Retrieved from <https://www.kcet.org/shows/artbound/desert-x-land-art-at-the-edge-of-the-city>
- The Momentum. **ศิลปะบนผืนโลก ความไม่จริงยั่งยืนในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (Land art)**.
- เก่ง สิทธิพงษ์. **Creative Talk**. Retrieved from <https://www.gengsittipong.com>
- เดวิด โบห์ม. (2557). **ว่าด้วยความสร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: สวณเงินมีมา.
- เทวี ประสาท. (2546). **ศิลปะ : รากฐานแห่งการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก.
- โจนจันโด. **พันธพวรรณ ศูนย์การเรียนรู้เพื่อการพึ่งตนเอง และศูนย์เมล็ดพันธุ์**. Retrieved from <https://www.facebook.com/punpunlearningcenter/>
- โรบินสัน เคน. (2559). **โรงเรียนบันดาลใจ : Creative School** (วิทยา ปิตชามุก, Trans.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไอเฟ่นเวิลด์ส์ พับลิชชิง เฮาส์.
- ใจเพชร กล้าจน. **หมอเขียวแพทย์วิถีธรรม**. Retrieved from <https://www.youtube.com/user/fansclubmorkeaw>
- กฤตกร สุทธิกิตติบุตร, ว. ก. **นิวกลม : ผู้ค้นพบความหมายของชีวิตจากการตื่นขึ้นมาวิ่งตอนเช้าในทุกๆวัน**.
- จ่าง แซ่ตั้ง. (2553). **คัมภีร์ เต๋าเต๋อจิง** (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). นครปฐม: ลูก – หลาน จ่าง แซ่ตั้ง.
- ชลูด นิมเสมอ. (2544). **องค์ประกอบของศิลปะ** (พิมพ์ครั้งที่ 6 ed.). กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์

ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

ฉ่ำคส์ ลาก็อง. (2555). **สิบมโนทัศน์ในพรหมแดนชีวิต**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยามปริทัศน์.

บรุนไฮลด์ มุลเลอร์. (2557). **ระบายนีที่หัวใจเด็ก** (อนุพันธ์ุ พฤษพันธ์ุจี, Trans.). กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา.

ประสาน ต่างใจ. (2545). **บุพนิมิต กระบวนทัศน์ใหม่**. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งพับลิชชิ่ง.

มาลินี แก้วเนตร. (2543). **คนงามในหามเตย**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.

วิกิพีเดีย. **ละครแดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง**.

สมเกียรติ ตั้งนโม. **ชุดความรู้เที่ยงคืน จากสารานุกรมเกี่ยวกับจิตวิทยา**. Retrieved from

<http://v1.midnightuniv.org/midnight2544/0009999548.html>

อนุพันธ์ุ พฤษพันธ์ุจี. (2562). **หนึ่งปี - แสง (In darkness we light)**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟา

ท่อม.

อิทธิพล ตั้งโฉลก. (2550). **แนวทางการสอนและสร้างสรรค์กิจกรรมชั้นสูง** (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.).

กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัดมหาชน.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	สุธิศา เกิดท่าพระ
วัน เดือน ปี เกิด	27 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2536
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา	2540 - โรงเรียนวัดสารอด 2548 - โรงเรียนขจรโรจนวิทยา 2551 - วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา กรุงเทพมหานคร 2554 - สาขาวิชาทัศนศิลป์ กลุ่มวิชาเอกจิตรกรรม คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 49 ซอยสุขสวัสดิ์ 44 ถนนสุขสวัสดิ์ เขตราชบุรีบูรณะ จังหวัด กรุงเทพมหานคร 10140
ผลงานตีพิมพ์	2554 - 10 STEPS Fundamental Arts Exhibition by students of PSG. 2555 - Sea Air Land นิทรรศการแสดงผลงานวาดทิวทัศน์สีน้ำมัน ผลงาน นักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2555 - Creative Exhibition by students of PSG. SU. 2559 - นิทรรศการ ศิลปินพันธุ์ ลุกยัง Look young ณ หอศิลป์วัฒนธรรม กรุงเทพมหานคร BACC 2560 - นิทรรศการ ร่วมเสด็จสู่สวรรคาลัย ในหลวงรัชกาลที่ 9 ณ Central World 2560 - เข้าร่วมโครงการ 9th International Art Workshop @ Krabi 2017 : Study of Royal Initiative Project Fine Art of Community Development and Environment Conversation จัดโดย คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ณ จังหวัดกระบี่ 2561 - นิทรรศการ Tri-corner (ไตร-คอนเนอร์) ณ ห้องแกลเลอรีชั้น 2 หอศิลป์กรุงเทพ สาขาเยาวราช